

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU

FILOZOFSKI FAKULTET

ODSJEK ZA POVIJEST

Juraj Gorupec

HERALDIČKA BAŠTINA GRADA DUBROVNIKA (DO 16. STOLJEĆA)

Diplomski rad

Mentor: dr. sc. Tomislav Galović

Zagreb, svibanj 2018.

Sadržaj

1. Uvod	1
1.1. Prostorno-vremenski okvir i metodologija istraživanja	4
2. Simboli grada Dubrovnika kroz povijest	6
2.1. Sveti Vlaho	6
2.2. Grb Dubrovačke Republike	8
2.3. Libertina	10
3. Dubrovačke vlasteoske obitelji	11
3.1. Basiljević	12
3.2. Beneša	16
3.3. Binčulić	19
3.4. Bobaljević	22
3.5. Boždarević	25
3.6. Bučinjelić	28
3.7. Buća	32
3.8. Bundić	35
3.9. Bunić	38
3.10. Crijević	41
3.11. Džamanjić	44
3.12. Đurđević	47
3.13. Đurđević-Bunić	51
3.14. Getaldić	53
3.15. Gradić	56
3.16. Gučetić	59

3.17. Gundulić	64
3.18. Kabožić	67
3.19. Klačić	71
3.20. Krusić	74
3.21. Lukarević	77
3.22. Martinušić	80
3.23. Menčetić	83
3.24. Natalić	87
3.25. Ovčarević	90
3.26. Palmotić	92
3.27. Pavlić	95
3.28. Primojević	98
3.29. Prodančić	100
3.30. Prugović	103
3.31. Pucić	106
3.32. Ranjina	109
3.33. Rastić	112
3.34. Saraka	116
3.35. Sorkočević	119
3.36. Tudizić	122
3.37. Vodopić	125
3.38. Zlatarić	127
4. Zaključak	130

5. Prilozi	131
6. Sažetak	134
7. Summary	135
8. Bibliografija	136

1. Uvod

Dubrovnik je uz Boku kotorsku tijekom cijeloga srednjeg vijeka bio najjužnija točka Dalmacije, ali i hrvatskoga prostora. Do 12. stoljeća smatralo se da je Dubrovnik nastao na ruševinama nekadašnjeg Epidaura pred naletom Slavena i Avara početkom 7. stoljeća ili, kako prenosi Razzi, u 6. stoljeću.¹ No, danas se već može zaključiti da Dubrovnik raste usporedno s padom Epidaura. Nakon 7. stoljeća, Dubrovnik svoj uspon može zahvaliti brodarstvu i posredničkoj trgovini koja se razvija pod zaštitom Bizanta. Upravo od bizantske vlasti Dubrovnik se oslobađa početkom 9. stoljeća za vrijeme slabijih bizantskih careva.² No, ne zadugo. Već u vrijeme saracenskih provala sredinom 9. stoljeća ponovno se vratio pod bizantsku vlast i zaštitu. Krajem 10. stoljeća papa Grgur V. uzdiže Dubrovačku biskupiju na rang nadbiskupije i metropolijskog sjedišta, s Kotorskom, Barskom i Ulcinjskom biskupijom kao sufraganima. Koliko je Dubrovnik teritorijalno razvijen u periodu od 7. do 10. stoljeća govori podatak da je obuhvaćao „današnji južni dio Grada, Pustijernu sve do današnjeg Kneževa dvora i Bunićeve poljane, područje oko crkve sv. Petra i područje oko Kaštela“.³

Početkom 11. stoljeća mletački dužd Petar Orseolo II. poveo je vojnu akciju s ciljem osiguravanja bizantske kontrole nad dalmatinskim gradovima te mu je i Dubrovnik iskazao vjernost. No, unatoč Orseolovoj akciji, južna Dalmacija, a sa njom i Dubrovnik, polako se odvajala od ostatka dalmatinskih gradova te već u prvoj polovici 11. stoljeća čini posebnu teritorijalnu cjelinu.⁴ Posljedično slabljenju bizantske vlasti, zaštitu nad gradom u 11. i 12. stoljeću preuzimaju Normani i Mlečani.⁵ Važan korak u političkom i gospodarstvenom napretku u 12. stoljeću Dubrovnik postiže sklapanjem trgovačkih ugovora, koji mu omogućavaju nesmetanu plovidbu. Ugovori se sklapaju s Molfettom, Pisom, Ravennom, Fanom i Anconom⁶ te s omiškim Kačićima,⁷ a ujedno se sklapa mir s dotadašnjim neprijateljem Kotorom.⁸ Tim se ugovorima i mirom stvorio izvrstan prostor za gospodarski rast, koji je za sobom povukao i demografski. Grad se širi prema

---

¹ Serafino Razzi, *Povijest Dubrovnika*, prev. Iva Grgić i Stjepan Krasić (Dubrovnik: Matica hrvatska-ogranak Dubrovnik, 2011.), 23-25.

² Vinko Foretić, *Povijest Dubrovnika do 1808*, sv.1 (Zagreb: Nakladni zavod Matice hrvatske, 1980), 19.

³ Nenad Vekarić, *Vlastela grada Dubrovnika*, sv.1 (Zagreb-Dubrovnik: HAZU, 2011), 207.

⁴ Jadran Ferluga, *Vizantiska uprava u Dalmaciji*, ur. Georgije Ostrogorski (Beograd: Naučno delo, 1957), 91-100.

⁵ Josip Lučić, *Povijest Dubrovnika od VII stoljeća do godine 1205*. (Zagreb: Izdavački zavod JAZU, 1973), 98-99

⁶ Isto 103-106.

⁷ Foretić, *Povijest Dubrovnika*, sv.1, 1980, 47.

⁸ Foretić, *Povijest Dubrovnika*, sv.1, 1980, 44; Lučić, *Povijest Dubrovnika*, 1973, 88-89.

sjeveru te se povećava broj stanovnika. Najstariji spomen podjele stanovništva na plemiće, pomoćnike plemića i pučane⁹ javlja se u 11. stoljeću; u ispravi iz 1023. godine prvi puta se spominju plemići,¹⁰ no vjerojatnije je da taj sloj postoji i ranije. Tada u vlasteoskom sloju postoji više od 40 vlasteoskih obitelji.

Pad Bizantskog Carstva početkom 13. stoljeća donosi novu situaciju u Dubrovniku. Dolazi do sukoba između dvaju suparničkih klanova, tada vladajućeg Judinog klana, koji nastoji očuvati autonomiju i suparničkog Bobaljevićevog, koji koristeći mletačku pretenziju na Dubrovnik te urotom dolazi na vlast.¹¹ No, borba između klanova u kojoj je do 1358. godine dominirao Bobaljevićev klan nastaviti će se i dalje.¹² Svrgavanjem Damjana Jude, Dubrovnik priznaje mletačko vrhovništvo. Unatoč pokušajima odupiranja mletačkoj vlasti, Dubrovnik je nastavio gospodarski rasti potpisujući nove trgovačke sporazume s raznim gradovima. Koliko je bila razgranata dubrovačka trgovina govori podatak da je u 13. stoljeću Dubrovnik trgovao s Levantom.¹³ Vlasteoski krug se širi, o čemu govori podatak da u drugoj polovici 13. stoljeća postoje 72 vlasteoska roda, od kojih se za neke, kao što su Kabožići i Sorkočevići, prvi puta saznaje.

Početkom 14. stoljeća polako se počinje osjećati napetost prema mletačkoj vlasti. To dokazuje i podatak da su 1336. godine Toma Marinov Juda, Junije i Petar Grade te Frano Pabora protjerani iz Dubrovnika pod sumnjom za moguću urotu protiv mletačkog kneza.¹⁴ U dubrovačkom zaleđu početkom stoljeća smirila se situacija sa srpskim vladarom 1301., odnosno 1302. godine.¹⁵ Sredinom stoljeća opet počinju rasti tenzije između Dubrovnika i srpskih vladara te se događaju učestali sukobi.¹⁶ No, bez obzira na takvo političko stanje, u Gradu je gospodarstvo u stalnom rastu. Na jadranskoj obali krajem 13. stoljeća (Venecija) te sredinom 14. stoljeća (Trogir, Split, Zadar) počinje trend zatvaranja vijeća u odnosu na *populus*¹⁷ i proces formiranja

---

⁹ Razzi, *Povijest Dubrovnika*, 2011, 28,

¹⁰ Lučić, *Povijest Dubrovnika*, 1973, 120.

¹¹ Vekarić, *Vlastela*, sv.1, 2011, 159-160.

¹² Nenad Vekarić, *Nevidljive pukotine: dubrovački vlasteoski klanovi* (Zagreb-Dubrovnik: HAZU, 2009), 30.

¹³ Ante Marinović, *Dubrovačko pomorsko pravo*, sv.1 (Split: Književni krug, 1998), 26-30.

¹⁴ Irmgard Mahnken, *Dubrovački patricijat u XIV veku*, sv.1, ur. Jorjo Tadić (Beograd: Naučno delo), 282; Vekarić, *Nevidljive pukotine*, 2009, 33-34.

¹⁵ Vinko Foretić, „Crijević“, *Hrvatski biografski leksikon* (ur. A. Stipčević), sv.2, 1989.

¹⁶ Foretić, *Povijest Dubrovnika*, sv.1, 1980, 90.

¹⁷ Stjepan Čosić i Nenad Vekarić, *Dubrovačka vlastela između roda i države: salamankezi i sorbonezi* (Zagreb - Dubrovnik: HAZU, 2005), 9; Nenad Vekarić, „Udio plemstva u stanovništvu Dubrovnika u trenutku zatvaranja

plemstva u klasičnom smislu te riječi, s posljedicom velike staleške diferencijacije. Formalno vijeće zatvoreno je odlukom od 12. svibnja 1332. godine,¹⁸ koja je glasila da se izaberu trojica koji će popisati sve koji su tada bili članovi vijeća i one koji se njima čine dostojnima te pozicije. Tom se odlukom ustanovio krug povlaštenih te se ustanovilo nasljedno pravo kao jedino moguće konstitutivno načelo vijeća. No, za razliku od drugih gradova u kojima su se vijeća zatvarala, u Dubrovniku je situacija bila drugačija jer se odlukom nije izričito zabranjivalo primanje novih članova u vijeće te se ne spominje članstvo oca i djeda kao preduvjet za ostvarenje nasljednog prava. Od 1332. godine svi muški članovi nobilesa s navršenih 28 godina ulazili su u vijeće. Gospodarski uspon Grada doprinio je i demografskom rastu, koji je naglo prekinut velikom kugom 1348. godine. 27. svibnja 1358. godine¹⁹ dolazi do velike prekretnice te se Dubrovnik Višegradskim ugovorom oslobađa mletačkih okova i dolazi pod vlast ugarske krune te se od tada se počinje nazivati republikom i dobiva povlastice kao što su samostalno biranje kneza, donošenje zakona i upravljanje vojskom.

15. stoljeće mogli bismo nazvati „zlatnim dobom“ dubrovačkog gospodarstva, trgovina je cvjetala zbog papinske dozvole za trgovanje s muslimanskim zemljama dobivene na saboru u Baselu 1433. godine. Uz trgovinu, uzlet su doživjeli i obrti, posebno zlatarski, klesarski, zidarski i stolarski. Početkom i sredinom 15. stoljeća Dubrovnik je u nekoliko navrata pogodila kuga te je onu iz 1437. godine opisao Filip de Diversis.²⁰ No, unatoč kugama, usporedno s gospodarskom raste i demografska slika Grada.

Unatoč osmanskim pretenzijama na Dubrovnik u 15. stoljeću, Grad je uspio jakim diplomacijom u 16. stoljeću ostati neutralan od Osmanlija te je nakon bitke na Mohačkom polju 1526. godine čak i prestao plaćati danak. Više borbi vodio je s Mlecima koji su u nekoliko navrata Dubrovčanima branili slobodnu plovidbu i trgovinu.²¹ U 16. stoljeću po prvi puta dolazi do promjene u usporednom rastu gospodarstva i stanovništva – gospodarstvo je raslo, ali stanovništvo

---

vijeća 1332. godine,“ *Rad Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti Razred društvenih znanosti* 48=510 (2011), 41-44.

¹⁸ Zdenka Janeković-Römer, *Okvir slobode: dubrovačka vlastela između srednjovjekovlja i humanizma*, (Zagreb-Dubrovnik: HAZU, 1991), 62.

¹⁹ Zdenka Janeković-Römer, *Višegradski ugovor temelj Dubrovačke Republike* (Zagreb: Golden Marketing, 2003), 8.

²⁰ Filip de Diversis, *Opis slavnoga grada Dubrovnika*, prev. Zdenka Janeković-Römer (Zagreb: Dom i svijet, 2004), 42.

²¹ Foretić, *Povijest Dubrovnika*, sv.1, 1980, 248.

to nije pratilo, što zbog čestih bolesti, što zbog potresa koji su pogađali dubrovačko područje. U drugoj polovici 16. stoljeća zbog geografskih otkrića i povećanja cijena, dubrovačka trgovina postupno se smanjuje, što polako uzrokuje kraj „zlatnog doba“. Negativni demografski trendovi posebno su bili vidljivi kod vlastele – dok je broj pučana rastao, broj vlastele pada.

Iako je tema ovog diplomskog rada heraldička baština grada Dubrovnika, bez ovog kratkog prikaza razvoja Dubrovnika i Dubrovačke Republike ovaj rad bio bi nepotpun. U nastavku rada obradit će se prostorno-vremenski okvir i metodologija istraživanja. Zatim će u sljedećem poglavlju biti predstavljeni simboli kojima se Dubrovnik služio i identificirao tijekom svoje povijest. Sljedeće poglavlje sadrži kratke biografije 38 dubrovačkih vlasteoskih obitelji kojima se sačuvao obiteljski grb i koje su živjele u vremenskom periodu od 12. do 16. stoljeća. Naposljetku će se iznijeti konačan zaključak.

1.1. Prostorno-vremenski okvir i metodologija istraživanja

Iako se istraživanje provodi na tri grbovnika, koji sadrže grbove dubrovačke vlastele, valja naglasiti da se prostorni okvir odnosi na Dubrovnik i dubrovačko područje, jer su te obitelji, nakon što su se doselile u Dubrovnik, i obitavale u Gradu ili u užem gradskom pojasu.

Grbovnici koji su predmet istraživanja nastali su u 18., odnosno 19. stoljeću, ali vremenski okvir koji obuhvaća ovaj rad određen je vremenskim periodom od 12. do 16. stoljeća, odnosno od trenutka kada se obitelj prvi puta spominje. Postoje obitelji koje podrijetlo vuku i dalje u prošlost, ali je pozornost usmjerena na trenutak kada se spominju prvi puta u Dubrovniku, ili u slučaju pučkih rodova koji se pojavljuju u 16. stoljeću, kada obitelj nastaje.

Za metodologiju rada korištena je relevantna historiografija. U nastavku će biti naveden samo dio koji je najvažniji. *Grbovnik Saraca*, *Album Martecchini*, te *Der Adel des Königreich Dalmatien* zbirke su obiteljskih grbova koji se analiziraju u ovom radu. U Katičićevoj (KGA) i Vlajkijevoj (VGA) genealogiji Antunina nalaze se genealogije pučkih rodova koji nastaju u 16. stoljeću. Uz te dvije genealogije, nepresušni izvor podataka svakako su genealogije Irmgard Mahnken u djelu *Dubrovački patricijat u XIV veku* (svezak 2). Djelo koje je najzaslužnije za izradu ovog rada svakako je *Vlastela grada Dubrovnika* (svezak 2-3). Nadalje, za upotpunjavanje biografije obitelji korišteno je djelo Konstantina Jirečeka *Romani u gradovima Dalmacije tokom*

srednjeg veka, djelo Irmgard Mahnken *Dubrovački patricijat u XIV veku* (svezak 1). Također, za rad su od iznimne važnosti djelo Vinka Foretića *Povijest Dubrovnika do 1808* (svezak 1) u kojem autor pregledno iznosi dubrovačku povijest te djelo *Okvir slobode* Zdenke Janeković-Römer, koje donosi pregled povijesti grada Dubrovnika. Od iznimne važnosti za pregled povijesti dubrovačkih simbola neizostavna su djela Anđelka Badurine *Motivi izbora sv. Vlaha za patrona grada Dubrovnika*, Vito Galzinskog *Državni grb Dubrovačke Republike* te opsežno djelo Milana Rešetara *Dubrovačka numizmatika*.

2. Simboli grada Dubrovnika kroz povijest

Dubrovnik se tijekom svoje povijesti identificirao kroz više raznih i do danas prepoznatljivih simbola. Jedan je od njih, koji je i konstantan u svojim prikazima, patron grada sv. Vlaho. Nadalje, Dubrovnik koristi zastavu koja je danas sastavni dio krune u grbu Republike Hrvatske te novac Libertinu.

2.1. Sveti Vlaho

Sveti Vlaho za patrona je izabran tek nakon osnivanja i konstituiranja grada, no iako osnivanje naselja nije bio povod za uzimanje sv. Vlahu kao patrona grada, od svog odabira pa nadalje, čak i danas sv. Vlaho igra jednu od ključnih uloga u životu Grada. Kao simbol koristi se od romanike do baroka. O odabiru sv. Vlahu za dubrovačkog zaštitnika postoje dvije vrste predaje, jedna je povijesna, dok je druga legenda. Ukratko, u prvoj, povijesnoj verziji Porfirogenet opisuje napuštanje Epidaura početkom 7. stoljeća te kasnije naseljavanje Dubrovnika. Prema navodima nekih povjesničara, crkva sv. Vlahu izgrađena je 951. godine,²² no izglednije je da je sagrađena u 11. stoljeću, što bi mogao potkrijepiti i podatak da su relikvije glave i goljenice sv. Vlahu u Dubrovnik donesene u vrijeme kada je dužnost biskupa obnašao Vitalis Gučetić (1023. – 1057.), ali i činjenica da Porfirogenet u vrijeme nastanka Dubrovnika u sredini grada spominje hram sv. Stjepana, koji datira u period od 9. do 11. stoljeća. No, prema nekim novijim istraživanjima, ostaci hrama mogu se datirati u period od 7. do polovice 8. stoljeća.²³ Druga verzija je legenda prema Anonimu koji 971. opisuje čudo javljanja sv. Vlahe u snu svećeniku Stojku te ga upozorava da se Venecijanci spremaju zauzeti Grad. Stojko naravno budi Dubrovčane te uspijevaju otjerati Venecijance. U znak zahvalnosti Dubrovčani uzimaju Vlahu za svog patrona te mu grade crkvu.²⁴

Pravi razlog odabira sv. Vlahe za patrona Grada nije sasvim religiozne naravi, iako kao priznati čudotvorac zasigurno može to postati te je do njegovih relikvija moguće doći. Pravi se razlog može naći u tadašnjim političkim prilikama. Uzimanje sv. Vlahe kao patrona značilo je prihvaćanje i priznavanje primata Bizanta nasuprot Veneciji. Čak se i Anonimova legenda može

---

²² Anđelko Badurina, „Motivi izbora sv. Vlahu za patrona grada Dubrovnika,“ *Prilozi povijesti umjetnosti u Dalmaciji* 21 (1980), 143.

²³ Josip Lučić, *Prošlost dubrovačke astareje* (Dubrovnik: Matica hrvatska, 1970), 31-32.

²⁴ Razzi, *Povijest Dubrovnika*, 2011, 37; Lovro Kunčević, „O dubrovačkoj *Libertas* u kasnom srednjem vijeku,“ *Anali Dubrovnika* 46 (2008), 36.

smjestiti na početak 11. stoljeća kada Venecija zauzima veliki dio Dalmacije te svoje osvajačke pretenzije širi prema Dubrovniku.²⁵

Sv. Vlaho redovito se prikazuje u biskupskom ornatu, u lijevoj ruci drži biskupski štap i maketu grada Dubrovnika, dok mu je desnica podignuta za blagoslov.

Slika 1. sveti Vlaho²⁶

---

²⁵ Anđelko Badurina, „Motivi izbora sv. Vlaha za patrona grada Dubrovnika,“ *Prilozi povijesti umjetnosti u Dalmaciji* 21 (1980), 146.

²⁶ Slika preuzeta iz Frane Čizmić, *Državni grb Dubrovačke Republike* (Dubrovnik: Dubrovački muzeji-Kulturno povijesni muzej, 2010), 12.

2.2. Grb Dubrovačke Republike

O začecima dubrovačke heraldike govori se tek od 1205. godine kada Dubrovnik priznaje vlast mletačkih duždeva te sukladno time u svojim zastavama i grbovima nosi simbol lava sv. Marka. O tim zastavama i grbovima gotovo da i nema sačuvanih materijalnih tragova. Kasniji arhivski dokumenti spominju grb s gotičkim slovom R, što bi po mišljenju Milana Rešetara moglo označavati početno slovo riječi Ragusa. Ključan trenutak u povijesti Dubrovnika dogodio se 1358. godine kada se Dubrovnik oslobađa okova mletačke vlasti te priznaje suverenitet ugarskog kralja, a to se odrazilo i na heraldičkom polju. Dubrovnik kao svoj grb počinje koristiti karakterističan arpadovićeovski grb koji u štitu sadrži četiri crvene i četiri bijele ili srebrne naizmjenične grede. Iako se Dubrovčani tim grbom nisu služili stalno, odnosno služili su se njime onda kada je dubrovačka vlada smatrala da je to potrebno, grb se učestalije počeo koristiti nakon 1526. godine kada je poginuo Ludovik II. i nakon dolaska Habsburgovaca na vlast. Taj grb ostao je u uporabi do kraja Dubrovačke Republike 1808. godine, no prikazivao se u obrnutom rasporedu, s početnom srebrnom gredom. Najvažnija promjena koja se s vremenom dogodila promjena je izvorno srebrne boje u plavu te, kao što je spomenuto, takav se nalazi u kruni današnjeg grba Republike Hrvatske.²⁷ Dubrovnik je posjedovao i grb s pticom feniks na plavom polju, koji im je u znak svoje vladarske milosti dodijelio kralj Ladislav, no taj grb se nikada nije koristio. Pretpostavlja se da je kralj feniksa odabrao zato što je smatrao da je Dubrovnik kao feniks koji se uvijek izdiže iz pepela i uvijek je vjieran kraljevstvu.

---

²⁷ Dubravka Peić Čaldarović i Nikša Stančić, *Povijest Hrvatskoga grba* (Zagreb: Školska knjiga, 2011), 110-113; Janeković-Römer, *Okvir slobode*, 1991, 364; Milan Rešetar, *Dubrovačka numizmatika*, sv.1 (Sremski Karlovci: Srpska kraljevska akademija nauka i umjetnosti, 1924), 619-634; Vito Galzinski, „Državni grbovi Dubrovačke Republike“ *Prilozi povijesti umjetnosti u Dalmaciji* 21 (1980), 342-354; Čizmić, *Državni grb*, 2010, 8-26.

Slika 2. Grb Dubrovačke Republike²⁸

Slika 3. Grb Dubrovačke Republike²⁹

²⁸ Preuzeto iz Čizmić, *Državni grb*, 2010, 14.

²⁹ Osobno uslikano u *Grbovnik Saraca*, DAD

2.3. Libertina

Krajem 18. stoljeća, točnije 1791. godine Dubrovačka Republika počela je kovati novčić koji je do tada imao najveću vrijednost, od 80 dinarića, a na reversu toga novčića nalazio se dubrovački grb kakav se i do tada nalazio na svom ostalom novcu. Iste godine u kolovozu dubrovački je Senat donio odluku kojom se dopušta promjena grba na takozvanom novom novcu te im daju odriježene ruke pri izradi, što je rezultiralo sljedećim: u periodu od 1792. do 1795. godine na poledini novčića nalazi se četvrtasti, nerazdijeljen štit s natpisom u tri reda: „LI-BER-TAS“, po čemu je u konačnici novac i dobio naziv Libertina.³⁰ Libertina je označavala „samostalnost Dubrovnika, njegov zasebni položaj pod ugarskom krunom ili samostalnost Dubrovačke Republike u odnosu prema drugim državama...”³¹

Slika 4. Libertina³²

³⁰ Rešetar, *Dubrovačka numizmatika*, sv.1, 1924, 633-634; Čizmić, *Državni grb*, 2010, 28.

³¹ Peič Čaldarović i Stančić, *Povijest Hrvatskoga grba*, 2011, 118.

³² Preuzeto iz Čizmić, *Državni grb*, 2010, 28.

3. Dubrovačke plemićke obitelji

U poglavlju dubrovačke plemićke obitelji prikazane su kratke biografije 38 plemićkih obitelji koje su živjele u Dubrovniku u periodu od 12. do 16. stoljeća, no valja naglasiti da postoje obitelji koje su se održale i do danas. Uz njihove biografije prikazani su i analizirani njihovi grbovi koji su se sačuvali u grbovnicima. Kod gotovo svih obitelji koje su nastale i živjele prije 16. stoljeća pojavio se problem datacije kod većine članova pojedine obitelji, stoga su u tekstu u zagradama različite datacije godina rođenja i smrti odvojene kosom crtom, pri čemu prva pripada Vekariću, a druga Mahnken. Isto tako, da bi bilo lakše pratiti usporedbe u bilješkama, prvi je navod preuzet iz Vekarića, a drugi od Mahnken. Istražujući datacije koje donose Vekarić i Mahnken, s obzirom na to da se kod pojedinih članova obitelji zna dogoditi da je razlika u dataciji veća i od 30 godina, zaključujem da je Mahnkenina datacija puno sigurnija i jasnije određena.

Vlasteoske obitelji u Dubrovniku svoju veličinu i različitost od pučana, uz svoje zemljišne posjede, palače i ljetnikovce, iskazivale su kroz dva, možda i važnija simbola koji obilježavaju njihov identitet, a to su ime i grb. Prvo je svakako ime roda, čije je prenošenje i opstanak bila jedna od glavnih zadaća.³³ Vlasteoska prezimena ustalila su se početkom 13. stoljeća, što dovodi do pravljenja genealogija. Kroz ime, odnosno prezime roda u 14. i 15. stoljeću vidljiva je staleška distinkcija od pučana.³⁴ Višejezičnost u Dubrovniku u to vrijeme, više nego u drugim krajevima hrvatskog prostora, odrazila se posebno na prezimena vlasteoskih rodova³⁵ pa se tako prezimena dubrovačke vlastele javljaju u latinskom, romanskom, slavenskom, talijanskom te kasnije i u hrvatskom obliku.³⁶ Prezimena su se kod obitelji oblikovala i nastajala od patronima, dok je iznimka obitelj Bona čije je prezime nastalo od Bone de Gondole te je matrinim.

Drugo obilježje identiteta dubrovačke vlastele, ništa manje važnije od prezimena, bio je grb. Grbom su mogli opisati značenje svoga imena, prikazati kraj iz kojeg dolaze ili prenijeti legendu koja opisuje postanak roda. Kao i kod prezimena, prenošenje grba i njegovo društveno značenje bilo je ponekad važnije od izvornog značenja motiva na grbu. Vlasteoski grbovi

---

³³ Zdenka Janeković-Römer, *Rod i grad: dubrovačka obitelj od XIII do XV stoljeća* (Dubrovnik: HAZU, 1994), 19-40.

³⁴ Janeković-Römer, *Okriv slobode*, 1991, 325.

³⁵ Tomislav Raukar, *Hrvatsko srednjovjekovlje: prostor, ljudi, ideje* (Zagreb: Školska knjiga, Zavod za hrvatsku povijest Filozofskog fakulteta, 1997), 275-290; Lovro Kunčević, „Etnički i politički identitet predmodernog Dubrovnika od 14. do 17. stoljeća,“ *Anali Dubrovnika* 55/1 (2017), 70-84.

³⁶ Nenad Vekarić, *Vlastela grada Dubrovnika*, sv.1 (Zagreb-Dubrovnik: HAZU, 2011), 80-98.

obiteljima nisu bili dodijeljeni, već su nastali unutar obitelji označavajući obiteljski prestiž i položaj u društvu. Grb je bio sastavni dio eksterijera i interijera svake obiteljske kuće pa se tako može naći na pročeljima, grobnicama, kaminima i na srebrnini, a očuvao se i u grbovnicima.

3.1. Basiljević

(tal. Bassegli)

Basiljevići su dubrovačka plemićka obitelj koja svoje korijene vuče iz Kotora gdje se u 12. ili 13. st.³⁷ javlja oblik i korijen prezimena Basilio. S oprezom treba uzeti podatke dubrovačkih kroničara koji donose podatke o epidaurskom pa čak i toskanskom podrijetlu ove obitelji, kao i godinu nastanka obitelji. Najprikladniji podatak o godini nastanka, a i o rodonačelniku donose Jireček i Mahnken, koji iznose podatak da se na jednom natpisu iz 1195. godine nalazi ime kotorskog priora Basiliusa.³⁸ Prior Basilius imao je sina Dragu koji ima dva sina, Bazilija od kojeg potječe dubrovački ogranak Basilio i Tomu od kojeg potječe ogranak Thoma. Potomci (unuci) Bazilije i Frano gore spomenutog Bazilija iz Kotora u Dubrovnik sele oko 1309. godine³⁹ ili 1314. godine.⁴⁰ Bazilije je 1318. godine srpski poslanik u Veneciji, dok se Frano bavi pomorskom trgovinom. Frano umire u Kotoru te se njegova grana ugasila sredinom 14. stoljeća, a rod se održao i razvio od Bazilijevih sinova Marka i Mate te se ugasio početkom 19. stoljeća kada se zadnji put spominje prezime. Tijekom stoljeća svoga postojanja plemićka obitelj Basiljević dala je neke od istaknutih ljudi u javnom, crkvenom, privrednom i kulturnom životu Grada, kao što su teolog Toma Basiljević (1438. – 1512.), pjesnik i vijećnik Velikog vijeća Marko Basiljević (oko 1554. – 1625.) te pisac Tomo Basiljević (1756. – 1806.).

---

³⁷ usp. Nenad Vekarić, *Vlastela grada Dubrovnika*, sv.2 (Zagreb-Dubrovnik: HAZU, 2012), 46; Vinko Foretić, „Basiljević“, *Hrvatski biografski leksikon*, (ur. N. Kolumbić), sv.1, 1983.

³⁸ Mahnken, *Dubrovački patricijat*, sv.1, 1960, 125; Irmgard Mahnken, *Dubrovački patricijat u XIV veku*, sv.2, ur. Jorjo Tadić (Beograd: Naučno delo, 1960), genealogija IV (Basilio), 5.

³⁹ Vekarić, *Vlastela*, sv.2, 2012, 47.

⁴⁰ Vinko Foretić, „Basiljević“, *Hrvatski biografski leksikon*, (ur. N. Kolumbić), sv.1, 1983.

Grb

Obiteljski grbovi koji se nalaze u Sarakinu i Martecchiniju dolaze u dvije verzije. U prvoj verziji u crnom ovalnom štitu nalazi se zlatni zmaj okrenut u desnu stranu. U drugoj verziji, u Sarakinovom grbovniku, nalazi se ovalni štit okomito podijeljen na dva dijela. Lijevo je polje crno i na njemu se nalazi zlatni zmaj okrenut u lijevu stranu. Desno je polje plavo i vodoravno je podijeljeno zlatnom gredom. Vidljiva je razlika u Martecchinijevom albumu gdje je u drugoj verziji grba štit okomito podijeljen na dva dijela. Lijevo je polje crno i na njemu se nalazi zlatni zmaj okrenut u lijevu stranu, dok je u desnom plavo polje vodoravno podijeljeno trima zlatnim gredama.

U *Der Adelu* nalaze se tri inačice grba. U prvoj se u zlatnom trokutastom štitu nalazi crni zmaj. Štit od nakita sadrži kacigu s krunom iz koje izlazi zlatna potkova u čijoj je sredini crni orao i crno-zlatni plašt. Druga je verzija crni trokutasti štit u kojemu je zlatni zmaj. Od nakita štit sadrži vitešku kacigu sa zlatnom krunom iz koje izlazi zlatni zmaj te crno-zlatni plašt. Treći je štit trokutasti, okomito razdijeljen. Desna je strana crna sa zlatnim zmajem. Lijeva je strana plava sa zlatnom vodoravnom gredom. Iznad štita od nakita se nalazi viteška kaciga sa zlatnom krunom iz koje izlazi zlatni zmaj te plašt u crnoj, plavoj i zlatnoj boji.

Slika 1. Grb obitelji *Baseljić*⁴¹

Slika 2. Grb obitelji *Baseljić*⁴²

Slika 3. Grb obitelji *Baseljić*⁴³

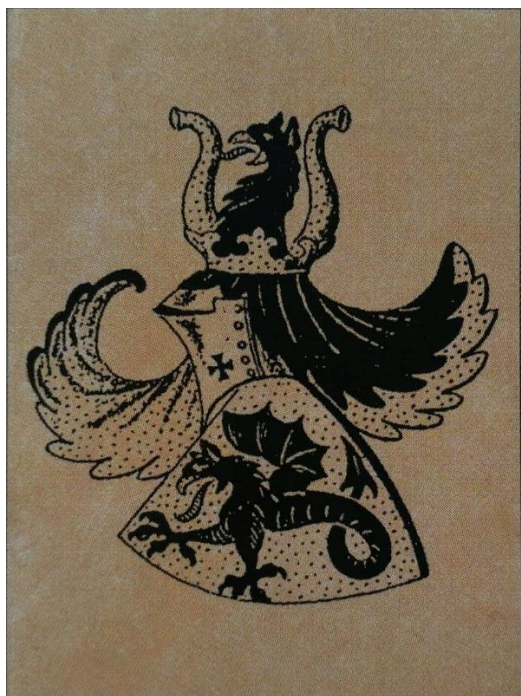
Slika 4. Grb obitelji *Baseljić*⁴⁴

⁴¹ Osobno uslikano u *Grbovnik Saraca*, DAD

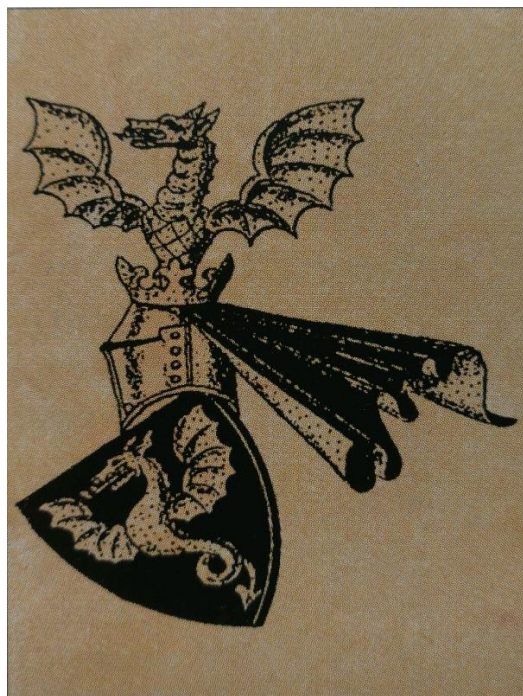
⁴² Osobno uslikano u *Grbovnik Saraca*, DAD

⁴³ Slika preuzeta iz Nenad Vekarić, sv.2, izvorno *Album Martecchini*, grbovi, DAD

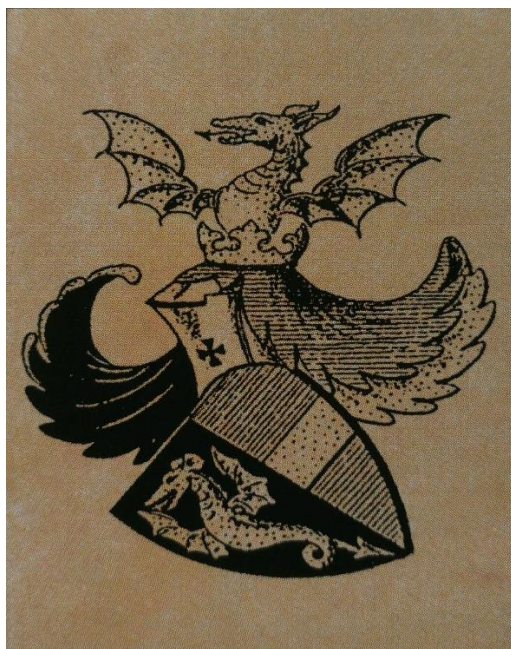
⁴⁴ Slika preuzeta iz Nenad Vekarić, sv.2, izvorno *Album Martecchini*, grbovi, DAD

Slika 5. Grb obitelji *Baseljić*⁴⁵

Slika 6. Grb obitelji *Baseljić*⁴⁶

Slika 7. Grb obitelji *Baseljić*⁴⁷

⁴⁵ Slika preuzeta iz C. G. F. Heyer von Rosenfeld 1873, tab. 7.

⁴⁶ Slika preuzeta iz C. G. F. Heyer von Rosenfeld 1873, tab. 18.

⁴⁷ Slika preuzeta iz C. G. F. Heyer von Rosenfeld 1873, tab. 18.

3.2. Beneša

(tal. Benessa)

Plemićka obitelj Beneša prema dubrovačkim kroničarima dolazi iz Kotora. Prvi spomen prezimena javlja se prije 1200. godine kada se spominje Beneša kao *comes* Kotora,⁴⁸ no nema nikakve potvrde da je kontinuirano genealoški povezan s dubrovačkim ogrankom. Prvi član obitelji Beneša koji se spominje je Petar Beneša (oko 1175.), kojeg dubrovački kroničari navode kao čelnika promletačke urote protiv svoga tasta, kneza Damjana Jude⁴⁹ 1205. godine⁵⁰, 1215. godine ili čak 1262. godine.⁵¹ Drugi član obitelji koji se spominje da je zajedno s još nekolicinom dubrovačkih plemića 1243. godine potpisao ugovor o prijateljstvu Dubrovnika i srpskog kralja Stefana Uroša I. je Šimun Beneša (oko 1180.),⁵² koji bi mogao biti Petrov brat. Šimun je imao četiri sina: Andriju (oko 1210./1240.), od kojega se kasnije i razvija ostatak loze do 17. stoljeća, Vida (oko 1216./1281.), od kojeg se razvila sporedna grana Bacante, te Paska (oko 1212./?) čiji se ogranak ugasio krajem 13., odnosno početkom 14. stoljeća i Petra (oko 1220./1280. – 1284.),⁵³ čiji se ogranak ugasio krajem 13. stoljeća, odnosno 1284. godine Petrovom smrću.⁵⁴

---

⁴⁸ Mahnken, *Dubrovački patricijat*, sv.2, 1960, genealogija IV (Benessa), 6.

⁴⁹ Francesco Maria Appendini, *Notizie storico-critiche, storia a letteratura de Ragusei*, sv.1 (Ragusa: Dalle stampe di Antonio Martecchini, 1802), 165; Mavro Orbini, *Kraljevstvo Slavena*, prev. Snježana Husić, prir. Franjo Šanjek (Zagreb: Golden marketing, 1999), 251-253.

⁵⁰ Vekarić, *Vlastela*, sv.2, 2012, 59.

⁵¹ Orbini, *Kraljevstvo Slavena*, 1999, 253.

⁵² Vekarić, *Vlastela*, sv. 2, 2012, 59; Vinko Foretić, „Beneša“, *Hrvatski biografski leksikon*, (ur. N. Kolumbić), sv.1, 1983; Mahnken, *Dubrovački patricijat*, sv.1, 1960, 127; Mahnken, *Dubrovački patricijat*, sv.2, 1960, genealogija IV (Benessa), 6.

⁵³ Usp. Vekarić, *Vlastela*, sv.2, 2012, 59; Mahnken, *Dubrovački patricijat*, sv.2, 1960, genealogija VI (Benesa), 6.

⁵⁴ Vekarić, *Vlastela*, sv.2, 2012, 59.

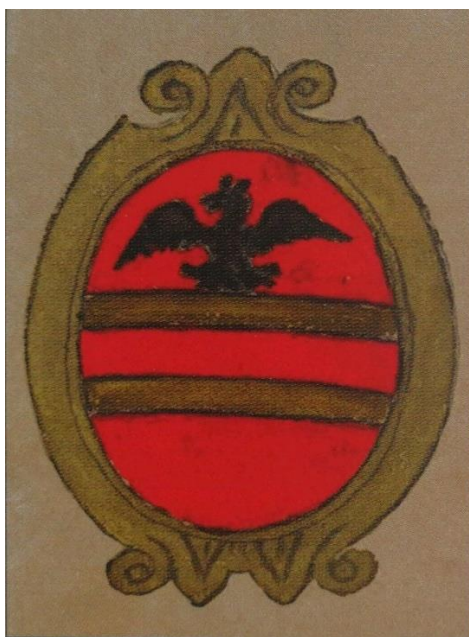
Grb

Grbovi obitelji Beneša koji se nalaze u Sarakinu i Martecchiniju ovalni su štitovi s crvenim poljem koje vodoravno sijeku dvije bijele, odnosno zlatne grede. Iznad gornje grede nalazi se crni orao.

U *Der Adelu* nalaze se tri grba, svaki različite boje. Prvi je polukružni crveni štit s dvije srebrne kose grede te crnim orlom u gornjem desnom kutu. Od nakita se ističe kaciga s točenicom i crnim orlom iznad nje te crveno-srebrnim plaštem. Drugi je polukružni plavi štit s dvije crvene kose grede te srebrnim orlom u gornjem desnom kutu. Od nakita štit sadrži kacigu sa zlatnom krunom i srebrnim orlom iznad nje te crveno-srebrnim plaštem. Treći je polukružni crveni štit s dvije koso položene zlatne grede te srebrnim orlom u gornjem desnom kutu. Od nakita se na štitu nalazi kaciga sa zlatnom krunom i srebrnim orlom iznad nje te crveno-srebrnim plaštem.

Slika 8. Grb obitelji Beneša⁵⁵

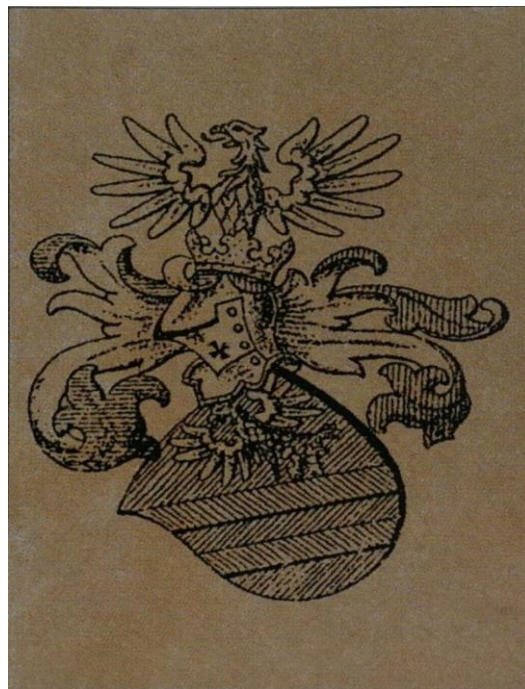
Slika 9. Grb obitelji Beneša⁵⁶

⁵⁵ Osobno uslikano u *Grbovnik Saraca*, DAD

⁵⁶ Slika preuzeta iz Nenad Vekarić, sv.2, izvorno *Album Martecchini*, grbovi, DAD

Slika 10. Grb obitelji *Beneša*⁵⁷

Slika 11. Grb obitelji *Beneša*⁵⁸

Slika 12. Grb obitelji *Beneša*⁵⁹

⁵⁷ Slika preuzeta iz C. G. F. Heyer von Rosenfeld 1873, tab. 18.

⁵⁸ Slika preuzeta iz C. G. F. Heyer von Rosenfeld 1873, tab. 18.

⁵⁹ Slika preuzeta iz C. G. F. Heyer von Rosenfeld 1873, tab. 71.

3.3 Binčulić

(tal. Binciola)

Binčulići su plemićka obitelj koja se u Dubrovniku javlja od 11.⁶⁰ ili 13.⁶¹ do 17. stoljeća. Obitelj Binčulić je ogranak nastao od obitelji Bodačić. Rodonačelnik je Binçola⁶² koji se spominje između 1226. i 1238. godine pri sklapanju mletačko-dubrovačkog ugovora. Binçola je imao šest sinova: Mihu (oko 1215./1251.), Marina (oko 1212./1251. – 1281.), Vidu (oko 1225./1278.), Fuska (oko 1228./1255. – 1297.), Palmu (oko 1231./1261.) i Dobroslava (oko 1233./1280.).⁶³ Miho je član Velikog vijeća koje je 1252. godine potpisalo ugovor s Mlečanima te se također spominje 1253. godine prilikom potpisivanja saveza između Dubrovnika i bugarskog cara Mihajla Asena. Mihina je loza najdugovječnija. Posljednji član, a samim time i loza izumrla je 1684. godine smrću Nikole Marinovog. Marin, kao i brat mu Miho, isto je član Velikog vijeća te se spominje pri potpisivanju dvaju ugovora 1252. i 1253. godine. Ne može se sa sigurnošću zaključiti kada se njegova loza ugasila, no moguće je da se ugasila tijekom bune protiv mletačke vlasti u kojoj su Marin i jedan od njegovih sinova bili među pobunjenicima. Vido je sudac te se spominje kao sudionik u pobuni protiv mletačke vlasti, a njegova loza izumrla je krajem 14. stoljeća. Fusko je sudac i odvjetnik te poklisar u Omišu, a njegova se loza ugasila krajem 14. stoljeća. Palma se spominje kao jedan od pobunjenika protiv mletačke vlasti s već spomenutim Marinom, a loza se ugasila sredinom 14. stoljeća. Dobroslav se spominje kao odvjetnik, a loza mu se ugasila početkom 14. stoljeća.⁶⁴

---

⁶⁰ Konstantin Jireček, *Romani u gradovima Dalmacije tokom srednjeg veka*, ur. Georgije Ostrogorski (Beograd: Naučno delo, 1962), 247.

⁶¹ Vinko Foretić, „Binčulić“, *Hrvatski biografski leksikon*, (ur. Nikola Kolumbić), sv.1, 1983.

⁶² Mahnken, *Dubrovački patricijat*, sv.2, 1960, genealogija VII (Binçola), 7.

⁶³ Usp. Vekarić, *Vlastela*, sv.2, 2012, 84; Mahnken, *Dubrovački patricijat*, sv.2, 1960, genealogija VII (Binçola), 7.

⁶⁴ Vekarić, *Vlastela*, sv.2, 2012, 84-88.

Grb

Grbovi u Sarakinu i Martecchiniju ovalni su bijeli štitovi vodoravno razdijeljeni trima crnim gredama te sa zlatnim lavom.

U *Der Adelu* nalaze se dva grba, prvi štit je srebrni trokutasti, razdijeljen trima crnim kosim gredama, a na štitu se nalazi kaciga sa zlatnom krunom iz koje izlazi crno-srebrna perjanica te crno-srebrnim plaštem. Drugi je štit također srebrni trokutasti štit kojeg sijeku tri crne kose grede, a u štitu se nalazi zlatni lav. Na štitu se nalazi kaciga sa zlatnom krunom iz koje izlazi zlatni lav te crno-srebrni plašt.

Slika 13. Grb obitelji Binčulić⁶⁵

Slika 14. Grb obitelji Binčulić⁶⁶

⁶⁵ Osobno uslikano u *Grbovnik Saraca*, DAD

⁶⁶ Slika preuzeta iz Nenad Vekarić, sv.2, izvorno *Album Martecchini*, grbovi, DAD

Slika 15. Grb Obitelji *Binčulić*⁶⁷

Slika 16. Grb obitelji *Binčulić*⁶⁸

⁶⁷ Slika preuzeta iz C. G. F. Heyer von Rosenfeld 1873, tab. 19.

⁶⁸ Slika preuzeta iz C. G. F. Heyer von Rosenfeld 1873, tab. 71.

3.4. Bobaljević

(tal. Bobalio)

Obitelj Bobaljević jedna je od najstarijih dubrovačkih plemićkih obitelji, čije podrijetlo dubrovački kroničari smještaju u Epidaur. Prvi koji se spominje je Vid ili Vito Babalio, koji je bio vođa dijela neretljanske flote u 887. godine u borbi protiv mletačkog dužda Pietra Candiana.⁶⁹ No, podatak valja uzeti s oprezom jer arhivskog podatka nema te je cijeli događaj vjerojatno legenda. Prvi sigurniji podatak o pojavi Bobaljevića javlja se kod Jirečeka koji ih navodi od 13. stoljeća – spominje se neki sudac prezimenom Babalio (oko 1190.), koji je djelovao od 1237. do 1243. godine te se ujedno navodi da je zajedno s već spomenutim Šimunom Benešom i još nekim dubrovačkim plemićima sklopio ugovor o prijateljstvu Dubrovnika i srpskoga kralja Stefana Uroša I.⁷⁰ Sljedeći koji je spomenut u ispravama između 1277. i 1295. godine je Domanja Babalio (Bobaljević).⁷¹ Domanja je imao četiri sina od kojih se razgranala loza Bobaljević, a to su Vid (oko 1250./1270.), Nikola (oko 1252./1280.), Vuk (oko 1260./1297.)⁷² i Marko (oko 1270./1295.).⁷³ Vid, koji se spominje kao dubrovački izaslanik pri bosanskom banu Mladenu II. Šubiću,⁷⁴ začetnik je ogranka koji se razgranao na plemićku i pučku granu koje su se ugasile sredinom 15. stoljeća. Za Nikolinu se granu zna da je izumrla oko 1355. godine. Vuk je bio trgovac i njegova je loza bila najveća od četvorice Domanjinih sinova, a zadnji spomen javlja se sredinom 17. stoljeća. Marko je bio knez Župe i Šumeta u više navrata od 1320. do 1332. godine, a njegov ogranak loze teško je stradao u vrijeme velike epidemije kuge 1348. godine, da bi konačno izumro krajem 14. stoljeća. Pogođeni epidemijama i kasnijim događajima u Velikoj zavjeri, rod Bobaljevića koji i sam po sebi nije bio veliki rod, dodatno se prorijedio te je 1700. godine ostala jedna *casata*, koja je zadnjeg muškog člana dala 1771. godine, a konačno je ugašena 1814. godine.⁷⁵

---

⁶⁹ Vinko Foretić, „Bobaljević“, *Hrvatski biografski leksikon*, (ur. A. Stipčević), sv.2, 1989; Orbini, *Kraljevstvo Slavena*, 1999, 94-95.

⁷⁰ Mahnken, *Dubrovački patricijat*, sv.1, 1960, 127.

⁷¹ Isto 117; Mahnken, *Dubrovački patricijat*, sv.2, 1960, genealogija I/1 (Babalio), 1.

⁷² Vuk bi u Mahnkeninoj genealogiji mogao biti Volco iz genealogije I/2, str. 2.

⁷³ Usp. Vekarić, *Vlastela*, sv.2, 2012, 16; Mahnken, *Dubrovački patricijat*, sv.2, 1960, genealogija I/1,2 (Babalio), 1-2.

⁷⁴ Mahnken, *Dubrovački patricijat*, sv.1, 1960, 117.

⁷⁵ Vekarić, *Vlastela*, sv.2, 2012, 16-25.

Grb

Obiteljski grb koji se nalazi u Sarakinovom grbovniku i Martecchinijevom albumu u dvije je inačice. Prva je inačica ovalni crveni štit s vodoravno položenom bijelom gredom u kojoj se nalaze tri crvena lava. Prvi lav s lijeve strane drži križ. Druga je inačica grba ovalni crveni štit, okomito raskoljen mačem. Na lijevoj strani grba nalazi se crni orao s krunom, dok se na desnoj strani nalazi vodoravno položena bijela greda s tri crvena lava, od kojih prvi lijevi nosi križ.

Postoje još dvije inačice grba koje se nalaze u grbovniku *Der Adel de Königreichs Dalmatien*. Prvi je polukružni crveni štit s lijevo nakošenom bijelom gredom u kojoj se nalaze tri crvena lava, od kojih prvi s lijeva nosi križ. Od nakita grb sadrži kacigu s krunom iznad koje je propeti lav koji drži križ i plašt crvene-srebrne boje. Druga je verzija grba polukružni crveni štit, okomito raskoljen mačem. Na lijevoj strani štita nalazi se crni orao, a na desnoj bijela kosa greda s tri crvena lava, od kojih prvi s lijeva nosi križ. Ovaj štit od nakita sadrži krunu.

Slika 17. Grb obitelji Bobaljević⁷⁶

Slika 18. grb obitelji Bobaljević⁷⁷

⁷⁶ Osobno uslikano u *Grbovnik Saraca*, DAD

⁷⁷ Osobno uslikano u *Grbovnik Saraca*, DAD

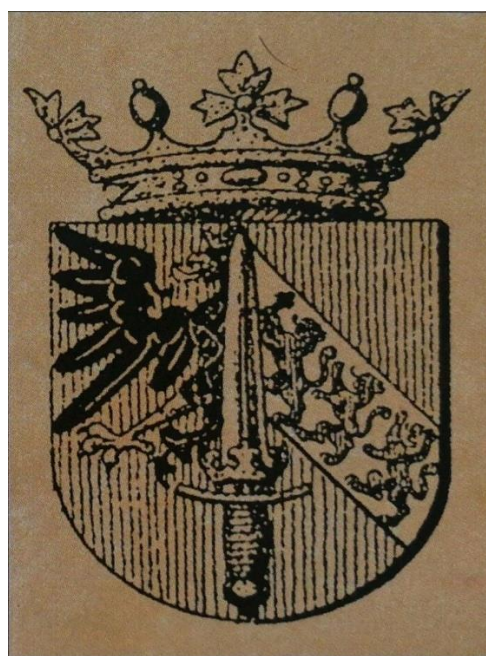
Slika 19. Grb obitelji *Bobaljević*⁷⁸

Slika 20. Grb obitelji *Bobaljević*⁷⁹

Slika 21. Grb obitelji *Bobaljević*⁸⁰

Slika 22. Grb obitelji *Bobaljević*⁸¹

⁷⁸ Slika preuzeta iz Nenad Vekarić, sv.2, izvorno *Album Martecchini*, grbovi, DAD

⁷⁹ Slika preuzeta iz Nenad Vekarić, sv.2, izvorno *Album Martecchini*, grbovi, DAD

⁸⁰ Slika preuzeta iz C. G. F. Heyer von Rosenfeld 1873, tab. 20.

⁸¹ Slika preuzeta iz C. G. F. Heyer von Rosenfeld 1873, tab. 58.

3.5. Boždarević

(tal. Bosdari)

Boždarevići su dubrovačka trgovačka obitelj podrijetlom iz Čajkovića u Rijeci Dubrovačkoj.⁸² Tu se prvi puta oko 1530. godine spominje ime rodonačelnika Boždara po kojemu se kasnije oblikovalo prezime Bosdari, koje je kasnije slavenizirano u Boždarević. Kasnije se spominje Boždarev sin Vlahuša (oko 1565. godine) koji ima pet sinova i pet kćeri.⁸³ Valja naglasiti da su Boždarevići u početku bili pučki rod. Miho (oko 1600. – 1659.) jedan od Vlahušinih sinova u Beogradu stječe imetak te se oko 1630. godine seli u Dubrovnik, gdje je njemu, a ujedno i obitelji, neposredno prije potresa, na sjednici Velikog vijeća 5. studenog 1666. godine dodijeljen plemićki status.⁸⁴ Ivanu-Vlahi (1773. – 1846.) 20. rujna 1814. godine Austrija priznaje plemstvo.⁸⁵ Mihin ogranak ugasio se 1846. Ivan-Vlahovom smrću. Frano (oko 1605.), još jedan od Vlahušinih sinova, također se obogatio kao trgovac u Beogradu te se 1644. godine vraća u Dubrovnik.⁸⁶ Njegova grana ugasila se krajem 18. stoljeća. Jakov Vlahušin (oko 1610.) iz rodni Čajkovića u Dubrovnik seli se oko 1645. godine⁸⁷ i nije imao muških potomaka. Božidar Vlahušin, jedan od Vlahušinih sinova, zbog zasluga nakon razornog potresa u Dubrovniku 30. srpnja 1667. godine dobiva plemićki status.⁸⁸

---

⁸² Vinko Foretić, „Boždarović“, *Hrvatski biografski leksikon*, (ur. A. Stipčević), sv.2, 1989.

⁸³ KGA, f. 31., DAD

⁸⁴ Isto 31-33.

⁸⁵ C. G. F. Heyer von Rosenfeld, *Der Adel des Königreichs Dalmatien* (Nürnberg: Bauer und Raspe, 1873), 6.

⁸⁶ KGA, f. 32., DAD

⁸⁷ Isto 31.

⁸⁸ Vekarić, *Vlastela*, sv.2, 2012, 141; Stjepan Ćosić i Nenad Vekarić, *Dubrovačka vlastela između roda i države: salamankezi i sorbonezi* (Zagreb-Dubrovnik: HAZU, 2005), 143.

Grb

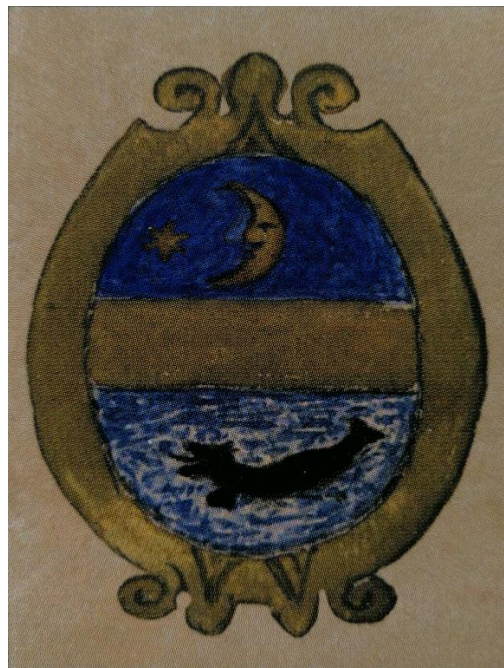
Obiteljski grb koji se nalazi u Sarakinovu grbovniku ovalni je štit podijeljen na dvije polovice. Sredinom prolazi bijela linija koja bi mogla predstavljati obzor. Gornja polovica štita svijetlo plave je boje te predstavlja nebo na kojem se s desne strane nalazi zvijezda, a s lijeve mjesec mlađak. Oba su simbola bijele boje. Donja polovica štita je tamno plave boje te predstavlja more u kojem se nalazi morska životinja srebrne boje, vrlo vjerojatno dupin.

Grb koji se nalazi u albumu Martecchini također je ovalni štit, kojeg po sredini siječe srebrna ili bijela greda. Gornja je polovica tamno plave boje sa srebrnom ili bijelom zvijezdom s desna i mjesecom mlađakom s lijeva. Donja je polovica svjetlije plave boje s dodatkom bijele, što bi moglo prikazivati valovito more, i crnom morskom životinjom, opet vrlo vjerojatno dupinom.

U *Der Adelu* nalaze se dva različita grba. Prvi je polukružni štit. Glava je štita plave boje, a u njoj se nalaze zlatna zvijezda s desne strane te srebrni mjesec mlađak s lijeve strane. Podnožje je štita srebrno i u sredini te srebrne površine nalazi se plava morska životinja, vrlo vjerojatno dupin. Od nakita na štitu se nalazi srebrna viteška kaciga sa srebrnom krunom i zlatnom zvijezdom iznad nje te srebrni plašt. Drugi je isto polukružni štit kojemu su $\frac{3}{4}$ gornjeg dijela štita plave boje, dok je ostatak srebrne boje i predstavlja valovito more. U desnom kutu nalazi se srebrna zvijezda, a u lijevom srebrni mjesec mlađak. U sredini se nalazi morska životinja srebrne boje, opet vrlo vjerojatno dupin. Od nakita na štitu se nalazi srebrna kaciga sa zlatnom krunom iznad koje se nalaze raskriljeni orao te srebrni plašt.

Slika 23. Grb obitelji *Boždarević*⁸⁹

Slika 24. Grb obitelji *Boždarević*⁹⁰

Slika 25. Grb obitelji *Boždarević*⁹¹

Slika 26. Grb obitelji *Boždarević*⁹²

⁸⁹ Osobno uslikano u *Grbovnik Saraca*, DAD

⁹⁰ Slika preuzeta iz Nenad Vekarić, sv.2, izvorno *Album Martecchini*, grbovi, DAD

⁹¹ Slika preuzeta iz C. G. F. Heyer von Rosenfeld 1873, tab. 2.

⁹² Slika preuzeta iz C. G. F. Heyer von Rosenfeld 1873, tab. 3.

3.6. Bučinjelić

(tal. Buzignola)

Dubrovački kroničari se uglavnom slažu oko humskog podrijetla obitelji Bučinjelić. Rodonačelnik obitelji bio bi Mengatia Bocinj,⁹³ iako se ne može sa sigurnošću utvrditi. Prateći korijen prezimena koji se navodi u nekoj falsificiranoj ispravi, čija se datacija također sa sigurnošću ne može utvrditi, navedena je 1023. godina u vezi osnivanja samostana na Lokrumu te se spominje „*Buzini filius domni Sisnni*“.⁹⁴ U još nekim kasnijim ispravama, krajem 12. stoljeća također se bilježi romanizirani oblik Bocinoli. Rođenje rodonačelnika obitelji, bez obzira na gore navedenu falsificiranu ispravu, moglo bi se datirati oko 1120. godine, što bi odgovaralo kasnijim navodima dubrovačkih kroničara da je obitelj doselila u Dubrovnik 1172. godine. Iz tih podataka vidljivo su Bučinjelići jedan od mlađih, ali i jedan od malobrojnijih vlasteoskih rodova u Dubrovniku. Rod se od rodonačelnika Bočina preko njegovog sina Damjana te kasnije preko njegovog sina Krvaša i Damjanovog nećaka Damjana raširio kroz dvije grane. Krvaševa loza ugasila se 1409. godine, dok se Damjanova, koja je bila brojnija, ugasila početkom 17. stoljeća.⁹⁵ Od istaknutijih članova obitelji koji su proizašli iz Damjanove loze valja spomenuti Marina Martolovog (oko 1340.) koji je od 1395. do 1412. godine pet puta bio knez, njegovog sina Mihu Marinovog (oko 1390. – 1466.) koji je od 1444. do 1464. godine devet puta bio knez te njegovog sina Mihu Marinovog (oko 1479. – oko 1550). kojeg se označavalo kao *traditor et rebellus* jer je nakon dubrovačkog odbacivanja vlasti ugarsko-hrvatskog kralja odbio plaćati danak te je optužen za veleizdaju i zatvoren, čime je konačno 11. travnja 1532. doživotno izgubio vlasteoska prava.⁹⁶

---

⁹³ Mahnken, *Dubrovački patricijat*, sv.2, 1960, genealogija IX (Bocinolo), 9.

⁹⁴ Jireček, *Romani u gradovima Dalmacije*, 1962, 152.

⁹⁵ Vekarić, *Vlastela*, sv.2, 2012, 73-78.

⁹⁶ Vekarić, *Vlastela*, sv.4, 2013, 105-106; Anto Lešić, „Bučinjelić, Miho“, *Hrvatski biografski leksikon*, (ur. A. Stipčević), sv.2, 1989.

Grb

Grbovi obitelji koji su u Sarakinu i Martecchiniju ovalni su štitovi s plavim poljem koje je vodoravno presječeno crvenom gredom. U gornjem dijelu štita nalaze se dva crvena goveda okrenuta jedno prema drugome. Donji dio štita trostruko je razdijeljen trima crvenim gredama.

U grbovniku *Der Adel* nalaze se tri različita grba. Prvi od njih je trokutasti štit vodoravno razdijeljen. U glavi štita na srebrnoj podlozi nalazi se ukrasni vez, dok je podnožje štita plave boje i sijeku ga tri crvene kose grede. Od nakita na štitu se nalazi kaciga s krunom iz koje izlazi perjanica u crvenoj, srebrnoj i plavoj boji te plavo-srebrni plašt. Drugi je štit također trokutasti, vodoravno razdijeljen. U glavi štita na srebrnoj podlozi nalaze se dva crvena goveda okrenuta jedno prema drugom, a u podnožju štita nalazi se još jedan manji štit s vezom. Na štitu se od nakita nalazi kaciga iznad koje se propinje crveno govedo te plašt u crvenoj, plavoj i srebrnoj boji. Treći štit isto je vodoravno razdijeljen, u glavi štita na srebrnoj podlozi nalazi se ukrasni vez, dok je plavo podnožje štita trostruko koso razdijeljeno trima crvenim gredama. Od nakita štit sadrži kacigu iznad koje je plava perjanica razdijeljena trima crvenim gredama te plašt u crvenoj, plavoj i srebrnoj boji.

Slika 27. Grb obitelji Bučinjelić⁹⁷

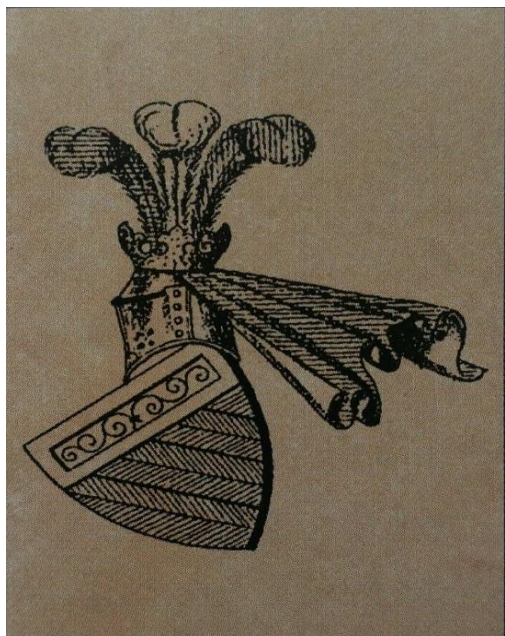

Slika 28. Grb obitelji Bučinjelić⁹⁸

⁹⁷ Osobno uslikano u *Grbovnik Saraca*, DAD

⁹⁸ Slika preuzeta iz Nenad Vekarić, sv.2, izvorno *Album Martecchini*, grbovi, DAD

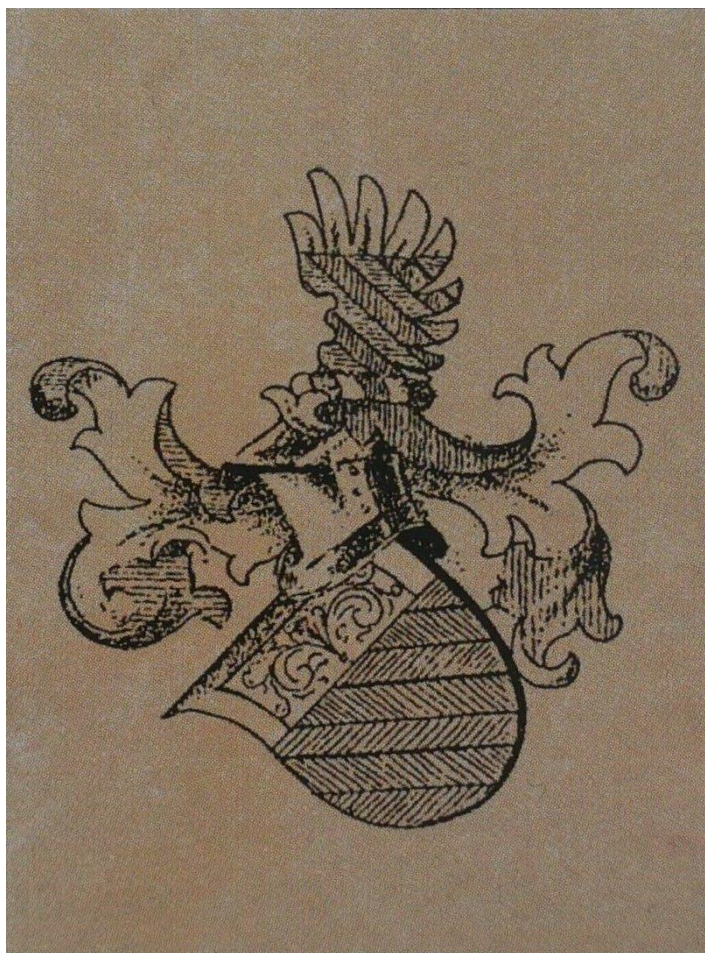
Slika 29. Grb obitelji *Bučinjelić*⁹⁹

Slika 30. Grb obitelji *Bučinjelić*¹⁰⁰

⁹⁹ Slika preuzeta iz C. G. F. Heyer von Rosenfeld 1873, tab. 22.

¹⁰⁰ Slika preuzeta iz C. G. F. Heyer von Rosenfeld 1873, tab. 22.

Slika 31. Grb obitelji *Bučinjelić* ¹⁰¹

---

¹⁰¹ Slika preuzeta iz C. G. F. Heyer von Rosenfeld 1873, tab. 72.

3.7. Buća

(tal. *Bucchia*)

Obitelj Buća istaknuta je kotorska plemićka obitelj. Prvi koji se spominje je *comes* Trifun, koji je 1181. godine dominator Catari.¹⁰² Prvi koji se spominje u Dubrovniku pod imenom Buća (Buchia) je Tripe de Buchia (1306./1311. – 1335.).¹⁰³ U dubrovačkim izvorima prvi puta se pojavljuje 1326. godine kao poslanik srpskog kralja u Dubrovniku, no nije nemoguće da je došlo do zabune i da se zapravo radi o Kotoraninu Trifunu Mihinom (1308.)¹⁰⁴ koji je zajedno s Markom Lukarvim Lukarićem ranije 1308. godine bio poslanik kralja Uroša II. u Francuskoj, no sigurno je da je jedan od te dvojice rodonačelnik obitelji.¹⁰⁵ 2. siječnja 1336. Nikola Petrov i njegov brat Miho zbog zasluga u pregovorima o ustupanju Pelješca Dubrovniku dobivaju vlasteoski status,¹⁰⁶ a Nikola je ujedno 1344. godine izabran u Malo vijeće. Nikoli je plemstvo oduzeto, vrlo vjerojatno 1361. godine kada se oglašio na naredbu tadašnjeg dubrovačkog kneza Nikole Rusinovog Sarake da sa svojim sinovima sudjeluje u sukobu između Dubrovnika i Kotora. Buće plemstvo ponovno dobivaju 1388. godine kada se Tripe Petrov ženi Katerinom Volcasso. Tripe je imao dva sina: Ivana (oko 1365. – 1442.) i Dobruška (oko 1375. – 1456.) koji je nastavio lozu. Dobruško je imao sedam sinova: Tripka (oko 1410. – 1477.), Živka (oko 1413.), Marina (oko 1415. – 1482.), Paladina (oko 1417.), Jeronima (oko 1420.), Nikolu (oko 1422.) i Junija (oko 1428. – 1488.). Od njih jedino Paladin i Nikola nisu imali potomke. Tripkova grana ugasila se od posljedica kuge iz 1518. godine. Junijeva grana ugasila se početkom 16. stoljeća. Živkova grana ugasila se početkom 17. stoljeća, a njegov unuk Ivan Marinov prvi je knez iz obitelji Buća. Marinova grana poživjela je najduže te je izumrla gotovo istodobno kada je pala i Republika 1807. godine.¹⁰⁷

---

¹⁰² Mahnken, *Dubrovački patricijat*, sv.2, 1960, genealogija XIV (Buchia), 20.

¹⁰³ Isto.

¹⁰⁴ Isto.

¹⁰⁵ Uspoređujući Mahnkenin Dubrovački patricijat u XIV veku sv.1 i genealogiju obitelji Buchia iz sv.2, dolazim do zaključka da su Tripe de Buchia i Trifun Mihin ista osoba, bez obzira što Mahnken navodi različitu dataciju njegovog rođenja.

¹⁰⁶ Mahnken, *Dubrovački patricijat*, sv.1, 1960, 92; ponovno uspoređujući Mahnken sv.2 i podatak iz sv.1 kada su Nikola i Miho dobili vlasteoski status, zaključujem da u sv.2 u genealogiji obitelji Buchia stoji kriva datacija njihovog rođenja, te da bi Vekarićeva datacija (oko 1290.) bila točnija.

¹⁰⁷ Stjepan Krasić i Tatjana Radauš, „Buća“, *Hrvatski biografski leksikon*, (ur. A. Stipčević), sv.2, 1989; Mahnken, *Dubrovački patricijat*, sv.1, 1960, 162-166; Vekarić, *Vlastela*, sv.2, 2012, 146-151.

Grb

Grbovi u Sarakinu i Martecchiniju ovalni su plavi štitovi koje siječe zlatna vodoravna greda u čijoj se sredini nalazi plavi ljiljan.

U *Der Adelu* nalazi se plavi trokutasti štit vodoravno presječen zlatnom gredom u čijoj je sredini plavi ljiljan. Iznad štita nalazi se viteška kaciga sa zlatom krunom iz koje se uzdižu tri pera, dva plave i jedno zlatne boje te plašt plavo-zlatne boje.

Slika 32. Grb obitelji *Buća*¹⁰⁸

Slika 33. Grb obitelji *Buća*¹⁰⁹

¹⁰⁸ Osobno uslikano u *Grbovnik Saraca*, DAD

¹⁰⁹ Slika preuzeta iz Nenad Vekarić, sv.2, izvorno *Album Martecchini*, grbovi, DAD

Slika 34. Grb obitelji *Buća*¹¹⁰

---

¹¹⁰ Slika preuzeta iz C. G. F. Heyer von Rosenfeld 1873, tab. 22.

3.8. Bundić

(tal. Bonda)

Bundići su među najstarijim dubrovačkim vlasteoskim obiteljima te su se održali dosta dugo, iako brojčano nisu bili veliki. O podrijetlu obitelji Bundić dubrovački kroničari su dvojakog mišljenja – jedni tvrde da su korijeni obitelji iz Epidaura, dok drugi tvrde da su iz Kotora. Rodonačelnik je izvjesni Bonda o kojemu nema konkretnih izvora. Prvi koji se detaljnije spominju njegovi su sinovi Savin (oko 1145.) i Petar (oko 1150.). Savina Bondinog spominje se između 1190. i 1198. godine,¹¹¹ prvo prilikom sklapanja ugovora između Dubrovčana i zahumskog kneza Miroslava 1190. godine. 1195. godine spominje ga se kao *comesa*,¹¹² a 1198. godine spominje se kao konzul. Ne spominje se je li imao sinove, ali može se zaključiti da se Savin ogranak ugasio sredinom 14. stoljeća. Njegov brat Petar imao je jednog sina, Bondu (oko 1180.). Bonda Petrov spominje se 1222. godine.¹¹³ Bondin sin Petranja (oko 1205.) spominje se u pregovorima s omiškim knezom Nikolom 1245. godine, prilikom potpisivanja ugovora s Mlečanima 1252. godine i prilikom potpisivanja saveza Dubrovnika s bugarskim carem Mihajlom Asenijem 1253. godine. Petranja je imao pet sinova koji su nastavili lozu: Savina (oko 1235./1274. – 1295.), Ivana (oko 1238./1280.), Nikolu (oko 1240./1274.), Andriju (oko 1248./1274.) i Iliju (oko 1250./1274. – oko 1333.).¹¹⁴ Savinova loza izumrla je sredinom 14. stoljeća. Nikolina loza također je izumrla sredinom 14. stoljeća od posljedica kuge iz 1363. godine. Ilijina loza izumrla je početkom 15. stoljeća. Za Ivanovu lozu ne zna se točno kada je izumrla, dok su se Andrijini potomci najdulje održali. Njegova loza ugasila se početkom 19. stoljeća.¹¹⁵

---

¹¹¹ Jireček, *Romani u gradovima Dalmacije*, 1962, 250; Mahnken, *Dubrovački patricijat*, sv.2, 1960, genealogija XII (Bonda), 18; Vinko Foretić, „Bundić“, *Hrvatski biografski leksikon*, (ur. A. Stipčević), sv.2, 1989.

¹¹² Lučić, *Povijest Dubrovnika*, 1973, 134.

¹¹³ Mahnken, *Dubrovački patricijat*, sv.2, 1960, genealogija XII (Bonda), 18.

¹¹⁴ Usp. Vekarić, *Vlastela*, sv.2, 2012, 134-135; Mahnken, *Dubrovački patricijat*, sv.2, 1960, genealogija XII (Bonda), 18.

¹¹⁵ Vekarić, *Vlastela*, sv.2, 2012, 134-140.

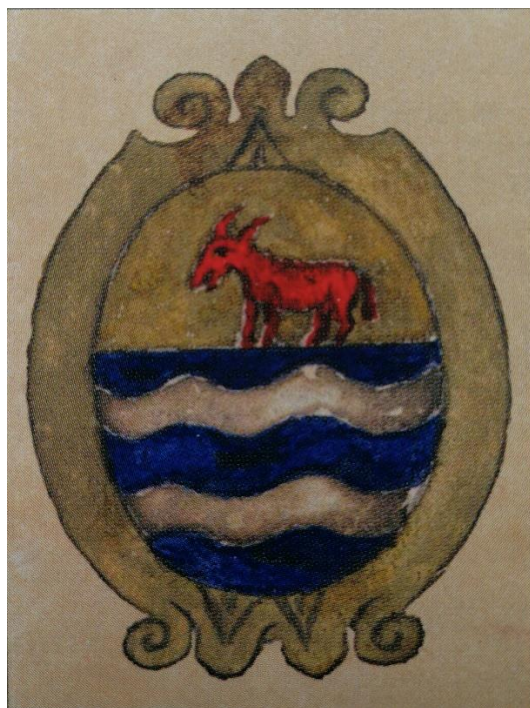
Grb

Grbovi u Sarakinu i Martecchiniju ovalni su štitovi, glava štita zlatne je boje, a u sredini se nalazi crveno govedo. Podnožje štita plave je boje te označava more, a kroz nju vodoravno valovitim rezom prolaze dvije srebrne linije koje predstavljaju dva vala.

U *Der Adelu* nalazi se polukružni štit koji je obrubljen crvenom bojom i srebrnim točkama, a unutar štita nalazi se zlatna gornja polovica u čijoj se sredini nalazi srebrno govedo te donja plava polovica koju vodoravno valovitim rezom sijeku četiri srebrne linije. Od nakita štit sadrži vitešku kacigu sa zlatnom krunom i crnim orlom iznad nje te plašt u plavoj, zlatnoj i srebrnoj boji.

Slika 35. Grb obitelji *Bundić*¹¹⁶

Slika 36. Grb obitelji *Bundić*¹¹⁷

¹¹⁶ Osobno uslikano u *Grbovnik Saraca*, DAD

¹¹⁷ Slika preuzeta iz Nenad Vekarić, sv.2, izvorno *Album Martecchini*, grbovi, DAD

Slika 37. Grb obitelji *Bundić*¹¹⁸

---

¹¹⁸ Slika preuzeta iz C. G. F. Heyer von Rosenfeld 1873, tab. 2.

3.9. Bunić

(tal. Bona)

Bunići su, isto kao i Bundići, jedan od najstarijih dubrovačkih vlasteoskih rodova, ali za razliku od njih, Bunići su jedan od brojčano najvećih rodova. Tome u prilog govori podatak da su sredinom i krajem 15. stoljeća bili drugi rod po brojnosti, odmah iza Gučetića, s čak 34 *casate*.¹¹⁹ dok za vrijeme Velike zavjere broje 23 *casate*.¹²⁰ Dubrovački kroničari pišu da je rod Bona doselio u Dubrovnik iz Vieste, ali da su podrijetlom iz Njemačke. O najstarijem članu Šrđu de Bisti saznaje se tek iz patronima sina mu Marina, koji se u dokumentu iz 1252. godine navodi kao *Marinus Sergii de Bisti*.¹²¹ Bitno je naglasiti da je veza njihovog prezimena s Viestom konstrukt dubrovačkih kroničara te da je u ovom trenutku Mahnken možda vjerodostojnije pretpostavila podatak u kojem navodi da se Bunići povezuju s Junijem Srđovim, koji je bio kotorski sudac 1186. godine.¹²² Njegov praunuk Nikola u jednom se dokumentu naziva Bona.

Srđ Bistijev (oko 1200.), moguće iz Kotora, seli se u Dubrovnik oko 1235. godine, gdje se ženi Bonom, unukom već navedenog Damjana Jude. Njih dvoje imali su sina Marina čiji potomci kasnije po majci nose prezime Bona, iako su prije nego što se ustalilo korištenje prezimena Bona koristili patronim. Marin Srđev (oko 1235.), uspješan trgovac, imao je tri sina: Srđa (oko 1260./1280.), koji nije imao potomaka, Ivana (oko 1262./1282.) i Lukara (oko 1265./1297.),¹²³ od kojih su kasnije nastala dva velika ogranka loze Bunića. Koliko su njihove grane bile mnogobrojne govore podaci da se Ivanova grana ugasila početkom 17. stoljeća, dok je Lukarova opstala do danas. Upravo iz tog razloga navedeni su samo neki istaknuti članovi ove velike obitelji. Diplomata Luka Marinov (1314. – 1364.), koji se navodi kao izaslanik srpskom caru Urošu te njegov brat Ivan (1330. – 1381.), koji je bio jedan od poslanika ugarsko-hrvatskom kralju Ludoviku I. 1358. godine. Jakov Petrov bio je poslanik Republike kod Hunyadija i kod srpskog despota Vukovića, a također je bio u turskoj diplomaciji te je 1465. Mlečanima donio ponudu Mehmeda II. za mir s Mletačkom Republikom. Trgovci i pomorci Luka i Marin Mihin dobili su papinsku dozvolu za

---

¹¹⁹ Vekarić, *Vlastela*, sv.2, 2012, 132.

¹²⁰ Ćosić i Vekarić, *Dubrovačka vlastela*, 2005, 133-140.

¹²¹ Mahnken, *Dubrovački patricijat*, sv.2, 1960, genealogija XI/2 (Bona), 13.

¹²² Isto genealogija XI/a („Bona“ in Cataro), 12.

¹²³ Usp. Vekarić, *Vlastela*, sv.2, 2012, 92; Mahnken, *Dubrovački patricijat*, sv.2, 1960, genealogija XI/2,3 (Bona), 13-14.

trgovanje s muslimanskim zemljama, a Luka Junijev bio je voditelj trgovačkog društva u Firenci.¹²⁴

Grb

Grbovi koji se nalaze u Sarakinu i Martecchiniju crveni su ovalni štitovi. U desnom kutu štita nalazi se zlatno polje s crnim orlom. Od donjeg lijevog kuta pa prema zlatnom polju koso su položene zlatne ljestve¹²⁵.

U *Der Adelu* nalaze se dva grba. Prvi je polukružni crveni štit sa zlatnim poljem u desnom uglu i crnim orlom u njemu te koso položenim zlatnim ljestvama. Od nakita štit sadrži vitešku kacigu sa zlatnom krunom i crnim orlom iznad nje te crveno-zlatnim plaštem. Drugi je plavi trokutasti štit sa zlatnim ljestvama koje su položene od donjeg lijevog prema gornjem desnom uglu na kojemu se nalazi crni orao. Od nakita štit sadrži vitešku kacigu sa zlatnom krunom i crnim orlom iznad nje te plavo-zlatni plašt.

Slika 38. Grb obitelji *Bunić*¹²⁶

Slika 39. Grb obitelji *Bunić*¹²⁷

¹²⁴ Tatjana Radauš, „Bunić“, *Hrvatski biografski leksikon*, (ur. A. Stipčević), sv.2, 1989; Vekarić, *Vlastela*, sv.2, 2012, 91-132.

¹²⁵ Bartol Zmajčić, *Heraldika, sfragistika, genealogija, veksilologija, rječnik heraldičkog nazivlja*, (Zagreb: Golden marketing, 1996), 56.

¹²⁶ Osobno uslikano u *Grbovnik Saraca*, DAD

¹²⁷ Slika preuzeta iz Nenad Vekarić, sv.2, izvorno *Album Martecchini*, grbovi, DAD

Slika 40. Grb obitelji *Bunić*¹²⁸

Slika 41. Grb obitelji *Bunić*¹²⁹

¹²⁸ Slika preuzeta iz Heyer von Rosenfeld 1873, tab. 2.

¹²⁹ Slika preuzeta iz Heyer von Rosenfeld 1873, tab. 21.

3.10. Crijević

(tal. Cerva)

Rod Čereva, prema navodim kroničara, u Dubrovnik se doselio iz Kotora, no postoji i podatak da bi im podrijetlo moglo biti iz Bosne.¹³⁰ Podatak o vremenu kada su došli u Dubrovnik nije ostao sačuvan. Prvi koji se spominje je Lampridije i to 1198. godine kao konzul. Od njegovih sinova Ivana (oko 1205.) i Andrije (oko 1210.) razgranao se rod Crijevića. Ivan se spominje 1253. kao član Velikog vijeća prilikom potpisivanja saveza između Dubrovnika i bugarskog cara Mihajla Asena. Imao je sina Martola (oko 1240. – 1305.), a od njegovih potomaka Martola (oko 1370. – 1440.), Mihe (oko 1380. – 1447.) i Nikole (oko 1387./1399. – 1445.)¹³¹ ogranak se razvio do početka 19. stoljeća. 1. prosinca 1817. godine austrijska vlada potvrđuje plemstvo Antunu i Orsatu Martoličinom,¹³² no krajem 19. stoljeća, nakon Antunove smrti, rod seli iz Dubrovnika u Beč gdje na kraju i izumire. Andrija se spominje kao jedan od najaktivnijih plemića dubrovačke diplomacije u 13. stoljeću. Imao je dva sina, Paska (oko 1245. – 1295.) i Orsata (oko 1240./1279. – 1313.).¹³³ Orsat se spominje u mirovnim pregovorima sa Srbijom između 1301. i 1302. godine.¹³⁴ Orsatovi potomci, Marin Petrov (oko 1350./1371. – 1430.),¹³⁵ Ivan (oko 1383./1399. – 1431./1431.)¹³⁶ i Ilija (oko 1387./1399. – 1447.)¹³⁷ nastavili su ogranak do njegovog gašenja krajem 17. stoljeća. Crijevići su dali nekoliko značajnih osoba dubrovačkom političkom i društvenom životu, kao što su Ludovik, Ilija, Serafin-Marije i Đivo Nalin, no valja naglasiti kako su zapravo u političkim događanjima imali minoran utjecaj.

---

¹³⁰ Orbini, *Kraljevstvo Slavena*, 1999, 364.

¹³¹ Usp. Vekarić, *Vlastela*, sv.2, 2012, 183; Mahnken, *Dubrovački patricijat*, sv.2, 1960, genealogija LXXVIII/1 (Zrieva), 86.

¹³² Heyer von Rosenfeld, *Der Adel*, 1873, 8.

¹³³ Usp. Vekarić, *Vlastela*, sv.2, 2012, 191; Mahnken, *Dubrovački patricijat*, sv.2, 1960, genealogija LXXVIII/2 (Zrieva), 87.

¹³⁴ Vinko Foretić, „Crijević“, *Hrvatski biografski leksikon* (ur. A. Stipčević), sv.2, 1989.

¹³⁵ Usp. Vekarić, *Vlastela*, sv.2, 2012, 191; Mahnken, *Dubrovački patricijat*, sv.2, 1960, genealogija LXXVIII/2 (Zrieva), 87.

¹³⁶ Isto.

¹³⁷ Isto.

Grb

U Sarakinu i Martecchiniju nalazimo dva grba obitelji Crijević. Prvi je grb ovalni štit plave boje s koso položenom zlatnom gredom unutar koje je mač. Unutar gornje i donje polovice štita nalaze se tri srebrne zvijezde. Drugi je grb plavi ovalni štit koji je razdijeljen trima okomitim i jednom kosom gredom preko njih, unutar koje se nalaze dva srebrna ljiljana i srebrni polumjesec.

U *Der Adelu* nalazi se plavi polukružni štit razdijeljen srebrnom kosom gredom unutar koje se nalazi plava sablja te tri zvijezde sa svake strane grede. Od nakita štit sadrži kacigu sa zlatnom krunom i plavom potkovom iznad nje. Između potkove nalazi se srebrna zvijezda. Plašt je srebrno-plave boje.

Slika 42. Grb obitelji Crijević¹³⁸

Slika 43. Grb obitelji Crijević¹³⁹

¹³⁸ Osobno uslikano u *Grbovnik Saraca*, DAD

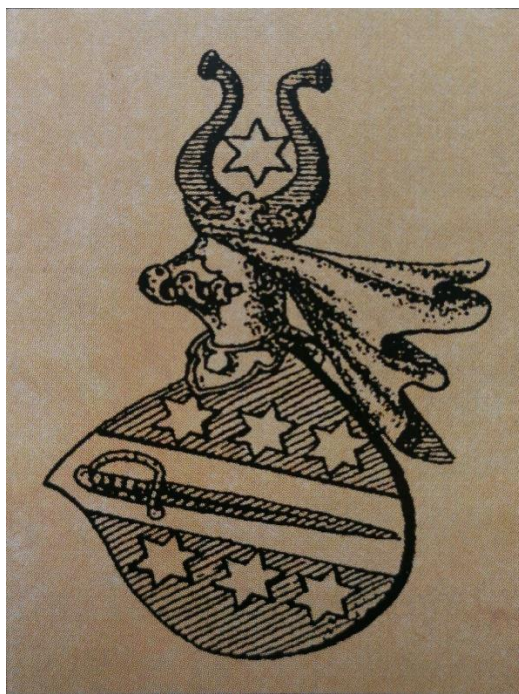
¹³⁹ Osobno uslikano u *Grbovnik Saraca*, DAD

Slika 44. Grb obitelji *Crijević*¹⁴⁰

Slika 45. Grb obitelji *Crijević*¹⁴¹

Slika 46. Grb obitelji *Crijević*¹⁴²

¹⁴⁰ Slika preuzeta iz Nenad Vekarić, sv.2, izvorno *Album Martecchini*, grbovi, DAD

¹⁴¹ Slika preuzeta iz Nenad Vekarić, sv.2, izvorno *Album Martecchini*, grbovi, DAD

¹⁴² Slika preuzeta iz Heyer von Rosenfeld 1873, tab. 4.

3.11. Džamanjić

(tal. Giamagno)

Džamanjići su dubrovačka plemićka obitelj, koja je prema dubrovačkim kroničarima podrijetlom iz Huma. Rod bi možda mogao biti ogranak Menčetića.¹⁴³ Dolazak obitelji u Dubrovnik kroničari datiraju u 1172. godinu. Prvi član koji se spominje je Šimun Zamanni (1282.).¹⁴⁴ Kao prvog, ali možda i najutjecajnijeg člana roda može se istaknuti Orsata Junijevog, koji se spominje kao jedan od petnaestorice senatora koji su 5. ožujka 1358. godine imenovani da sastave uputu poslanicima za pregovore s kraljem Ludovikom I.,¹⁴⁵ a 1366. godine obnašao je dužnost dubrovačkog kneza. Orsat je imao tri sina: Krvu (oko 1325.), Stjepana (oko 1330. – 1373.) i Maroja (oko 1345.). Od trojice sinova rod su nastavili Stjepanovi sinovi Orsat (oko 1355./1380. – 1427.) i Martol (oko 1365./1395. – 1451.).¹⁴⁶ Stjepan je navodno imao još jednog sina Nikolu, no o njemu nema nikakvih podataka. Orsat se spominje kao knez šest puta. Jedan ogranak se ugasio u 17. stoljeću, dok potomci drugog ogranka žive i danas. Martol se spominje kao knez trinaest puta u vremenskom periodu od 1415. do 1450. godine, imao je četiri sina, a ogranci njegovih sinova uglavnom su ugašeni u 16. i 17. stoljeću, dok oni koji su preživjeli u Dubrovniku se ne spominju u 19. stoljeću.

Grb

Grb obitelji Džamanjić, koji se nalazi u Sarakinu i Martecchiniju, crveni je ovalni štit kojeg sijeku dvije srebrne kose grede.

U *Der Adelu* nalaze se dva štita. Prvi je crveni polukružni štit, vodoravno razdijeljen dvjema srebrnim gredama. Od nakita štit sadrži kacigu sa zlatnom krunom iznad koje se izdiže crvena perjanica vodoravno razdijeljena dvjema srebrnim gredama te srebrno-crveni plašt. Drugi štit je isto crveni polukružni, ali je koso razdijeljen dvjema zaobljenim srebrnim gredama. Od nakita sadrži kacigu sa zlatnom krunom iznad koje se izdiže crvena perjanica koju koso razdjeljuju dvije srebrne grede te srebrno-crveni plašt.

---

¹⁴³ Jorjo Tadić, *Dubrovački portreti* (Beograd: Srpska književna zadruga, 1948), 9.

¹⁴⁴ Mahnken, *Dubrovački patricijat*, sv.2, 1960, genealogija LXXV/1 (Zamagna), 83.

¹⁴⁵ Janeković-Römer, *Višegradski ugovor*, 2003, 71; Hrvatska enciklopedija, s.v. „Zamanja“

¹⁴⁶ Usp. Vekarić, *Vlastela*, sv.3, 2012, 345; Mahnken, *Dubrovački patricijat*, sv.2, 1960, genealogija LXXV/2 (Zamagna), 84.

Slika 47. Grb obitelji *Džamanjić*¹⁴⁷

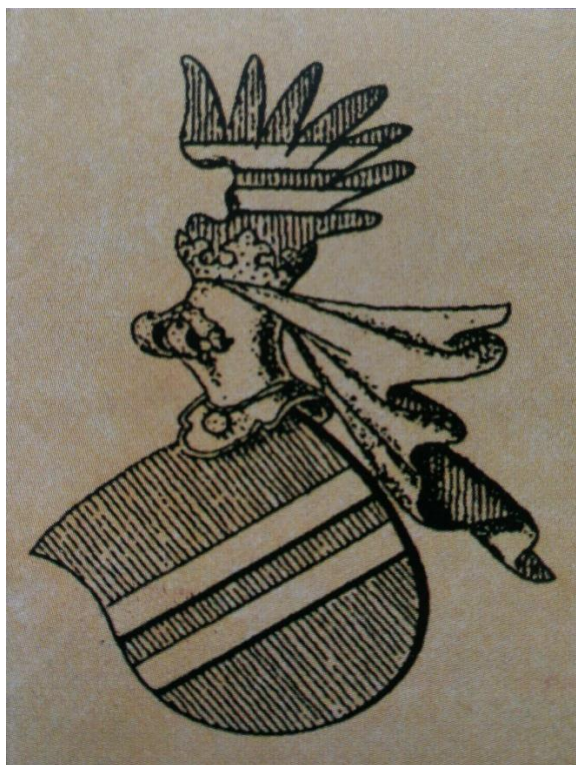

Slika 48. Grb obitelji *Džamanjić*¹⁴⁸

¹⁴⁷ Osobno uslikano u *Grbovnik Saraca*, DAD

¹⁴⁸ Slika preuzeta iz Nenad Vekarić, sv.3, izvorno *Album Martecchini*, grbovi, DAD

Slika 49. Grb obitelji *Džamanjić*¹⁴⁹

Slika 50. Grb obitelji *Džamanjić*¹⁵⁰

¹⁴⁹ Slika preuzeta iz Heyer von Rosenfeld 1873, tab. 15.

¹⁵⁰ Slika preuzeta iz Heyer von Rosenfeld 1873, tab. 15.

3.12. Đurđević

(tal. Giorgi)

Obitelj Đurđević podrijetlom je iz Kotora, utemeljitelj je Đuro Trifunov, a da dolaze iz Kotora saznaje se iz naslova njegovog oca koji se naziva *comes* i *dominator Catari*¹⁵¹ i u Dubrovnik dolazi oko 1230. godine. Smatra se da su Đurđevići početkom 14. stoljeća bili možda čak i najbogatija dubrovačka vlasteoska obitelj.¹⁵² Đuro je imao četiri sina čiji su ogranci bili vrlo vitalni, a to su: Vitanja, Jakov, Trifun i Petar.¹⁵³ Vitanja (oko 1231. – 1281.) je imao dva sina, Matu i Vida od kojih se Mato 1331. godine spominje u misiji kod srpskog kralja Stefana Uroša IV. Dušana.¹⁵⁴ Ogranci njihovih potomaka ugasili su se sredinom 17. stoljeća. Jakov (oko 1235.) ima sina Dobroslava (oko 1275. – 1323.) koji je 1311. godine poklisar kod sina srpskog kralja Stefana Uroša II. Milutina.¹⁵⁵ Jakovljevi ogranak ugasio se početkom 15. stoljeća. Trifun (oko 1240. – 1296.) se spominje 1280. godine, a ogranak mu nosi nadimak Tripe, koji je kasnije zamijenjen nadimkom Žunjević po njegovom sinu Juniju (oko 1283. – 1353.), odnosno po njegovom praunuku Juniju Đivinom (1372. – 1430.),¹⁵⁶ koji je u periodu od 1392. do 1426. godine bio 10 puta knez. Njegovih pet sinova: Marin, Sigismund, Damjan, Nikola i Luj nastavili su ogranak, koji se konačno ugasio krajem 17. stoljeća. Petrov (oko 1245. – 1301.) ogranak, iako je imao nekoliko sinova, zbog posljedica epidemija kuge 1348. i 1363. godine nije se uspio razviti te se ugasio krajem 14. stoljeća.¹⁵⁷

---

¹⁵¹ Ivica Prlender, „Đurđević“, *Hrvatski biografski leksikon* (ur. T. Macan), sv.3, 1993; Mahnken, *Dubrovački patricijat*, sv.1, 1960, 201.

¹⁵² Mahnken, *Dubrovački patricijat*, sv.1, 1960, 203.

¹⁵³ Mahnken, *Dubrovački patricijat*, sv.2, 1960, genealogija XXXI/2-3 (Georgio), 33-34.

¹⁵⁴ Mahnken, *Dubrovački patricijat*, sv.1, 1960, 212.

¹⁵⁵ Isto 204.

¹⁵⁶ Prlender, „Đurđević“, sv.3, 1993.

¹⁵⁷ Vekarić, *Vlastela*, sv.2, 2012, 258.

Grb

Grbovi roda Đurđević koji se nalaze u Sarakinu i Martecchiniju bijeli su ovalni štitovi koji u glavi štita imaju crveni štit, dok je srce i podnožje štita trostruko razdijeljeno trima okomitim crvenim gredama preko kojih prolazi bijela vodoravna greda u kojoj se nalaze u sredini crna ptica koja u kljunu drži prsten te dva crna ljiljana, po jedan sa svake strane.

U *Der Adelu* nalaze se četiri različito izvedena grba obitelji Đurđević. Prvi je polukružni štit. Glava je štita srebrne boje, a u njoj se nalazi crveni štit. Srce i podnožje štita srebrne su boje, a okomito ga sijeku tri crvene grede te preko njih prolazi crvena vodoravna greda unutar koje se nalaze u sredini crna ptica s prstenom u kljunu te dva crna ljiljana, po jedan sa svake strane. Iznad štita se od nakita nalaze viteška kaciga sa zlatnom krunom iznad koje je crni orao te crveno-srebrni plašt. Drugi je štit trokutasti. U glavi se štita u srebrnom polju nalazi crveni križ. Srce i podnožje štita isto je srebrne boje te je trostruko razdijeljeno trima crvenim kosim gredama s gornjeg lijevog na donji desni kut; po sredini je položena zlatna vodoravna greda u kojoj se nalaze crna ptica s prstenom u kljunu te dva plava ljiljana, po jedan sa svake strane. Od nakita štit sadrži vitešku kacigu sa zlatnom krunom iznad koje se nalazi sirena koja u lijevoj ruci drži kuglu, a u desnoj šestar te crveno-srebrni plašt. Treći štit je polukružni. U glavi štita se u crvenom polju nalazi srebrni križ, a srce i podnožje štita koje je srebrne boje četverostruko razdjeljuju kose crvene grede. Sredinom prolazi zlatna vodoravno položena greda u kojoj se nalazi crna ptica sa zmijom u kljunu te dva plava ljiljana, po jedan sa svake strane. Od nakita se ističe viteška kaciga sa zlatnom krunom te crveno-srebrnom perjanicom i crveno-srebrnim plaštem. Četvrti je polukružni štit u čijoj se glavi štita nalazi na crvenom polju srebrni štit te u desnom kutu u plavom polju cvijet. Srce i podnožje štita srebrne su boje, četverostruko razdijeljeni crvenim kosim gredama. Sredinom prolazi srebrna vodoravna greda u kojoj se nalaze crna ptica sa zmijom u kljunu te dva crna ljiljana, po jedan sa svake strane. Iznad štita od nakita nalazi se zlatna kruna.

Slika 51. Grb obitelji *Đurđević*¹⁵⁸

Slika 52. Grb obitelji *Đurđević*¹⁵⁹

¹⁵⁸ Osobno uslikano u *Grbovnik Saraca*, DAD

¹⁵⁹ Slika preuzeta iz Nenad Vekarić, sv.2, izvorno *Album Martecchini*, grbovi, DAD

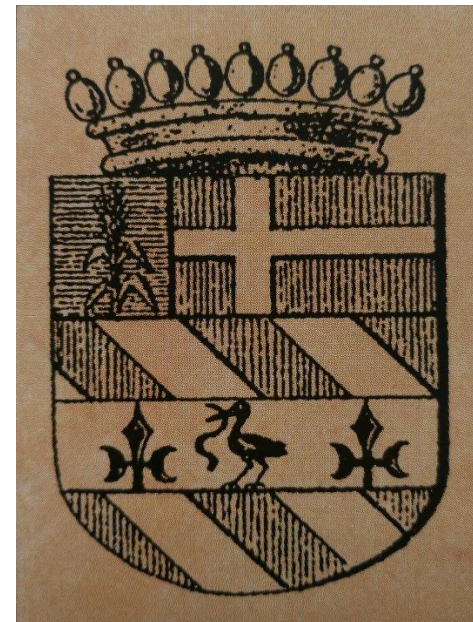
Slika 53. Grb obitelji *Durđević*¹⁶⁰

Slika 54. Grb obitelji *Durđević*¹⁶¹

Slika 55. Grb obitelji *Durđević*¹⁶²

Slika 56. Grb obitelji *Durđević*¹⁶³

¹⁶⁰ Slika preuzeta iz Heyer von Rosenfeld 1873, tab. 6.

¹⁶¹ Slika preuzeta iz Heyer von Rosenfeld 1873, tab. 6.

¹⁶² Slika preuzeta iz Heyer von Rosenfeld 1873, tab. 6.

¹⁶³ Slika preuzeta iz Heyer von Rosenfeld 1873, tab. 7.

3.13. Đurđević-Bunić

(tal. **Georgio-Bona**)

Obitelj Đurđević-Bunić nastala je oporučno, ali u konačnici i spajanjem obitelji. Miho Šipionov Bona (oko 1582. – 1648.) imao je dva sina, Šipiona (oko 1610. – 1629.) i Valentina (oko 1612. – 1645.), koji su umrli mladi bez potomstva. Ostavivši bez muškog nasljednika, Miho je oporukom od 10. listopada 1647. godine ostavio nasljedstvo svom još nerođenom unuku, sinu one svoje kćeri koja svome sinu nadjene njegovo ime i koji uzme prezime Bona.¹⁶⁴ Njegova kći Jaka (oko 1626.) udala se za Antuna Bernardovog Georgija (oko 1625. – 1664.) te je njezin drugi sin Miho-Filip Antunov (1660. – 1694.) naslijedio djedovo imanje i svojem prezimenu Georgio dodao njegovo prezime Bona. Mihin sin Antun-Bernard (1682. – 1757.) spominje se kao dubrovački knez, koji je tu dužnost obnašao šesnaest puta. Mihinom potomku Nikoli Lukinom Austrija je potvrdila plemstvo 10. studenog 1817.¹⁶⁵ Rod se ugasio krajem 19. stoljeća.

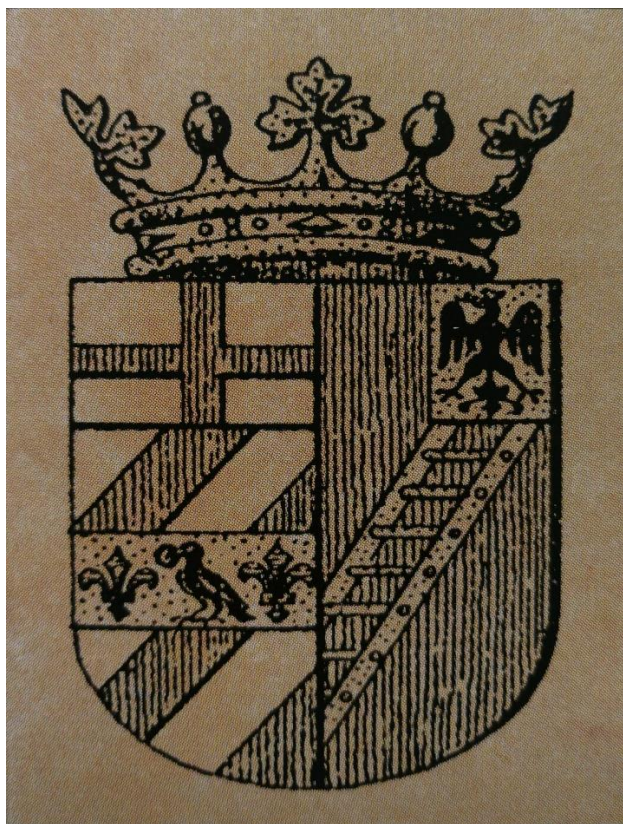
Grb

Grb obitelji Đurđević-Bunić nalazi se u *Der Adelu*. Taj je grb kombinirani grb obitelji Đurđević i Bunić. U polukružnom štitu koji je okomito razdijeljen na desnoj polovici nalazi se grb obitelji Đurđević, glava u srebrnom polju, crveni križ, srce i podnožje srebrno trostruko razdijeljeno trima crvenim kosim gredama kroz koje je vodoravno položena zlatna greda u kojoj se nalaze u sredini crna ptica s prstenom u ruci te dva crna ljljana, po jedan sa svake strane. Na lijevoj polovici štita nalazi se grb obitelji Bunić, u crvenom polju lijevo koso položene zlatne ljestve te u gornjem lijevom kutu, u zlatnom polju crni orao. Od nakita štit sadrži zlatnu krunu.

---

¹⁶⁴ Vekarić, *Vlastela*, sv.2, 2012, 260.

¹⁶⁵ Heyer von Rosenfeld, *Der Adel*, 1873, 6.

Slika 57. Grb obitelji *Durđević-Bunić*¹⁶⁶

---

¹⁶⁶ Slika preuzeta iz Heyer von Rosenfeld 1873, tab. 7.

3.14. Getaldić

(tal. Ghetaldi)

Getaldići su ogranak obitelj Pisino, koja svoje podrijetlo vuče iz Grčke, dok kroničari navode da je podrijetlo Getaldića iz Taranta. Ne može se sa sigurnošću utvrditi odakle su došli te se tarantsko podrijetlo može smatrati kasnijom konstrukcijom utemeljenom na štovanju sv. Katalda u Tarantu.¹⁶⁷ Rodonačelnikom obitelji smatra se Getald Pisino (oko 1175.), koji je imao četiri sina: Petra (oko 1210.), Vida (oko 1215./1250. – 1295.),¹⁶⁸ Bistija (oko 1217./1247. – 1285.)¹⁶⁹ i Savina (oko 1220./1250. – 1291./1295.).¹⁷⁰ Važni su Petrovi potomci, prapraunuci Marin Savin (oko 1370./1393. – 1462.)¹⁷¹ i Mata Savin (oko 1375./1399. – 1447),¹⁷² koji su svaki sa svojih pet sinova i njihovim potomcima održali rod do kraja 19., odnosno početka 20. stoljeća. Sve u svemu, Getaldići su bili dugotrajan, ali ne toliko brojčan rod. Isto kao i Crijevići, nisu imali neki važniji politički utjecaj u Gradu. Kao najistaknutijeg člana obitelji Getaldić može se izdvojiti matematičara i fizičara Marina Getaldića.¹⁷³

Grb

Grbovi obitelji Getaldić koji se nalaze u Sarakinu i Martecchiniju plavi su ovalni štitovi koje koso siječe vodoravna greda u kojoj se nalaze tri zlatna ljiljana. U glavi i u podnožju štita nalazi se zlatna zvijezda. Razlika u ova dva štita vidljiva je u vodoravnoj gredi, koja je u Sarakinu zlatne boje, dok je u Martecchiniju crvene boje.

U *Der Adelu* nalazi se plavi polukružni štit s kosom zlatnom gredom u kojoj su tri crvena ljiljana te dvije srebrne zvijezde, jedna u gornjem lijevom i jedna u donjem desnom kutu. Od nakita na štitu se nalazi viteška kaciga sa zlatnom krunom iznad koje je srebrna zvijezda i po jedno crveno i plavo pero te plašt crvene, plave, srebrne i zlatne boje.

---

¹⁶⁷ Nikša i Lučić i Nenad Vekarić, „Getaldić“, *Hrvatski biografski leksikon* (ur. T. Macan), sv.4, 1998.

¹⁶⁸ Usp. Vekarić, *Vlastela*, sv.3, 2012, 159; Mahnken, *Dubrovački patricijat*, sv.2, 1960, genealogija XXXII (Getaldi), 36.

¹⁶⁹ Isto.

¹⁷⁰ Isto.

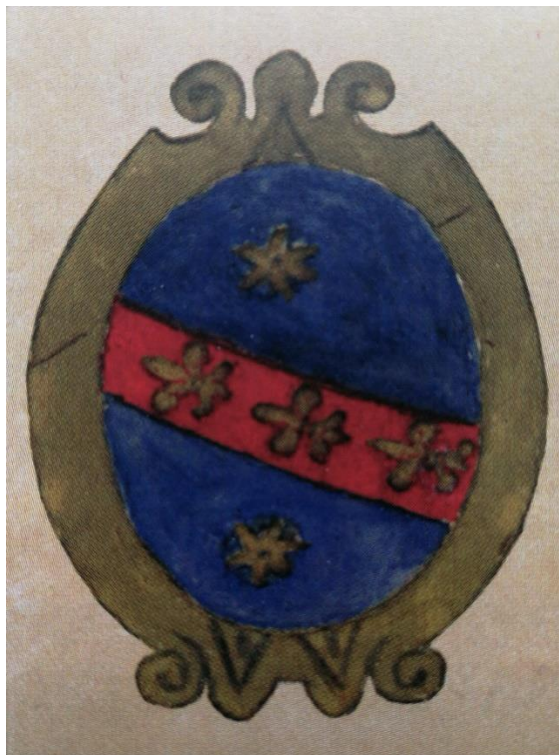
¹⁷¹ Isto.

¹⁷² Isto.

¹⁷³ Žarko Dadić, „Getaldić, Marin“, *Hrvatski biografski leksikon* (ur. T. Macan), sv.4, 1998.

Slika 58. Grb obitelji *Getaldić*¹⁷⁴

Slika 59. Grb obitelji *Getaldić*¹⁷⁵

¹⁷⁴ Osobno uslikano u *Grbovnik Saraca*, DAD

¹⁷⁵ Slika preuzeta iz Nenad Vekarić, sv.3, izvorno *Album Martecchini*, grbovi, DAD

Slika 60. Grb obitelji *Getaldić*¹⁷⁶

---

¹⁷⁶ Slika preuzeta iz Heyer von Rosenfeld 1873, tab. 6.

3.15. Gradić

(tal. Gradi)

Dubrovački kroničari uglavnom se slažu da Gradići potječu od Vuka Grade, no odakle se obitelj doselila u Dubrovnik ne može se sa sigurnošću utvrditi. Neki kroničari prenose da je rod doselio iz Zete, drugi da je doselio iz Duklje, dok treći pak prenose da su stigli iz Huma. Vuk je navodno dobio vlasteoski status zato što je Dubrovčanima omogućio pobjedu protiv kralja Bodina.¹⁷⁷ Vuka se sa sigurnošću ne može datirati, ali ako bi navod Stjepana Mihovog bio točan, da je Vuk djedov pradjed prvog Gradića koji se spominje (Feliksa), onda bi Vuka mogli datirati oko 970. godine.¹⁷⁸ Prvi koji se spominje i to kao konzul 1169. godine već je spomenuti Feliks (oko 1135.), no rod se razvija kroz potomke Feliksa Ivanovog (oko 1220.), Ivana (oko 1245.), Paske (oko 1255.), Krvaša (oko 1260.) i Matijaša (oko 1260.). Ivan se spominje u Anconi 1292. godine. Ogranak se ugasio u epidemiji kuge 1348. godine.¹⁷⁹ Pasko je imao dva sin, Feliksa i Nikolu, a ogranak se ugasio sredinom 17. stoljeća. Krvašev ogranak se ugasio zbog kuge 1363. godine. Matijaš je imao sina Feliksa koji je 1332. godine bio poklisar kod bosanskog bana Stjepana II. Kotromanića, a umro je od kuge 1348. godine.¹⁸⁰ Ogranak se nastavio preko Matijaševog unuka, Mate Ivanovog, a koliko je bio dugotrajan govori podatak o zadnjem članu Nikši Matovu, koji je umro 1894. Gradići nisu bili pretjerano velik, ali su bili zasigurno jedan od utjecajnijih plemićkih rodova, naročito između 15. i 17. stoljeća, kada su imali veliki broj članova na utjecajnim pozicijama.

---

¹⁷⁷ Janeković-Römer, *Okvir slobode*, 1991, 54; Johan Christian Engel, *Povijest Dubrovačke Republike*, prev. Ivan Stojanović (Dubrovnik: Srpska dubrovačka štamparija A. Pasarića, 1903), 28-30; Ivica Prlender, „Gradić“, *Hrvatski biografski leksikon*, (ur. T. Macan), sv.5, 2002.

¹⁷⁸ Vekarić, *Vlastela*, sv.2, 2012, 275-276.

¹⁷⁹ Gordan Ravančić, *Vrijeme umiranja: crna smrt u Dubrovniku 1348.-1349.* (Zagreb: Hrvatski institut za povijest, 2010), 157.

¹⁸⁰ Isto 157, 216-217.

Grb

Grbovi obitelji Gradić koji se nalaze u Sarakinu i Martecchiniju crveni su ovalni štitovi u kojima su koso položene stube. Razlika je u boji stuba, u Sarakinu su srebrne boje, a u Martecchiniju zlatne.

U *Der Adelu* nalazi se crveni trokutasti štit u kojemu su koso položene srebrne stube. Od nakita, iznad štita nalazi se viteška kaciga sa zlatnom krunom iznad koje je sfiga¹⁸¹ koja drži crvenu zastavu s latinskim natpisom *SPES*¹⁸² te crveno-srebrni plašt.

Slika 61. Grb obitelji *Gradić*¹⁸³

Slika 62. Grb obitelji *Gradić*¹⁸⁴

¹⁸¹ Bartol Zmajić, *Heraldika, sfragistika, genealogija, veksilologija, rječnik heraldičkog nazivlja*, (Zagreb: Golden marketing, 1996), 52.

¹⁸² hrv. Nada

¹⁸³ Osobno uslikano u *Grbovnik Saraca*, DAD

¹⁸⁴ Slika preuzeta iz Nenad Vekarić, sv.2, izvorno *Album Martecchini*, grbovi, DAD

Slika 63. Grb obitelji *Gradic*¹⁸⁵

---

¹⁸⁵ Slika preuzeta iz Heyer von Rosenfeld 1873, tab. 7.

3.16. Gučetić

(tal. Gozze)

Obitelj Gučetić ogranak je obitelji Ovčarević.¹⁸⁶ U 12. stoljeću paralelno uz izvorno prezime Pecorario (Ovčarević) nose i novo prezime Goče (Gučetić).¹⁸⁷ Rod se razvija u 13. stoljeću kroz ogranke braće Klementa (oko 1215./1278. – oko 1282./1304.)¹⁸⁸ i Mate (oko 1220./1253. – 1278.).¹⁸⁹ Matin ogranak nije dugo potrajao te se ugasio krajem 13. stoljeća, dok je Klementov ogranak stvorio najbrojniji dubrovački vlasteoski rod. Klement je imao tri sina: Marina (oko 1245./1282.),¹⁹⁰ Klementa (oko 1255./1318.),¹⁹¹ koji nije imao potomaka i Valentina (oko 1260./1282. – 1323.). Njegov rod ugasio se krajem 14. stoljeća nakon što je pretrpio posljedice kuge iz 1363. godine. Rod nastavlja Marin koji se spominje kao poklisar u Veneciji 1295. godine i ima tri sina: Klementa (oko 1275./1310. – 1345.),¹⁹² Pasku (oko 1278./1310. – 1352.)¹⁹³ i Nikolu (oko 1280./1301. – 1325.).¹⁹⁴ Klement je bio trgovac i diplomat, zaslužan za stjecanje Pelješca i imao je tri sina, također diplomata: Marina „rodonačelnika Gučetićevega klana, ključna osoba u vrijeme priznanja ugarske krune 1358. godine“,¹⁹⁵ diplomata Vitku i Klementa. Koliko je ovaj ogranak bio velik i dugotrajan, nakon smrti Klementovih sinova govori broj od 6 *casata* od kojih je pet bilo Marinovih i jedna Vitkova te da se kroz potomke održao do 19. stoljeća.¹⁹⁶ Pasko je sredinom 14. stoljeća bio poklisar, imao je dva sina: Maroja i Đivu, a nakon što mu je ogranak pretrpio velike gubitke u razdobljima kuge 1348. i 1363. godine, konačno se ugasio sredinom 15.

---

¹⁸⁶ Ivica Prlender, „Gučetić“, *Hrvatski biografski leksikon*, (ur. T. Macan), sv.5, 2002; Janeković-Römer, *Okvir slobode*, 1999, 47; Viktor Antun Duišin, *Zbornik plemstva u Hrvatskoj, Slavoniji, Dalmaciji, Bosni-Hercegovini, Dubrovniku, Kotoru i Vojvodini*, sv.1 (Zagreb: Vlastita naklada, 1938), 281.

¹⁸⁷ Prlender, „Gučetić“, sv.5, 2002.

¹⁸⁸ Usp. Vekarić, *Vlastela*, sv.3, 2012, 97; Mahnken, *Dubrovački patricijat*, sv.2, 1960, genealogija XXXIV/4 (Goče), 41.

¹⁸⁹ Usp. Vekarić, *Vlastela*, sv.3, 2012, 97; Mahnken, *Dubrovački patricijat*, sv.2, 1960, genealogija XXXIV/2 (Goče), 39.

¹⁹⁰ Usp. Vekarić, *Vlastela*, sv.3, 2012, 98; Mahnken, *Dubrovački patricijat*, sv.2, 1960, genealogija XXXIV/4 (Goče), 41.

¹⁹¹ Usp. Vekarić, *Vlastela*, sv.3, 2012, 98; Mahnken, *Dubrovački patricijat*, sv.2, 1960, genealogija XXXIV/7 (Goče), 44.

¹⁹² Usp. Vekarić, *Vlastela*, sv.3, 2012, 100; Mahnken, *Dubrovački patricijat*, sv.2, 1960, genealogija XXXIV/4 (Goče), 41.

¹⁹³ Usp. Vekarić, *Vlastela*, sv.3, 2012, 100; Mahnken, *Dubrovački patricijat*, sv.2, 1960, genealogija XXXIV/6 (Goče), 43.

¹⁹⁴ Usp. Vekarić, *Vlastela*, sv.3, 2012, 100; Mahnken, *Dubrovački patricijat*, sv.2, 1960, genealogija XXXIV/7 (Goče), 44.

¹⁹⁵ Vekarić, *Vlastela*, sv.3, 2012, 100.

¹⁹⁶ Isto 100-126.

stoljeća.¹⁹⁷ Nikola je imao sina koji je umro 1348. godine od kuge,¹⁹⁸ a iza sebe je ostavio dva zakonita sina, Nikolu i Šimuna te jednog izvanbračnog, Martolicu. Nikolin ogranak još uvijek se nije ugasio te je jedan od malobrojnih koji je potrajao do danas.¹⁹⁹

---

¹⁹⁷ Isto 126.

¹⁹⁸ Mahnken, *Dubrovački patricijat*, sv.1, 1960, 253-254

¹⁹⁹ Vekarić, *Vlastela*, sv. 3, 2012, 127-142.

Grb

Rod Ovčarević, odnosno jedan njegov ogranak u 12. stoljeću paralelno nosi prezime Goče (Gučetić), koje se tijekom 16. stoljeća talijaniziralo u Gozze.²⁰⁰ Stoga se u Sarakinu i Martecchiniju nalaze grbovi obje obitelji kao grbovi obitelji Gučetić. Prvi štit koji je ujedno i grb obitelji Ovčarević ovalni je štit. Glava štita plave je boje i u njemu je srebrno janje, koje u ustima drži srebrnu zastavu. Šiljati rez razdjeljuje glavu od podnožja koje je zlatne boje. Drugi štit je također plavi ovalni štit, čije je podnožje trostruko razdijeljeno zlatnim kosim gredama.

U grbovniku *Der Adel* nalaze se tri inačice grba obitelji Gučetić. Prvi je polukružni štit, vodoravno podijeljen. Glava štita plave je boje, a unutar nje rub štita ima rez kao rešetka. Podnožje štita zlatne je boje, razdijeljeno dvjema plavim kosim gredama. Od nakita štit sadrži vitešku kacigu sa zlatnom krunom iznad koje je srebrni jednorog, koji svojim prednjim nogama drži srebrni kotač te zlatni plašt. Drugi je isto polukružni štit, vodoravno razdijeljen. Glava je plave boje, a unutar nje rub štita ima rez kao rešetka. Podnožje štita zlatne je boje, trostruko razdijeljeno plavim kosim gredama. Od nakita štit sadrži vitešku kacigu sa zlatnom krunom iznad koje je srebrni jednorog, koji u svojim prednjim nogama drži srebrni kotač te plašt u zlatnoj i plavoj boji. Treći je štit je polukružni četvorni štit. U prvom i četvrtom polju nalazi se vodoravno razdijeljen štit, glava je plave boje s unutarnjim rubom, podnožje prvog polja plave je boje i trostruko razdijeljeno zlatnim kosim gredama, dok je podnožje četvrtog polja isto plave boje razdijeljeno dvjema zlatnim kosim gredama. U drugom i trećem polju nalazi se grb obitelji Ovčarević. Od nakita štit sadrži vitešku kacigu sa zlatnom krunom iznad koje je srebrni jednorog, koji u svojim prednjim nogama drži srebrni kotač te plašt u zlatnoj i plavoj boji.

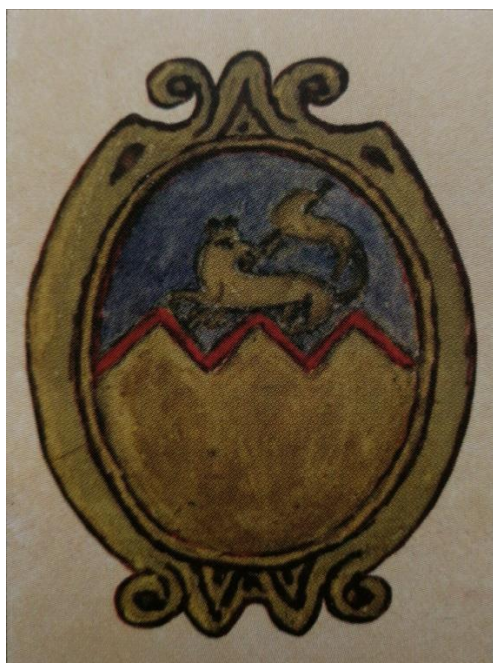
²⁰⁰ Vekarić, *Vlastela*, sv. 3, 2012, 97.

Slika 64. Grb obitelji *Gučetić*²⁰¹

Slika 65. Grb obitelji *Gučetić*²⁰²

Slika 66. Grb obitelji *Gučetić*²⁰³

Slika 67. Grb obitelji *Gučetić*²⁰⁴

²⁰¹ Osobno uslikano u *Grbovnik Saraca*, DAD

²⁰² Osobno uslikano u *Grbovnik Saraca*, DAD

²⁰³ Slika preuzeta iz Nenad Vekarić, sv.3, izvorno *Album Martecchini*, grbovi, DAD

²⁰⁴ Slika preuzeta iz Nenad Vekarić, sv.3, izvorno *Album Martecchini*, grbovi, DAD

Slika 68. Grb obitelji *Gučetić*²⁰⁵

Slika 69. Grb obitelji *Gučetić*²⁰⁶

Slika 70. Grb obitelji *Gučetić*²⁰⁷

²⁰⁵ Slika preuzeta iz Heyer von Rosenfeld 1873, tab. 7.

²⁰⁶ Slika preuzeta iz Heyer von Rosenfeld 1873, tab. 7.

²⁰⁷ Slika preuzeta iz Heyer von Rosenfeld 1873, tab. 7.

3.17. Gundulić

(tal. Gondula)

Dubrovački kroničari navode da je obitelj Gundulić u Dubrovnik vjerojatno doselila iz Zete. Koliko je obitelj bila velika govori genealogija²⁰⁸ iz koje se vidi da iz jedne obitelji potječu tri obitelji: Gundula, Luccari i Luca. Najstariji član obitelji bio je Stjepan (oko 995.) koji je imao dva sina, jednog čije se ime ne može utvrditi i priora Petra (oko 1030.).²⁰⁹ Petar je imao dva sina, priora Savinju (oko 1065.)²¹⁰ i priora Dragu. Savinja je imao tri sina: Stjepana (oko 1100.), Lukara (oko 1105.), koji se spominje kao konzul 1169. godine,²¹¹ te Rusina (oko 1110.). Lukar ima dva sina, Mihu (oko 1135.), od kojega potječe rod Gundulić, te Slabu (oko 1145.) koji je bio sudac 1190. godine i moguće ga je povezati sa sklapanjem mira s Kačićima.²¹² Valja naglasiti da ova genealogija, odnosno datacija koja se koristi, nije sasvim sigurna.

Miho Lukarev, rodonačelnik obitelji Gundulić spominje se kao dubrovački poklisar kod bizantskog cara 1196. godine i pregovarača kod sklapanja ugovora između Dubrovnika i Monopolija 1201. godine.²¹³ Miho je imao sina Ivana (oko 1165.) koji se spominje kao sudac i konzul, Damjana (oko 1170.) koji je isto vršio sudačku dužnost i Grubešu (oko 1180.).²¹⁴ Rod se razvio kroz ogranke Damjanovih potomaka, od kojih se najduže održao ogranak Benedikta Valijevog, iz kojeg potječe poznati dubrovački pjesnik Ivan Gundulić. Rod se ugasio krajem 18. stoljeća.

---

²⁰⁸ Mahnken, *Dubrovački patricijat*, sv.2, 1960, genealogija XXXVI/a (Gondola), 46.

²⁰⁹ Janekovi-Römer, *Okvir slobode*, 1991, 60; Foretić, *Povijest Dubrovnika*, sv.1, 1980, 38; Lučić, *Povijest Dubrovnika*, 1973, 134.

²¹⁰ Foretić, *Povijest Dubrovnika*, sv.1, 1980, 40; Lučić, *Povijest Dubrovnika*, 1973, 134.

²¹¹ Lučić, *Povijest Dubrovnika*, 1973, 134.

²¹² Foretić, *Povijest Dubrovnika*, sv.1, 1980, 47.

²¹³ Mahnken, *Dubrovački patricijat*, sv.1, 1960, 261; Ivica Prlender, „Gundulić“, *Hrvatski biografski leksikon* (ur. T. Macan), sv.5, 2002.

²¹⁴ Mahnken, *Dubrovački patricijat*, sv.2, 1960, genealogija XXXVI/3 (Gondola), 48.

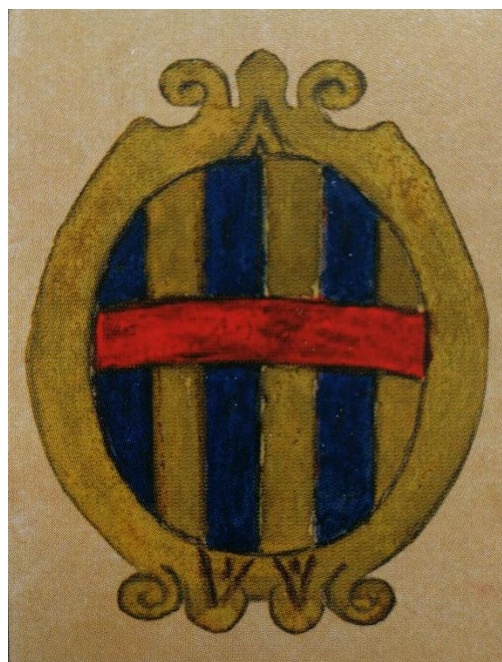
Grb

Grb obitelji Gundulić koji se nalazi u Sarakinu i Martecchiniju ovalni je štit s tri plave i tri zlatne okomite grede, preko kojih se pruža vodoravno položena crvena greda.

U *Der Adelu* nalazi se trokutasti štit s po tri srebrne i plave okomite grede i vodoravnom crvenom gredom koja se pruža preko njih. Od nakita na štitu se nalazi viteška kaciga sa zlatnom krunom i dva pera u srebrnoj, crvenoj i plavoj boji iznad nje, te plavo-srebrni plašt.

Slika 71. Grb obitelji Gundulić²¹⁵

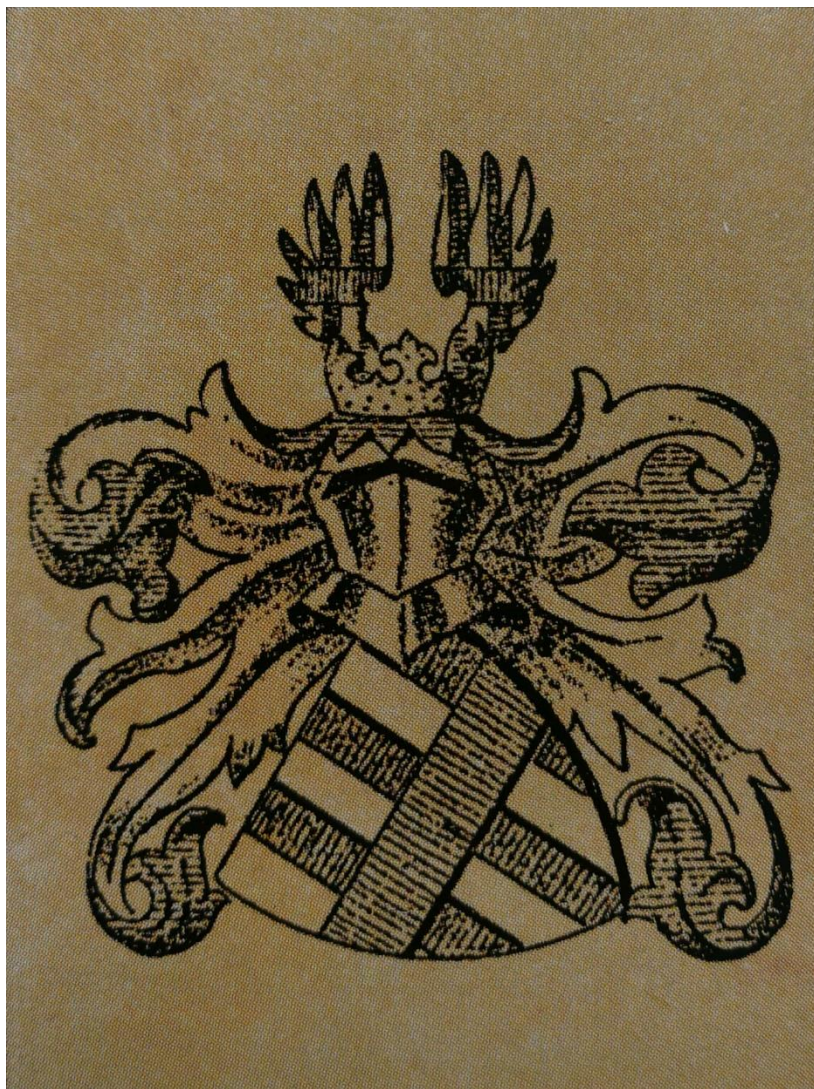

Slika 72. Grb obitelji Gundulić²¹⁶

²¹⁵ Osobno uslikano u *Grbovnik Saraca*, DAD

²¹⁶ Slika preuzeta iz Nenad Vekarić, sv.2, izvorno *Album Martecchini*, grbovi, DAD

Slika 73. Grb obitelji *Gundulić*²¹⁷

---

²¹⁷ Slika preuzeta iz Heyer von Rosenfeld 1873, tab. 62.

3.18. Kabožić

(tal. Caboga)

Kabožići prema kroničarima vuku podrijetlo iz Ferma. Prvi koji se spominje je Marin Kabožić 1253. godine prilikom potpisivanja saveza između Dubrovnika i bugarskog cara Mihajla Asena,²¹⁸ no prvi pouzdani podatak, odnosno član koji se spominje je Đuro i to kao vlasnik kuće u Dubrovniku 1297. godine i nekog zemljišta na otoku Lopudu 1280. godine.²¹⁹ Đuro je imao četiri sina: Mihi (oko 1250.), Marina, (oko 1260.), Ivana (oko 1255.) i Vlahu (oko 1265.).²²⁰ Mihin ogranak, iako je bio pogođen u epidemijama kuge 1348. i 1363. godine, razvio se od Nikole Đivinog, koji je imao čak 19 potomaka: 10 sinova, 8 kćeri i jednog izvanbračnog sina. Ogranak je bio dugotrajan te se ugasio početkom 18. stoljeća, točnije 1700. Marinov ogranak razvio se kroz potomke njegovih unuka Ivana (oko 1355. – 1432.), čiji se ogranak ugasio u 20. stoljeću, a iz čije loze valja spomenuti Marin-Antunove sinove, kojima je Austrija 1817. potvrdila plemstvo²²¹ i Paska (oko 1370. – 1449.), čiji se ogranak ugasio sredinom 17. stoljeća. Vlahin ogranak ugasio se krajem 16. stoljeća, a iz njega je važno istaknuti Marina Vlahinog (1363. – 1409.), koji je bio pet puta knez i izaslanik kod bosanskog kralja Ostoje 1404. godine te njegove sinove Mihi (1397. – 1428.), koji je bio protovestijar Hrvoja Vukčića Hrvatinića 1414. godine i Nikolu (1390. – 1457.) koji je bio izaslanik hrvatsko-ugarskom kralju Vladislavu I. Jageloviću 1443. godine.²²²

---

²¹⁸ Jireček, *Romani u gradovima Dalmacije*, 1962, 255.

²¹⁹ Dino Mujadžević i Nenad Vekarić, „Kaboga“, *Hrvatski biografski leksikon* (ur. T. Macan), sv.6, 2005.

²²⁰ Mahnken, *Dubrovački patricijat*, sv.2, 1960, genealogija XV/1-2 (Caboga), 21-22.

²²¹ Heyer von Rosenfeld, *Der Adel*, 1873, 6.

²²² Mujadžević i Vekarić, „Kaboga“, sv.6, 2005.

Grb

U Sarakinovu grbovniku nalaze se dvije inačice grba obitelji Kabožić. Prvi grb je plavi ovalni štit s crvenom kosom gredom. Drugi grb je isto plavi ovalni štit s kosom gredom, ali u njoj se nalaze tri srebrna ljiljana. U Martecchiniju se nalazi sličan grb, različit jedino po zlatnoj boji ljiljana.

U *Der Adelu* nalaze se tri različita grba obitelji Kabožić. Prvi je grb polukružni plavi štit s crvenom kosom gredom. Od nakita na štitu je viteška kaciga sa zlatnom krunom iznad koje su tri pera crvene, plave i srebrne boje, te crveno-srebrni plašt. Drugi grb je isto plavi polukružni štit, koji sadrži dvije tanke, zlatne kose grede između kojih se nalazi deblja, crvena kosa greda. Iznad štita od nakita nalazi se viteška kaciga sa zlatnom krunom iz koje izlaze tri pera, crveno u sredini te dva plava, po jedno sa svake strane i plašt u zlatnoj, plavoj i crvenoj boji. Treći grb je plavi polukružni štit sa zlatnim obrubom i crvenom kosom gredom. Od nakita grb sadrži vitešku kacigu sa zlatnom krunom iz koje izlaze tri pera, crveno u sredini te dva plava, po jedno sa svake strane, crveno koplje na kojemu je srebrna zastava s plavo-zlatnim obrubom i plavim slovim SB unutar nje te plašt zlatno-crvene boje.

Slika 74. Grb obitelji Kabožić²²³

Slika 75. Grb obitelji Kabožić²²⁴

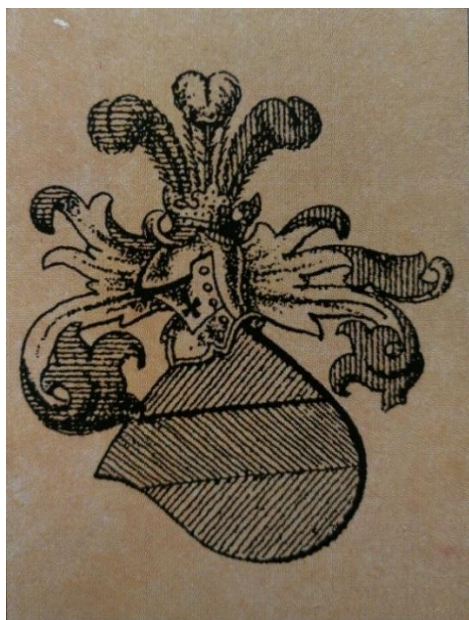
²²³ Osobno uslikano u *Grbovnik Saraca*, DAD

²²⁴ Osobno uslikano u *Grbovnik Saraca*, DAD

Slika 76. Grb obitelji *Kabožić*²²⁵

Slika 77. Grb obitelji *Kabožić*²²⁶

Slika 78. Grb obitelji *Kabožić*²²⁷

²²⁵ Slika preuzeta iz Nenad Vekarić, sv.2, izvorno *Album Martecchini*, grbovi, DAD

²²⁶ Slika preuzeta iz Heyer von Rosenfeld 1873, tab. 3.

²²⁷ Slika preuzeta iz Heyer von Rosenfeld 1873, tab. 3.

Slika 79. Grb obitelji *Kabožić*²²⁸

---

²²⁸ Slika preuzeta iz Heyer von Rosenfeld 1873, tab. 3.

3.19. Klačić

Klačići su pučki rod, podrijetlom iz Stona, no prema nekim dubrovačkim kroničarima podrijetlo vuku iz Bosne. Prvi koji je doselio u Dubrovnik je Petar Markov (oko 1515.). Oko 1563. godine bio je član bratovštine sv. Antuna, a loza mu je izumrla početkom 17. stoljeća. Slijedili su ga braća Antun, Ivan i Marin. Antun (oko 1555. – 1589.), koji nije imao djece, Ivan (oko 1565.), koji se iz Beograda 1606. godine preselio u Dubrovnik, također član bratovštine, njegov sin Stjepan član je jedne kazališne družine, dok njegov sin Stjepan 30. srpnja 1667. godine nakon potresa dobiva plemićki status. Ivanova loza počela se gasiti 1760. godine kada je umro posljednji muški član, da bi konačno izumrla 1791. godine. Marin (oko 1565.), također kao i brat Antun, bio je trgovac u Beogradu, a loza se ugasila polovicom 17. stoljeća kada mu je umro sin Petar.²²⁹

---

²²⁹ VGA, f. 29, DAD; Nenad Vekarić, *Vlastela*, sv. 2, 2012), 332-334; Ćosić i Vekarić, *Dubrovačka vlastela*, 2005, 153; Nenad Vekarić, *Pelješki rodovi*, sv.1 (Dubrovnik: HAZU, 1995), 330.

Grb

Grbovi obitelji Klašić koji se nalaze u Sarakinu i Martecchiniju plavi su ovalni štitovi sa zelenom vodoravno položenom gredom unutar koje se nalaze srebrni polumjesec i dvije zvijezde, po jedna sa svake strane.

U *Der Adelu* nalazi se plavi polukružni štit s unutarnjim rubom i ornamentalnim rezom. Sredinom štita položena je zelena vodoravna greda, unutar koje se nalaze srebrni polumjesec i dvije zvijezde, po jedna sa svake strane.

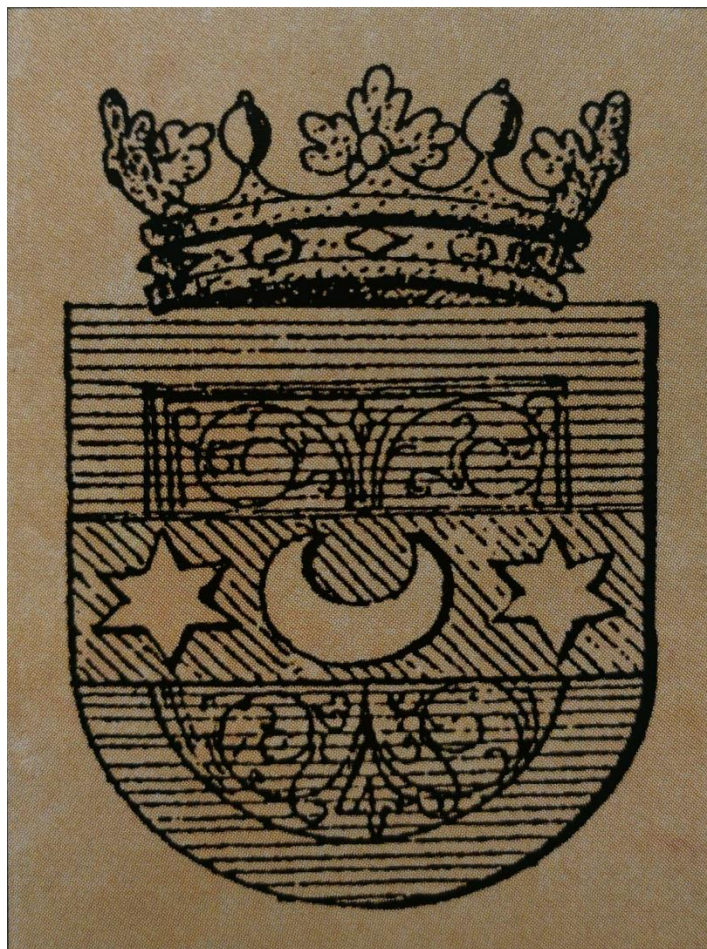
Slika 80. Grb obitelji *Klašić*²³⁰

Slika 81. Grb obitelji *Klašić*²³¹

²³⁰ Osobno uslikano u *Grbovnik Saraca*, DAD

²³¹ Slika preuzeta iz Nenad Vekarić, sv.2, izvorno *Album Martecchini*, grbovi, DAD

Slika 82. Grb obitelji *Klačić*²³²

---

²³² Slika preuzeta iz Heyer von Rosenfeld 1873, tab. 73.

3.20. Krusić

(tal. Croce)

Podrijetlo obitelj Krusić ne može se utvrditi, ali dubrovački kroničari donose podatak da se obitelj u Dubrovnik doselila iz Rima. Kroničari iznose podatak da je izvjesna kraljica Mara, koja je potjecala od „ženske“ grane roda Crosio navodno u Dubrovniku 816. godine dala sagraditi crkvu sv. Stjepana.²³³ U početku će obitelj, dok im se u 14. stoljeću nije ustalilo prezime Krusić, nositi prezime Gojslavić, po Gojislavu Crosijevom (oko 1120./1153. – 1192.).²³⁴ Gojislav se 1192. godine spominje kao dubrovački knez²³⁵ i imao je pet sinova: Crosia (oko 1150.), koji se spominje 1189. godine prilikom darovanja nekog brodovlja, Mihi (oko 1152.), koji se spominje 1190. godine prilikom sklapanja pogodbe između Dubrovčana i kneza Miroslava, Dabrascanusa ili Dabrasclavusa (oko 1155.), koji je notar, a spominje se 1190. godine, Bogdana (oko 1170.), koji se 1215. godine spominje kao notar te Andriju o kojemu nema datacije. Rod dalje nastavljaju sinovi Teodora Crosijevog (oko 1175.) koji se 1218./19. godine spominje kao sudac, a 1234./35. godine obnaša dužnost potkneza.²³⁶ Imao je nekoliko sinova, ali su četiri nastavila rod: Gojislav (oko 1200./1234. – 1284.)²³⁷ je jedan od najutjecajnijih plemića sredinom 13. stoljeća, a rod mu se vjerojatno ugasio oko sredine 14. stoljeća. Pasko (oko 1203./1247. – 1282.)²³⁸ je sudac između 1247. i 1255. godine i član Velikog vijeća između 1251. i 1252. godine te prilikom potpisivanja ugovora s Mlečanima. Ogranak se ugasio sredinom 17. stoljeća. Barijin (oko 1212./1253. – 1281.),²³⁹ je ogranak izumro njegovom smrću krajem 13. stoljeća. Andrija se (oko 1214.), spominje kao sudac 1240. godine. Imao je dva sina: Margarito se spominje kao pobunjenik u

---

²³³ Janekovi-Römer, *Okvir slobode*, 1991, 48; Mahnken, *Dubrovački patricijat*, sv.1, 1960, 180.

²³⁴ Usp. Vekarić, *Vlastela*, sv.2, 2012, 210; Mahnken, *Dubrovački patricijat*, sv.2, 1960, genealogija XXIV (Crosio), 26.

²³⁵ Foretić, *Povijest Dubrovnika*, sv.1, 1980, 31.

²³⁶ Vekarić, *Vlastela*, sv.2, 2012, 212.

²³⁷ Usp. Vekarić, *Vlastela*, sv.2, 2012, 212; Mahnken, *Dubrovački patricijat*, sv.2, 1960, genealogija XXIV (Crosio), 26.

²³⁸ Usp. Vekarić, *Vlastela*, sv.2, 2012, 213; Mahnken, *Dubrovački patricijat*, sv.2, 1960, genealogija XXIV (Crosio), 26; u ovom slučaju moguće je da je 1247. godine, godina prvog spomena.

²³⁹ Usp. Vekarić, *Vlastela*, sv.2, 2012, 215; Mahnken, *Dubrovački patricijat*, sv.2, 1960, genealogija XXIV (Crosio), 26.

vrijeme bune 1285. godine, Ivan je od 1291. do 1312. godine stonski biskup.²⁴⁰ Ogranak je izumro u vrijeme kuge 1348. godine.²⁴¹

Grb

Grb obitelji Krusić u Sarakinu i Martecchiniju ovalni je štit koji je okomito razdijeljen. No vidljiva je razlika između ta dva grba. Desna strana štita crvene je boje, a u njoj se nalazi propeti zlatni lav koji u prednjim nogama drži zlatni križ. Lijeva strana štita kod Sarakina crvene je boje, trostruko razdijeljena srebrnim kosim gredama, u središnjoj gredi nalaze se dva crvena ljiljana, dok je kod Martecchinija lijeva strana srebrne boje, trostruko razdijeljena crvenim kosim gredama te se u središnjoj gredi nalaze dva zlatna ljiljana.

U *Der Adelu* nalazi se polukružni štit, okomito razdijeljen. Desna je strana crvene boje i tamo se nalazi zlatni propeti lav s križem u prednjim nogama. Lijeva strana je kao kod Sarakina crvene boje, trostruko razdijeljena srebrnim kosim gredama, s dva crvena ljiljana u središnjoj gredi. Od nakita na štitu se nalazi viteška kaciga sa zlatnom krunom iznad koje je zlatni lav s križem u prednjim nogama te plašt u crvenoj, srebrnoj i zlatnoj boji.

---

²⁴⁰ Božo Baničević, *Korčulanska biskupija (1300.-1830.): Prilog poznavanju povijesti Korčulanske biskupije u povodu 700. obljetnice njezina utemeljenja* (Split: Crkva u svijetu, 2003), 38-50.

²⁴¹ Pejo Čošković, „Krusić“, *Hrvatski biografski leksikon*, (ur. T. Macan), sv.8, 2013.

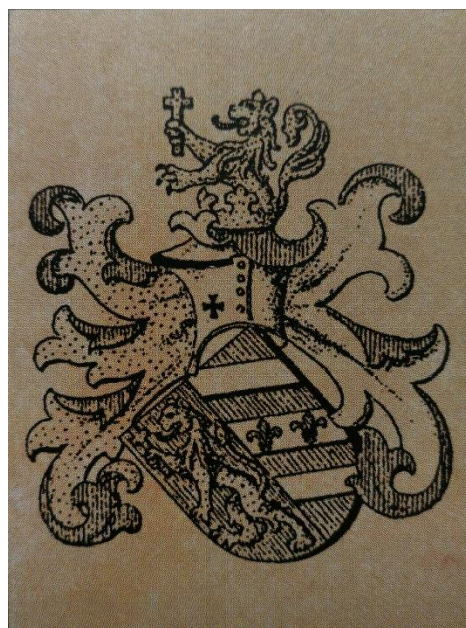

Slika 83. Grb obitelji *Krusić*²⁴²

Slika 84. Grb obitelji *Krusić*²⁴³

Slika 85. Grb obitelji *Krusić*²⁴⁴

²⁴² Osobno uslikano u *Grbovník Saraca*, DAD

²⁴³ Slika preuzeta iz Nenad Vekarić, sv.2, izvorno *Album Martecchini*, grbovi, DAD

²⁴⁴ Slika preuzeta iz Heyer von Rosenfeld 1873, tab. 26.

3.21. Lukarević

(tal. Lucari)

Lukarevići su potomci Slabe Lukarevog (oko 1145.) te ogranak velike obitelji Gundulić.²⁴⁵ Slabin sin Fosko (oko 1190.) član je Malog vijeća te se spominje prilikom potpisivanja saveza između Dubrovnika i Mihajla Asena. Po Foskinu sinu Lukaru (oko 1225.) koji se 1266. godine spominje kao sudac²⁴⁶ oblikuje se obiteljsko prezime. U 15. stoljeću rod se proširio preko Nikole Mihinog (oko 1373./1392. – 1418.), Petra Mihinog (oko 1379./1399. – 1418.), Marina Mihinog (oko 1381./1399. – 1450.), Ivana Mihinog (oko 1401./1416. – 1473.) i Nikole Stjepanovog (oko 1392./1414. – 1436.).²⁴⁷ Ogranak Nikole Mihinog ugasio se početkom 16. stoljeća. Petar Mihin dubrovački je knez tri puta u periodu od 1421. do 1428. godine i imao je osam sinova. Njegov ogranak ugasio se početkom 18. stoljeća. Marin Mihin bio je trgovac, imao je dva sina, od kojih je stariji Nikola bio knez 1490. godine. Ogranak se ugasio prije sredine 16. stoljeća. Ivan Mihin pet je puta bio knez od 1461. do 1471. godine. Imao je 5 sinova, a ogranak se ugasio 1600. godine. Nikola Stjepanov imao je dva sina, a ogranak se ugasio sredinom 17. stoljeća.²⁴⁸

Grb

Grb obitelji Lukarević koji se nalazi u Sarakinovu grbovniku zlatni je ovalni štit s koso položenom plavom gredom unutar koje su tri srebrna ljiljana.

Grb koji se nalazi u Martecchiniju isto je zlatni ovalni štit, ali s plavom vodoravno položenom gredom unutar koje su tri zlatna ljiljana.

Isto tako i u *Der Adelu* nalaze se dva polukružna, zlatna štita s koso položenom plavom gredom unutar koje su tri ljiljana, u jednom grbu zlatne boje, u drugom grbu srebrne boje. Oba štita od nakita sadrže vitešku kacigu sa zlatnom krunom iznad koje je zlatna perjanica s plavom kosom gredom unutar koje su tri srebrna ljiljana te plaštem u plavoj i zlatnoj boji.

---

²⁴⁵ Mahnken, *Dubrovački patricijat*, sv.2, 1960, genealogija XXXVI/a (Gondola), 46.

²⁴⁶ Jireček, *Romani u gradovima Dalmacije*, 1962, 298.

²⁴⁷ Usp. Vekarić, *Vlastela*, sv.2, 2012, 317-325; Mahnken, *Dubrovački patricijat*, sv.2, 1960, genealogija XLI (Lucari), 52.

²⁴⁸ Vekarić, *Vlastela*, sv.2, 2012, 319-326.

Slika 86. Grb obitelji *Lukarević*²⁴⁹

Slika 87. Grb obitelji *Lukarević*²⁵⁰

²⁴⁹ Osobno uslikano u *Grbovnik Saraca*, DAD

²⁵⁰ Slika preuzeta iz Nenad Vekarić, sv.2, izvorno *Album Martecchini*, grbovi, DAD

Slika 88. Grb obitelji *Lukarević*²⁵¹

Slika 89. Grb obitelji *Lukarević*²⁵²

²⁵¹ Slika preuzeta iz Heyer von Rosenfeld 1873, tab. 36.

²⁵² Slika preuzeta iz Heyer von Rosenfeld 1873, tab. 74.

3.22. Martinušić

(lat. Martinus)

Obitelj Martinušić prema dubrovačkim kroničarima u Dubrovnik se doseljava iz Epidaura. Prvi poznati član obitelji bio je Gervasius (Krvaš) (oko 1130.), koji je krajem 12. stoljeća u periodu od 1185. do 1192. bio dubrovački knez.²⁵³ Koliko je rod bio cijenjen i ugledan govori podatak da su u 12. stoljeću imali patronat nad crkvama sv. Petra i sv. Stjepana u Pustijerni.²⁵⁴ Krvaš je imao dva sina, Stanka (oko 1165./?.) i Martinuša (oko 1170./1226.)²⁵⁵ po čijem se imenu kasnije u 13. stoljeću oblikovalo današnje prezime obitelji Martinušić.²⁵⁶ Martinuš Krvašev bio je utjecajan dubrovački plemić koji se spominje 1234. godine prilikom sklapanja saveza između dubrovačkog kneza Dandola i srpskog kralja Stefana Vladislava te 1236. godine prilikom sklapanja ugovora između Dubrovnika i Venecije. Martinuš je imao dva sina koja su nastavila obiteljsku lozu: Nikolicu (oko 1205./1243.) i Krvaša (oko 1215./1278.).²⁵⁷ Ogranak Nikolice Martinuševog izumro je 1600. godine, dok je Krvašev ugašen u prvoj polovici 16. stoljeća.²⁵⁸

---

²⁵³ Patricija Veramenta-Paviša, „Palača Gozze-Gučetić u ulici svetog Josipa u Dubrovniku (dosad nazivana Martinušić),“ *Anali Dubrovnik* 41 (2003), 217; Mahnken, *Dubrovački patricijat*, sv.2, 1960, genealogija XLIII (Martinussio), 54.

²⁵⁴ Patricija Veramenta-Paviša, „Palača Gozze-Gučetić u ulici svetog Josipa u Dubrovniku (dosad nazivana Martinušić),“ *Anali Dubrovnik* 41 (2003), 217.

²⁵⁵ Usp. Vekarić, *Vlastela*, sv.3, 2012, 24; Mahnken, *Dubrovački patricijat*, sv.2, 1960, genealogija XLIII (Martinussio), 54.

²⁵⁶ Jireček, *Romani u gradovima Dalmacije*, 1962, 304; Mahnken, *Dubrovački patricijat*, sv.2, 1960, genealogija XLIII (Martinussio), 54.

²⁵⁷ Usp. Vekarić, *Vlastela*, sv.3, 2012, 25, 27; Mahnken, *Dubrovački patricijat*, sv.2, 1960, genealogija XLIII (Martinussio), 54.

²⁵⁸ Nenad Vekarić, *Vlastela*, sv.3, 2012, 24-27.

Grb

Grbovi obitelji Martinušić koji se nalaze u Sarakinu i Martecchiniju ovalni su štitovi vodoravno razdijeljeni na dva dijela. Glava je štita zlatna, dok je podnožje zlatno, trostruko razdijeljeno crvenim kosim gredama.

Grb u *Der Adelu* polukružni je štit vodoravno razdijeljen na dva dijela. Glava štita je zlatna s unutarnjim rubom rezanim kao rešetka. Podnožje štita zlatne je boje, trostruko razdijeljeno crvenim, kosim gredama. Od nakita grb sadrži zlatnu krunu.

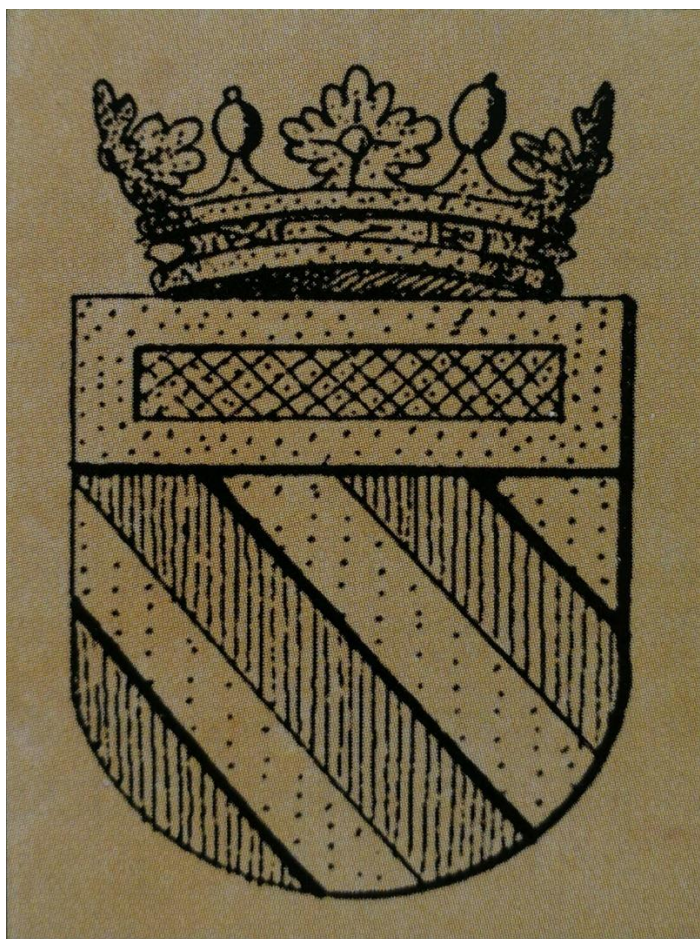
Slika 90. Grb obitelji Martinušić²⁵⁹

Slika 91. Grb obitelji Martinušić²⁶⁰

²⁵⁹ Osobno uslikano u *Grbovnik Saraca*, DAD

²⁶⁰ Slika preuzeta iz Nenad Vekarić, sv.3, izvorno *Album Martecchini*, grbovi, DAD

Slika 92. Grb obitelji *Martinušić*²⁶¹

---

²⁶¹ Slika preuzeta iz Heyer von Rosenfeld 1873, tab. 74.

3.23. Menčetić

(tal. Menze)

Podrijetlo obitelji Menčetić dubrovački kroničari smještaju u Rim, dok Bosnu smatraju mjestom odakle su se doselili u Dubrovnik. Točan podatak o dolasku obitelji Menčetić u Dubrovnik nije poznat, ali mogao bi se smjestiti na početak 13. stoljeća, što bi mogla potvrditi dva izvora. Prvi je da su 1200. godine imali jednu *casatu*,²⁶² a drugi je da se 1266. godine spominju kao *hereditarii*²⁶³ crkve sv. Ivana na Koločepu.²⁶⁴ Rodonačelnik obitelji je Menče (oko 1110.) koji je imao sinove: Rusina (oko 1140.), Kalendu (oko 1145.), Vuka (1150.) i Lampru (oko 1165.). Poznati su samo Vukovi sinovi: Menče (oko 1180.), Lovro (oko 1185./1234.)²⁶⁵ i Pavla (oko 1200.). Krajem 13. stoljeća od njihovih potomaka: Dimitra Menčinog (oko 1210./1246. – 1284./6.),²⁶⁶ Menče Lampridijevog (oko 1250./1282.),²⁶⁷ Marina Lampridijevog (oko 1255./1280.),²⁶⁸ Petra Lampridijevog (oko 1260./1282. – 1338.),²⁶⁹ Marka Menčinog (oko 1225./1266.),²⁷⁰ Lovre Marinovog (oko 1235./1281.)²⁷¹ te Matijaša Marinovog (oko 1240./1279. – 1306)²⁷² rod se razvija u sedam velikih ogranaka. Dimitar je bio poklisar te jedan od najutjecajnijih plemića svoga vremena, no ogranak mu je teško stradao tijekom kuga sredinom 14. stoljeća, dok se konačno nije ugasio 1412./13. smrću Petrove žene Marije Tudisio. Menče Lampridijev imao je četiri sina od kojih je najutjecajniji bio Jakov (oko 1305./1330. – 1387.).²⁷³ Menčin ogranak ugasio se početkom 15. stoljeća. Marin Lampridijev spominje se kao knez Šumeta i Zatona 1304. godine te Zatona, Rijeke i Gruža 1319. godine. Imao je pet sinova od kojih je

---

²⁶² Vekarić, *Vlastela*, sv.3, 2012, 59.

²⁶³ Lat. baštinici

²⁶⁴ Mahnken, *Dubrovački patricijat*, sv.1, 1960, 315.

²⁶⁵ Usp. Vekarić, *Vlastela*, sv.3, 2012, 38; Mahnken, *Dubrovački patricijat*, sv.2, 1960, genealogija XLVII/1 (Menče), 56.

²⁶⁶ Usp. Vekarić, *Vlastela*, sv.3, 2012, 38; Mahnken, *Dubrovački patricijat*, sv.2, 1960, genealogija XLVII/2 (Menče), 57.

²⁶⁷ Isto.

²⁶⁸ Isto.

²⁶⁹ Isto.

²⁷⁰ Usp. Vekarić, *Vlastela*, sv.3, 2012, 38; Mahnken, *Dubrovački patricijat*, sv.2, 1960, genealogija XLVII/3 (Menče), 58.

²⁷¹ Usp. Vekarić, *Vlastela*, sv.3, 2012, 38; Mahnken, *Dubrovački patricijat*, sv.2, 1960, genealogija XLVII/1 (Menče), 56.

²⁷² Isto.

²⁷³ Usp. Vekarić, *Vlastela*, sv.3, 2012, 38; Mahnken, *Dubrovački patricijat*, sv.2, 1960, genealogija XLVII/2 (Menče), 57.

Lampridije knez Župe i Šumeta 1329. godine. Ogranak mu se ugasio sredinom 15. stoljeća. Petar Lampridijev imao je šest sinova, a ogranak mu je teško stradao od kuga 1348. i 1363. godine. Ogranak se ugasio početkom 17. stoljeća. Marko Menčin imao je četiri sina, a ogranak je ugašen sredinom 15. stoljeća. Lovro Marinov imao je tri sina, od kojih se Miha spominje kao diplomat i vojni zapovjednik zaslužan za stjecanje poluotoka Pelješca. Ogranak je ugašen krajem 16. stoljeća. Matijaš Marinov bio je ugledan plemić i član Malog vijeća, imao je sedam sinova te je njegov ogranak bio najbrojniji, samim time i najdugovječniji jer se ugasio tek sredinom 19. stoljeća.²⁷⁴

---

²⁷⁴ Vekarić, *Vlastela*, sv.3, 2012, 38-58; Hrvatska enciklopedija, s.v. „Menčetić“.

Grb

Grbovi obitelji Menčetić u Sarakinu i Martecchiniju ovalni su štitovi. U crvenom polju nalaze se tri zelene kose grede, a središnja je greda nešto deblja.

U *Der Adelu* nalaze se tri različita grba. Prvi je trokutasti štit. U plavom polju nalaze se četiri crvene kose grede. Od nakita štit sadrži vitešku kacigu sa zlatnom kacigom iz koje izlazi zlatni lav koji u prednjim nogama drži zlatni ključ te plavo-zlatni plašt. Drugi štit je isto trokutasti, plave boje, kojeg vodoravno sijeku tri zlatne grede. Od nakita iznad štita nalazi se viteška kaciga sa zlatnom krunom iz koje izlazi zlatni lav s ključem u prednjim nogama te plavo-zlatni plašt. Treći štit je polukružni, plave boje, kojeg koso sijeku tri crvene grede, od kojih je središnja nešto deblja. Od nakita iznad štita nalazi se zlatna kruna.

Slika 93. Grb obitelji Menčetić²⁷⁵

Slika 94. Grb obitelji Menčetić²⁷⁶

²⁷⁵ Osobno uslikano u *Grbovnik Saraca*, DAD

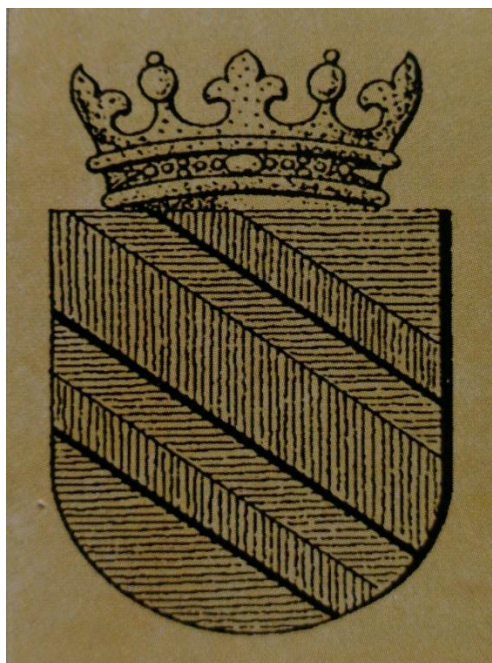
²⁷⁶ Slika preuzeta iz Nenad Vekarić, sv.3, izvorno *Album Martecchini*, grbovi, DAD

Slika 95. Grb obitelji *Menčetić*²⁷⁷

Slika 96. Grb obitelji *Menčetić*²⁷⁸

Slika 97. Grb obitelji *Menčetić*²⁷⁹

²⁷⁷ Slika preuzeta iz Heyer von Rosenfeld 1873, tab. 10.

²⁷⁸ Slika preuzeta iz Heyer von Rosenfeld 1873, tab. 10.

²⁷⁹ Slika preuzeta iz Heyer von Rosenfeld 1873, tab. 10.

3.24. Natalić

Natalići su uz Pavliće jedna od najmlađih obitelji. Između 1590. i 1600. godine u Dubrovniku se spominje Mato Božov, koji je u Dubrovnik doselio s otoka Lopuda te je stekavši bogatstvo postao članom bratovštine sv. Antuna.²⁸⁰ Njegov sin Jakov (oko 1600. – 1685.) 30. srpnja 1667. godine nakon potresa postaje članom dubrovačke vlastele.²⁸¹ Njegovi praunuci Karlo-Antun (1768. – 1857.), Ivan (1775. – 1853.) i Jeronim (1778. – 1862.) odigrali su značajnu ulogu u pokušaju obnove dubrovačke neovisnosti. 1817. godine, Karlu-Antunu (26. kolovoza) i Jeronimu (10. studenog) priznato je austrijsko plemstvo, dok je Ivanu priznato 1829. godine (21. travnja).²⁸² 1922. godine smrću Jeronima Petrovog izumire obitelj Natalić.

---

²⁸⁰ KGA, f. 32., DAD

²⁸¹ Ćosić i Vekarić, *Dubrovačka vlastela*, 2005, 67.

²⁸² Heyer von Rosenfeld, *Der Adel*, 1873, 16.

Grb

Grbovi obitelji Natalić koji se nalaze u Sarakinu i Martecchiniju ovalni su štitovi plave boje, koso razdijeljeni zlatnom gredom, no vidljiva je razlika. U grbu koji se nalazi u Sarakinovu grbovniku, zlatni ljiljan se nalazi u gornjem lijevom uglu štita te su paralelno s gredom položene tri zlatne zvijezde, dok je u Martecchiniju ljiljan pozicioniran više prema sredini i gornjem desnom uglu štita, s tri paralelno položene zlatne grede.

Grb u *Der Adelu* srebrni je polukružni štit s koso položenom crvenom gredom. U gornjem lijevom uglu štita nalazi se zlatni ljiljan, a u donjem desnom tri zlatne zvijezde. Od nakita iznad štita nalazi se viteška kaciga sa zlatnom krunom iznad koje je zlatni ljiljan u crveno-srebrnoj potkovi te crveno-srebrni plašt.

Slika 98. Grb obitelji Natalić²⁸³

²⁸³ Osobno uslikano u *Grbovnik Saraca*, DAD

Slika 99. Grb obitelji *Natalić*²⁸⁴

Slika 100. Grb obitelji *Natalić*²⁸⁵

Slika 101. Grb obitelji *Natalić*²⁸⁶

²⁸⁴ Slika preuzeta iz Nenad Vekarić, sv.3, izvorno *Album Martecchini*, grbovi, DAD

²⁸⁵ Slika preuzeta iz Nenad Vekarić, sv.3, izvorno *Album Martecchini*, grbovi, DAD

²⁸⁶ Slika preuzeta iz Heyer von Rosenfeld 1873, tab. 11.

3.25. Ovčarević

(tal. Pecorario)

O podrijetlu obitelji Ovčarević postoji legenda prema kojoj rod vuče korijene od ilirskih kraljeva. Prema legendi, katunar Vuk Ovčarević, nakon što je raskinuo sa srodnicima koje je predvodio izvjesni Radoslav, 744. godine po jednoj ili oko 1000. godine po drugoj inačici, seli se iz Zahumlja u Dubrovnik te je u do tada bizantskom i romanskom Dubrovniku stvorena slavenska većina. Vuk u Dubrovniku dobiva počasni naslov „*ragusinae aristocratiae auctor*“²⁸⁷ za zasluge uspostavljanja aristokratskog pristupa vladanja komunom, odnosno stanovništvo je podijeljeno na plemiće, pučane i slugu.²⁸⁸ Vuk Umire 815. godine, a za sobom je ostavio sina Nikolu.²⁸⁹ Rod se u 12. stoljeću održava kroz Stjepana (oko 1115./1168.)²⁹⁰ i Klementa (oko 1120.). Stjepanov ogranak već u samom početku uz prezime Pecorario koje se pojavljuje 1226. godine kada je „*unus filiorum illorum de Pecorario et de Rasty*“²⁹¹ tražen da se kao talac iz Dubrovnika pošalje u Veneciju, no nosi i prezime Goče, koje su kasnije u potpunosti preuzeli, dok je Klementov ogranak zadržao izvorno prezime. Njegov se ogranak ugasio početkom 16. stoljeća.²⁹²

Grb

Grb obitelji Ovčarević kao samostalan grb nalazi se samo u grbovniku *Der Adel*. Polukružni je štit. Glava štita plave je boje i u njemu je srebrno janje koje u ustima drži srebrnu zastavu u kojoj je crveni križ. Šiljati rez razdjeljuje glavu od podnožja koje je zlatne boje. Od nakita iznad štita je zlatna kruna.

---

²⁸⁷ Duišin, *Zbornik plemstva*, sv.1, 1938, 281.

²⁸⁸ Janeković-Römer, *Okvir slobode*, 1999, 47.

²⁸⁹ Ivice Prlender, „Gučetić“, *Hrvatski biografski leksikon*, (ur. T. Macan), sv.5, 2002.

²⁹⁰ Usp. Vekarić, *Vlastela*, sv.3, 2012, 96; Mahnken, *Dubrovački patricijat*, sv.2, 1960, genealogija XXXIV/1 (Goče/Pecorario), 38.

²⁹¹ Mahnken, *Dubrovački patricijat*, sv.1, 1960, 234.

²⁹² Vekarić, *Vlastela*, sv.3, 2012, 95-96.

Slika 102. Grb obitelji *Ovčarević*²⁹³

---

²⁹³ Slika preuzeta iz Heyer von Rosenfeld 1873, tab. 7.

3.26. Palmotić

(tal. **Palmotta**)

Obitelj Palmotić ogranak je obitelji Balislavić.²⁹⁴ Rodonačelnik obitelji je Palma Balislava (oko 1250./1282.).²⁹⁵ Imao je sina Džoru (oko 1285./1313. – 1327.),²⁹⁶ koji se spominje 1326. godine u borbi protiv Branivojevića na Korčuli.²⁹⁷ Džorin unuk, Džore Nikolin (1365./1392. – 1441.)²⁹⁸ spominje se kao poklisar u Ugarskoj 1398. godine, a od 1421. do 1441. godine devet je puta vršio dužnost dubrovačkog kneza. Imao je dva sina, Teodora-Ivana (oko 1413. – 1482.)²⁹⁹ i Nikolu (oko 1420. – 1485.).³⁰⁰ Teodor-Ivan spominje se kao poklisar kod pape 1464. godine³⁰¹ te 1466. godine kao poklisar kod Matijaša Korvina. Pet je puta obnašao dužnost dubrovačkog kneza između 1467. i 1480. godine. Umro je 1482. godine od kuge. Imao je dva sina, Nikolu i Stjepana, a ogranak mu se ugasio krajem 16. stoljeća. Nikola Džorin bio je vojnik i poklisar, imao je tri sina: Nikolu (oko 1455. – 1518.), Džoru (oko 1457. – 1501.) i Ivana (oko 1468.).³⁰² Nikola se spominje kao poklisar u Valoni 1502. godine i imao je dva sina, Ivana i Džoru. Nikolin, odnosno po potomcima njegovog sina Ivana, rod se održao do početka 18. stoljeća, kada u konačnici i izumire. Iz obitelji Palmotić potekla su dva istaknuta književnika, Džore i Junije Palmotić.

---

²⁹⁴ Hrvatska enciklopedija, s.v. „Palmotić“.

²⁹⁵ Usp. Vekarić, *Vlastela*, sv.2, 2012, 31; Mahnken, *Dubrovački patricijat*, sv.2, 1960, genealogija LII (Palmota), 60.

²⁹⁶ Isto.

²⁹⁷ Mahnken, *Dubrovački patricijat*, sv.1, 1960, 355.

²⁹⁸ Usp. Vekarić, *Vlastela*, sv.2, 2012, 31; Mahnken, *Dubrovački patricijat*, sv.2, 1960, genealogija LII (Palmota), 60.

²⁹⁹ Isto.

³⁰⁰ Isto.

³⁰¹ Vjekoslav Klaić, *Povijest Hrvata od najstarijih vremena do svršetka XIX stoljeća*, sv.4 (Zagreb: Nakladni zavod Matice hrvatske, 1973), 69.

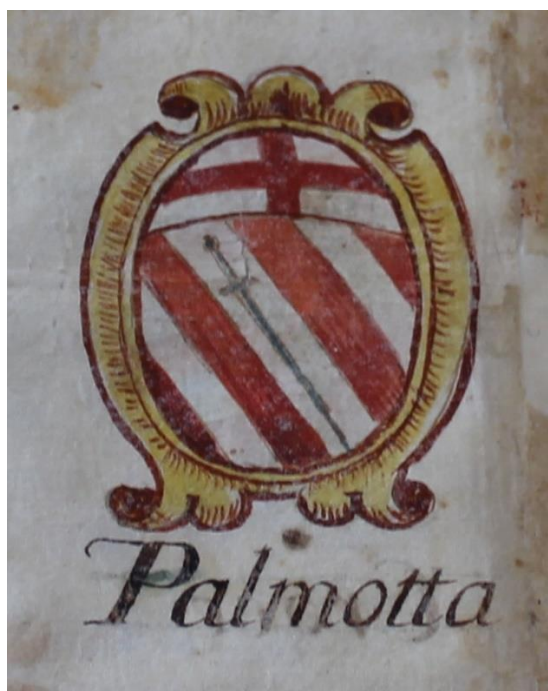
³⁰² Za Nikolu i Džoru datacija se poklapa i kod Vekarića i kod Mahnken, no za Ivana Mahnken vjerojatno navodi godinu kada se prvi puta spominje.

Grb

Grb obitelji Palmotić koji se nalazi u Sarakinovu grbovniku ovalni je štit, vodoravno razdijeljen. Glava štita je bijele boje, a u njoj se nalazi crveni križ. Podnožje štita crvene je boje trostruko razdijeljeno bijelim kosim gredama, u središnjoj gredi nalazi se mač. Grb koji se nalazi u Martecchiniju istog je oblika, razlikuje se jedino u boji, umjesto bijele vidljiva je zlatna boja.

U grbovniku *Der Adel* nalaze se dva različita grba. Prvi je polukružni štit, vodoravno razdijeljen. Glava štita srebrne je boje te se u njoj nalazi crveni križ. Podnožje je crvene boje, trostruko razdijeljeno srebrnim kosim gredama. Iznad štita od nakita se nalazi viteška kaciga sa zlatnom krunom iz koje izlazi pet pera, tri srebrna i dva crvena, te crveno-srebrni plašt. Drugi štit istog je oblika i boja, razlika je vidljiva u podnožju, gdje se u središnjoj gredi nalazi mač. Nakit je isti kao i kod prvog štita.

Slika 103. Grb obitelji *Palmotić*³⁰³

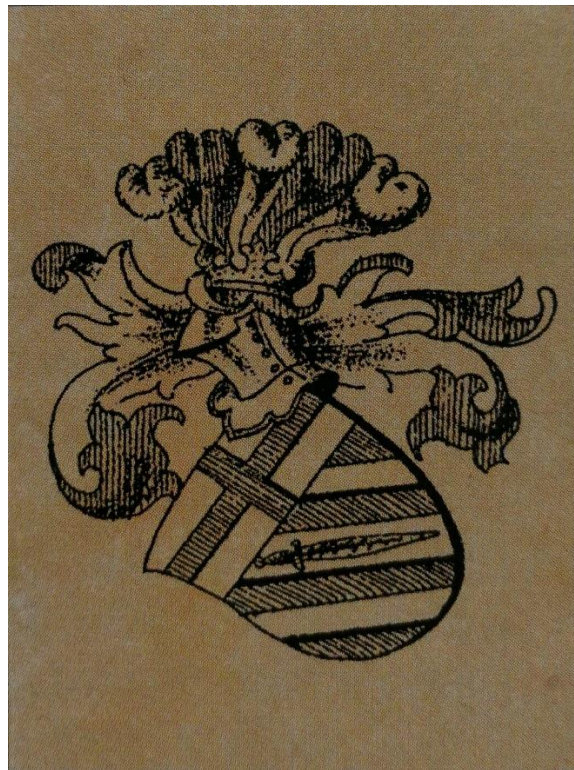
Slika 104. Grb obitelji *Palmotić*³⁰⁴

³⁰³ Osobno uslikano u *Grbovnik Saraca*, DAD

³⁰⁴ Slika preuzeta iz Nenad Vekarić, sv.2, izvorno *Album Martecchini*, grbovi, DAD

Slika 105. Grb obitelji *Palmotič*³⁰⁵

Slika 106. Grb obitelji *Palmotič*³⁰⁶

³⁰⁵ Slika preuzeta iz Heyer von Rosenfeld 1873, tab. 43.

³⁰⁶ Slika preuzeta iz Heyer von Rosenfeld 1873, tab. 74.

3.27. Pavlić

Pavlići su jedna od najmlađih obitelji, a ujedno su i pučki rod. Rodonačelnik je izvjesni Pavao podrijetlom iz Vlaške po kojemu je obitelj kasnije dobila prezime. No prvi koji se spominje je njegov unuk Andrija (oko 1565. – oko 1630.) koji se u Dubrovnik doselio oko 1603. godine. Njegov unuk Andrija Ivan-Petrov Pauli (oko 1630. – 1675.) 1668. godine spominje se kao član bratovštine sv. Antuna,³⁰⁷ a ujedno je 28. kolovoza 1670. godine od Velikog vijeća dobio vlasteoski status. Od članova obitelji ističu se Andrija Ivan-Petrov (1667. – 1783.), koji je u godini svoje smrti izabran za senatora³⁰⁸ te kao posljednji član Miho Ivan-Petrov (1716. – 1792.) koji je četiri puta bio dubrovački knez, a čijom se smrću 1792. godine po muškoj liniji ugasio rod. Konačno obitelj izumire 1800. godine kada umire Lukrecija Bona, Andrijina žena.³⁰⁹

Grb

Grb koji se nalazi u Sarakinu ovalni je štit plave boje. U njemu se nalazi srebrna životinja, moguće lav ili leopard koji u prednjim nogama drži zelenu stabljiku. Po sredini štita vodoravno je položena zlatna greda u kojoj su tri crvena ljiljana. Grb koji je u Martecchiniju isto je ovalni štit plave boje, s lavom u njemu i vodoravno položenom zlatnom gredom, no u njoj se nalaze tri crna ili cvijeta ili pauka.

U *Der Adelu* nalazi se plavi polukružni štit u kojemu se nalazi srebrna životinja, moguće gepard ili leopard, koja u prednjim nogama drži zelenu biljku. Po sredini je položena zlatna greda u kojoj se nalaze tri crvena ljiljana. Iznad štita od nakita se nalazi zlatna kruna.

---

³⁰⁷ KGA, f. 11., DAD

³⁰⁸ Ćosić i Vekarić, *Dubrovačka vlastela*, 2005, 188.

³⁰⁹ Nenad Vekarić, *Vlastela*, sv.3, 2012, 88-89

Slika 107. Grb obitelji Pavlić³¹⁰

Slika 108. Grb obitelji Pavlić³¹¹

³¹⁰ Osobno uslikano u *Grbovnik Saraca*, DAD

³¹¹ Slika preuzeta iz Nenad Vekarić, sv.3, izvorno *Album Martecchini*, grbovi, DAD

Slika 109. Grb obitelji *Pavlič*³¹²

---

³¹² Slika preuzeta iz Heyer von Rosenfeld 1873, tab. 74.

3.28. Primojević

(tal. Primo)

Primojevići su pučki rod koji se u Dubrovnik doselio iz Bosne i Hercegovine negdje oko 1370. godine. Primo (oko 1335.), koji se prvi spominje, nepoznatog je podrijetla, no smatra se da je rodonačelnik obitelji te je po njemu oblikovano i prezime negdje u 17. stoljeću. Nakon njega, spominju se njegova dva sina: Vlaho (oko 1370.) koji je bio pomorski kapetan i Pirko (oko 1375.) koji je bio veletrgovac na Balkanu, a ujedno se spominje i kao poklisar rumunjskom paši, poslan po nalogu Vijeća umoljenih. Prvi koji se od 1504. godine spominje kao član bratovštine sv. Antuna je Benedikt Vitkov Primo (oko 1480. – 1546.).³¹³ Veliko vijeće 6. lipnja 1670. godine Benediktu dodjeljuje vlasteoski status te obitelj time postaje plemićka, ali dobiva i dodatno prezime Marinetti.³¹⁴ 1686. godine plemićki ogranak se ugasio, s obzirom na to da se Benedikt nije ženio, a obitelj je konačno izumrla 13. siječnja 1703. godine smrću franjevca Antuna.

---

³¹³ VGA, f. 108-109., DAD

³¹⁴ Ćosić i Vekarić, *Dubrovačka vlastela*, 2005, 67,194; Konstantin Jireček, *Romani u gradovima Dalmacije*, 1962, 326.

Grb

Obiteljski grb nalazi se u Martecchinijevom albumu. Grb je ovalni plavi štit, vodoravno razdijeljen crvenom gredom. U glavi štita nalazi se zlatni mjesec, dok je u podnožju sniženi rog crvene boje unutar kojeg je zlatna zvijezda te sa svake strane još po jedna zlatna zvijezda.

Slika 110. Grb obitelji *Primojević*³¹⁵

---

³¹⁵ Slika preuzeta iz Nenad Vekarić, sv.3, izvorno *Album Martecchini*, grbovi, DAD

3.29. Prodančić

(tal. Prodanelli)

Prema navodima dubrovačkih kroničara, obitelj Prodančić u Dubrovnik se doselila iz Zadra, no po nekima bi dalje podrijetlo obitelji moglo biti iz Novog Brda u Srbiji. Kroničari navode i različite podatke o dataciji preseljenja obitelji u Dubrovnik pa tako neki dolazak datiraju u 1112. godinu, dok ih neki spominju tek oko 1200. godine.³¹⁶ Možda najbližu, iako samo okvirnu dataciju, donosi Jireček koji ih spominje od 13. do 17. stoljeća.³¹⁷ U drugoj polovici 13. stoljeća postoje dva ogranka obitelji Prodančić. Orsatov (oko 1220./1253.)³¹⁸ je jedan ogranak. Orsata se spominje kao člana Velikog vijeća 1253. godine prilikom već spomenutog potpisivanja saveza između Dubrovnika i bugarskog cara Mihajla Asena. Njegov ogranak izumro je početkom 14. stoljeća. Marinov (oko 1230./1273.)³¹⁹ je drugi ogranak te se njega smatra rodonačelnikom obitelji, od kojeg kasnije potječu svi ostali Prodančići, iako se u periodu s kraja 13. na početak 14. stoljeća uz prezime Prodanelli spominje i prezime Bausella.³²⁰ Do spomena tog prezimena dolazi vrlo vjerojatno zbog toga što je Marin naslijedio njihovu zemlju i nadimak dobiven od njihova prezimena. Marinu se ne spominje sin, već unuk, Petar Vidov (oko 1300./1324.),³²¹ koji je vršio kneževsku dužnost u dva navrata, prvi puta između 1364. i 1366. godine i drugi puta 1369. godine. Iako je imao nekoliko sinova, samo su Jakov (oko 1340./1366. – 1387.) i Teodor (oko 1382. – 1431.)³²² imali potomke i nastavili lozu. Jakova se spominje kao poklisara 1380. godine kod dalmatinskog bana te 1387. godine isto kao poklisara kod kneza Lazara I. Hrebljanovića. Jakovljeva loza ugasila se 1619. godine. Teodora se spominje kao dubrovačkog kneza izabranog na tu poziciju devet puta između 1407. i 1431. godine, a njegova se loza ugasila krajem 17. stoljeća.³²³

---

³¹⁶ Orbini, *Kraljevstvo Slavena*, 1999, 316.

³¹⁷ Konstantin Jireček, *Romani u gradovima Dalmacije*, 1962, 327.

³¹⁸ Usp. Vekarić, *Vlastela*, sv.3, 2012, 194; Mahnken, *Dubrovački patricijat*, sv.2, 1960, genealogija LVII (Prodanello), 66.

³¹⁹ Isto.

³²⁰ Hrvatska enciklopedija, s.v. „Prodanelo“; Vekarić, *Vlastela*, sv.3, 2012, 194-195; Mahnken, *Dubrovački patricijat*, sv.1, 1960, 373.

³²¹ Usp. Vekarić, *Vlastela*, sv.3, 2012, 195; Mahnken, *Dubrovački patricijat*, sv.2, 1960, genealogija LVII (Prodanello), 66.

³²² Isto 196; 66.

³²³ Vekarić, *Vlastela*, sv.3, 2012, 195-198.

Grb

Grbovi obitelji Prodančić koji se nalaze u Sarakinu i Martecchiniju crveni su ovalni štitovi s tri zlatne zvijezde, po jednom u gornjem lijevom i desnom uglu te jednom u podnožju štita.

U *Der Adelu* nalazi se crveni trokutasti štit s tri zlatne zvijezde, po jednom u gornjem lijevom i desnom kutu te jednom u podnožju štita. Od nakita štit sadrži vitešku kacigu sa zlatnom krunom iz kojeg izlaze tri pera, zlatno u sredini te po jedno crveno sa svake strane i crveno-zlatni plašt.

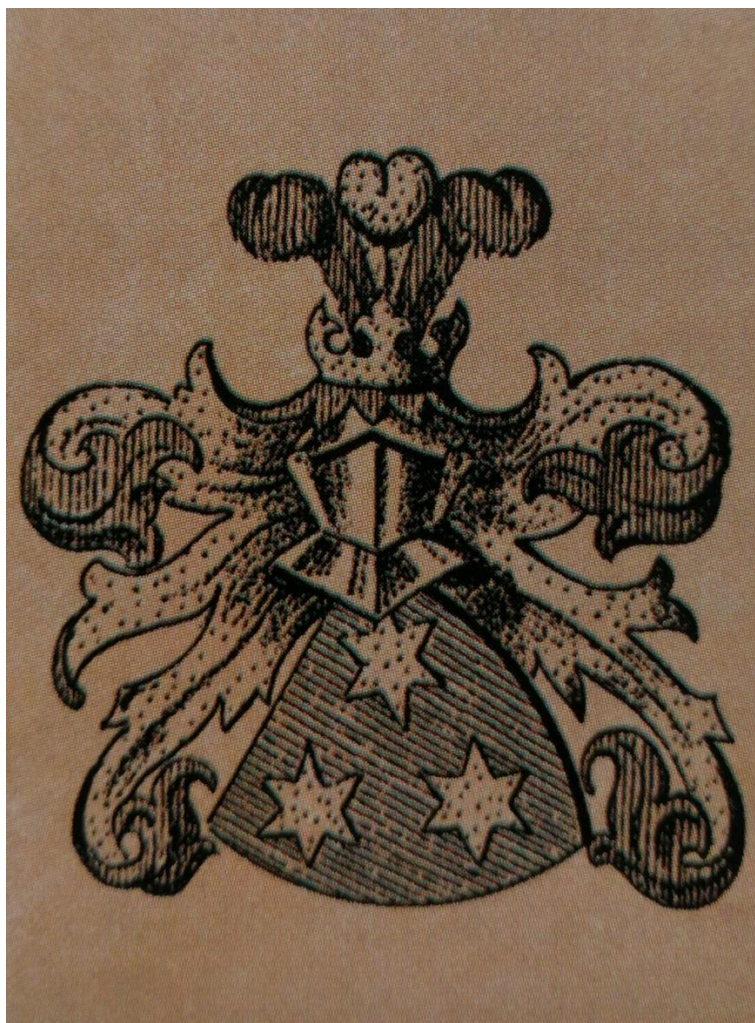
Slika 111. Grb obitelji Prodančić³²⁴

Slika 112. Grb obitelji Prodančić³²⁵

³²⁴ Osobno uslikano u *Grbovnik Saraca*, DAD

³²⁵ Slika preuzeta iz Nenad Vekarić, sv.3, izvorno *Album Martecchini*, grbovi, DAD

Slika 113. Grb obitelji *Prodančič*³²⁶

---

³²⁶ Slika preuzeta iz Heyer von Rosenfeld 1873, tab. 66.

3.30. Pruglović

(tal. Proculo)

Obitelj Pruglović, prvotno prezimenom Negomirić, u Dubrovnik se doselila iz Huma vjerojatno u 12. stoljeću, no moguće je da postoji još od 11. stoljeća.³²⁷ Prezime je nastalo po izvjesnom Proculu Negomiru (oko 1140.), no prvi koji se spominje 1195. godine njegov je sin Vido Proculov (oko 1165.) i to kao sudac.³²⁸ Uz Vidu imao je još tri sina: Dobranju (oko 1176.), koji se spominje 1234. godine prilikom sklapanja između dubrovačkog kneza i srpskog kralja Stjepana Vladislava te Donata (oko 1170.) i Miha (1180.), koji su proširili obitelj. Donatovi sinovi Proculo i Matija članovi su Velikog vijeća 1253. godine prilikom potpisivanja saveza između Dubrovnika i bugarskog cara Mihajla Asena. Loza mu se ugasila sredinom 14. stoljeća. Mihin sin Proculo spominje se prilikom potpisivanja ugovora s Mlečanima 1252. godine te također prilikom potpisivanja saveza između Dubrovnika i bugarskog cara Mihajla Asena 1253. godine. Njegova je loza potrajala duže te se ugasila 1782. smrću posljednjeg muškog člana Nikole Stjepanovog, koji je kneževsku dužnost obnašao deset puta.³²⁹

Grb

Grb obitelji Pruglović u Sarakinovu grbovniku crveni je ovalni štit kojeg sijeku tri zlatne kose grede, u središnjoj gredi nalazi se pet crvenih cvjetova. U Martecchiniju nalazi se isto crveni ovalni štit, no njega sijeku tri vodoravne zlatne grede, u čijoj se središnjoj gredi nalazi pet crvenih cvjetova.

U *Der Adelu* nalazi se polukružni crveni štit kojeg sijeku tri zlatne kose grede, u središnjoj se nalazi pet crvenih cvjetova. Od nakita grb sadrži štit sa zlatnom krunom iz koje izlazi sedam pera, po tri zlatna i četiri crvena te crveni cvijet u sredini i crveno-zlatni plašt.

---

³²⁷ Jireček, *Romani u gradovima Dalmacije*, 1962, 327.

³²⁸ Lučić, *Povijest Dubrovnika*, 1973, 134.

³²⁹ Vekarić, *Vlastela*, sv.3, 2012, 76-81; Hrvatska enciklopedija, s.v. „Proculo“

Slika 114. Grb obitelji *Pruglović*³³⁰

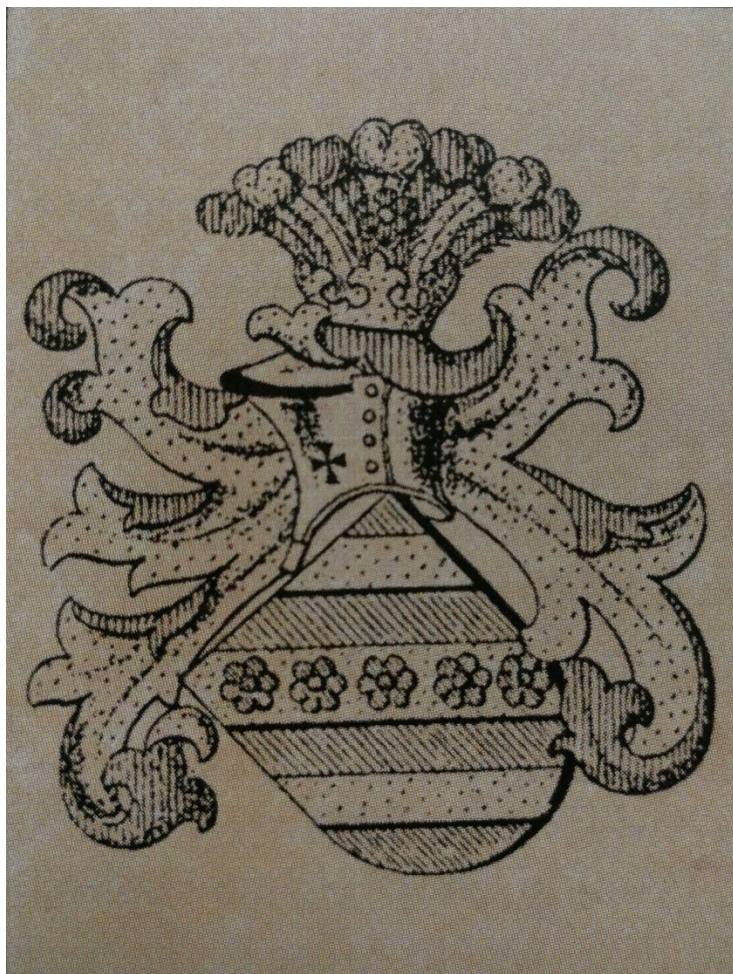

Slika 115. Grb obitelji *Pruglović*³³¹

³³⁰ Osobno uslikano u *Grbovnik Saraca*, DAD

³³¹ Slika preuzeta iz Nenad Vekarić, sv.3, izvorno *Album Martecchini*, grbovi, DAD

Slika 116. Grb obitelji *Pruglović*³³²

---

³³² Slika preuzeta iz Heyer von Rosenfeld 1873, tab. 45.

3.31. Pucić

(tal. Pozza)

Dubrovački kroničari prenose da se obitelj Pucić u Dubrovnik doselila iz Kotora. Rodonačelnikom obitelji smatra se izvjesni Savin³³³ o kojemu nema nikakvih podataka te se obitelj ponekad do početka 14. stoljeća nazivala i Sabini, po njegovom imenu. Savin je imao dva sina, Paska (oko 1220.) koji je radi svog bogatstva i utjecaja bio često biran za suca i člana Malog vijeća i koji se spominje 1253. godine pri potpisivanju saveza između bugarskog cara Mihajla Asena i Dubrovnika.³³⁴ Drugi Savin sin je Petar (oko 1230.). Početkom 14. stoljeća rod se grana u tri veća ogranka, dva pripadaju Paskinim unucima Nikoli Savinom (oko 1254. – 1348.) i Gaudenciju Savinom (oko 1305. – 1348.), dok treći ogranak pripada Petrovom unuku Petru Margaritovu (oko 1260. – 1360.). Nikola Savinov umro je 1348. godine od kuge, a njegov ogranak ugasio se smrću posljednjeg njegovog potomka sredinom 17. stoljeća. Gaudencije Savinov, kao i brat mu, umro je od kuge 1348. godine. Njegov je ogranak od ovih triju bio najmanji, a ugasio se krajem 15. stoljeća. Petar Margaritov spominje se kao sudac i član Malog vijeća između 1357. i 1359. godine. 5. ožujka 1358. godine imenovan je za člana skupine koja je sastavljala upute poslanicima za pregovore s Ludovikom I.³³⁵ Njegov ogranak bio je najvitalniji i najdugotrajniji, ugasio se početkom 20. stoljeća, a iz te plejade imena treba istaknuti Matu Lucijanovog, kojemu Leopold I. 20. rujna 1688. godine dodjeljuje ugarsko plemstvo i novo prezime de Zagorie³³⁶ te njegove praunuke Nikolu, Marina i Lucijana-Dominika kojima je 28. studenog 1818. Austrija potvrdila plemstvo.³³⁷

---

³³³ Mahnken, *Dubrovački patricijat*, sv.2, 1960, genealogija LV/1 (Poča)

³³⁴ Hrvatska enciklopedija, s.v. „Pucić“; Mahnken, *Dubrovački patricijat*, sv.1, 1960, 365.

³³⁵ Janeković-Römer, *Višegradski ugovor*, 2003, 71.

³³⁶ Heyer von Rosenfeld, *Der Adel*, 1873, 19; Appendini, *Notizie storico-critiche*, sv.2, 1803, 193.

³³⁷ Heyer von Rosenfeld, *Der Adel*, 1873, 19.

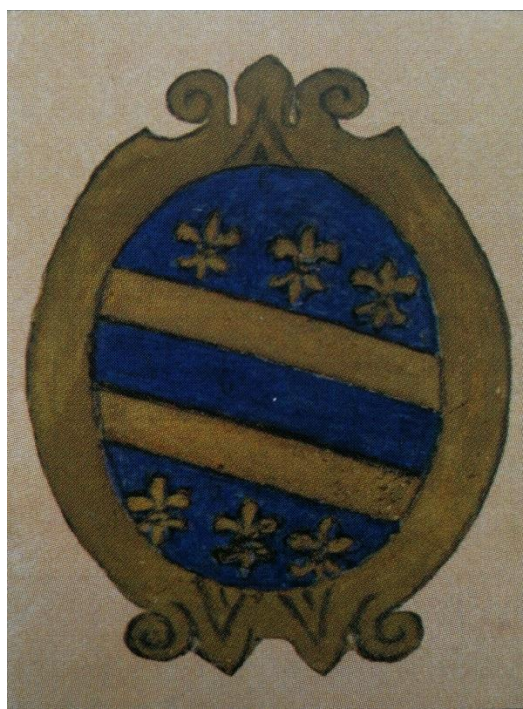
Grb

U Sarakinu i Martecchiniju nalazi se plavi ovalni grb s dvije zlatne kose grede. U glavi i podnožju štita nalaze se tri zlatna ljiljana.

U *Der Adelu* nalaze se dva štita. Prvi je plavi polukružni štit s dvije zlatne kose grede te po tri srebrna ljiljana u gornjem lijevom i donjem desnom kutu. Od nakita štit sadrži vitešku kacigu sa zlatnom krunom iznad koje je raskriljeni crni orao te plašt u plavoj, srebrnoj i zlatnoj boji. Drugi je plavi trokutasti štit s dvije zlatne kose grede i po tri zlatna ljiljana u gornjem lijevom i donjem desnom kutu. Od nakita na štitu je viteška kaciga i zlatna kruna iznad nje iz koje izlazi žena u plavom s krunom na glavi, koja u rukama drži srebrni natpis na kojemu piše *humilitas*³³⁸ te zlatno-plavi plašt.

Slika 117. Grb obitelji Pucić³³⁹

Slika 118. Grb obitelji Pucić³⁴⁰

³³⁸ hrv. Poniznost

³³⁹ Osobno uslikano u *Grbovnik Saraca*, DAD

³⁴⁰ Slika preuzeta iz Nenad Vekarić, sv.3, izvorno *Album Martecchini*, grbovi, DAD

Slika 119. Grb obitelji *Pucić*³⁴¹

Slika 120. Grb obitelji *Pucić*³⁴²

³⁴¹ Slika preuzeta iz Heyer von Rosenfeld 1873, tab. 13.

³⁴² Slika preuzeta iz Heyer von Rosenfeld 1873, tab. 13.

3.32. Ranjina

(tal. Ragnina)

Ranjina je dubrovačka vlasteoska obitelj koja prema dubrovačkim kroničarima korijene vuče iz Taranta. Najstariji poznati član obitelji je Matija (oko 1130.),³⁴³ dok kod prvog spomena u izvorima imamo oprečne podatke. Ranjine su se nazivale i Aranei. Jiriček spominje izvjesnog Nikolu Araneusa, suca u Bariju između 1199. i 1216. godine,³⁴⁴ dok Mahnken spominje Domanju (oko 1170.) kao suca između 1206. i 1215. godine.³⁴⁵ Domanja je imao četiri sina: Andriju (oko 1195./1233. – 1282.), Dobroslava (1199./1244. – 1284.),³⁴⁶ Pavla (oko 1202.) i Ivana (oko 1205.).³⁴⁷ Andrija se spominje kao sudac i vijećnik, a njegov je ogranak izumro krajem 13. stoljeća. Dobroslav se isto spominje kao sudac i vijećnik, rod mu izumire sredinom 14. stoljeća. Pavao se spominje kao sudac, a izgleda da nije imao potomaka. Ivan se spominje kao član Velikog vijeća, imao je sina Grubešu, čiji je sin Marin sa svojim najvitalnijim ogrankom rod održao do 1818. godine kada umiru posljednji muški članovi Orsat i Orsat-Lujin.³⁴⁸

Grb

Grb obitelji Ranjina koji se nalazi u Sarakinu i Martecchiniju ovalni je štit vodoravno razdijeljen bijelom gredom (Sarakin), odnosno zlatnom (Martecchini). Glava štita crvene je boje, a u njoj su tri crna pauka. Podnožje štita trostruko je razdijeljeno bijelim kosim gredama (Sarakin), odnosno zlatnim kosim gredama (Martecchini).

U *Der Adelu* nalaze se dva grba. Prvi je polukružni štit, vodoravno razdijeljen. Glava štita srebrne je boje, a u njoj su tri crna pauka. Podnožje štita srebrne je boje, razdijeljeno s četiri crvene kose grede. Od nakita se iznad štita nalazi zlatna kruna. Drugi je štit trokutasti, vodoravno razdijeljen srebrnom gredom. Glava štita crvene je boje i u njoj su tri crna pauka. Podnožje je crveno, trostruko razdijeljeno srebrnim kosim gredama. Štit od nakita sadrži vitešku kacigu sa

---

³⁴³ Mahnken, *Dubrovački patricijat*, sv.2, 1960, genealogija LVIII (Ragnina), 67.

³⁴⁴ Jiriček, *Romani u gradovima Dalmacije*, 1962, 329.

³⁴⁵ Hrvatska enciklopedija, s.v. „Ranjina“; Mahnken, *Dubrovački patricijat*, sv.1, 1960, 377; Mahnken, *Dubrovački patricijat*, sv.2, 1960, genealogija LVIII (Ragnina), 67.

³⁴⁶ Za Andriju i Dobroslava usp. Vekarić, *Vlastela*, sv.3, 2012, 200; Mahnken, *Dubrovački patricijat*, sv.2, 1960, genealogija LVIII (Ragnina), 67.

³⁴⁷ Za Pavla i Ivana Mahnken u genealogiji navodi kada se prvi puta spominju, a ne kada su rođeni.

³⁴⁸ Hrvatska enciklopedija, s.v. „Ranjina“

zlatnom krunom iznad nje iz koje izlazi sedam pera, tri srebrna i četiri crvena, te crveno-srebrni plašt.

Slika 121. Grb obitelji *Ranjina*³⁴⁹

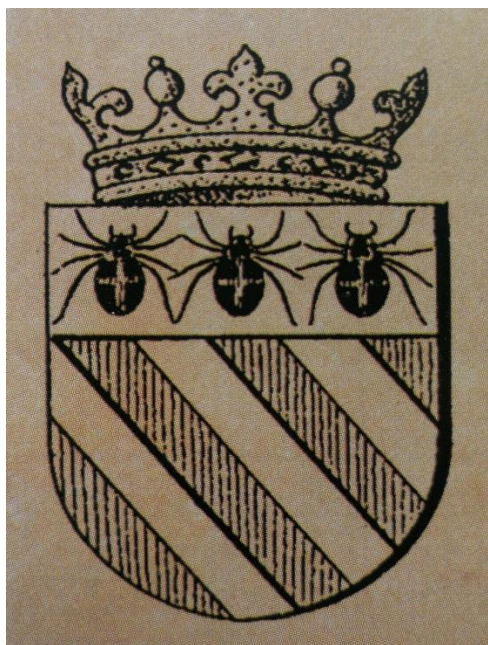

Slika 122. Grb obitelji *Ranjina*³⁵⁰

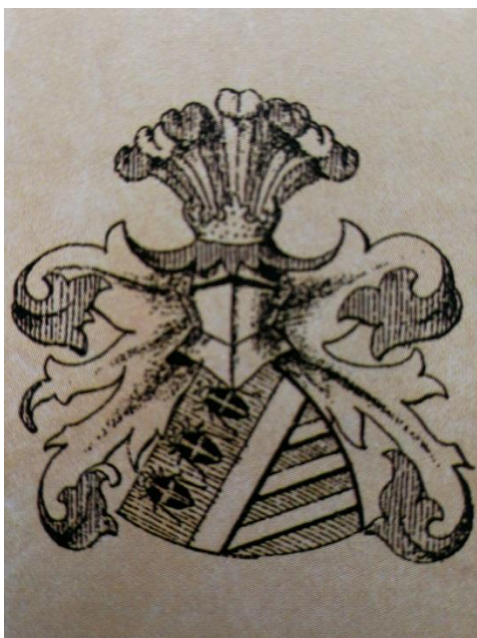
---

³⁴⁹ Osobno uslikano u *Grbovnik Saraca*, DAD

³⁵⁰ Slika preuzeta iz Nenad Vekarić, sv.3, izvorno *Album Martecchini*, grbovi, DAD

Slika 123. Grb obitelji *Ranjina*³⁵¹

Slika 124. Grb obitelji *Ranjina*³⁵²

---

³⁵¹ Slika preuzeta iz Heyer von Rosenfeld 1873, tab. 46.

³⁵² Slika preuzeta iz Heyer von Rosenfeld 1873, tab. 74.

3.33. Rastić

(tal. Resti)

Obitelj Rastić dubrovačka je vlasteoska obitelj kojoj kroničari pripisuju epidaursko podrijetlo. No, iako se ne može sa sigurnošću utvrditi, postoje i naznake da bi Rastići mogli biti ogranak Ovčarevića (Pecorario), odnosno Gučetića.³⁵³ O tome govori donosi napis „*unus filiorum illorum de Pecorario et de Rasty*“³⁵⁴ kada se prvi puta pojavljuje prezime. Ako se pretpostavi da su ogranak Ovčarevića, to bi moglo značiti da su podrijetlom iz Zahumlja. Prvi koji se spominju su Marin (oko 1160.) i Petar Resti (oko 1165.) 1190. godine kao svjedoci prilikom sklapanja pogodbe između Dubrovčana i kneza Miroslava.³⁵⁵ U drugoj polovici 13. stoljeća rod se grana u dva veća ogranka. Prvi je ogranak Vlahe (oko 1210.), koji se u 15. stoljeću razvija kroz potomke Mihoča Šimunovog koji je bio poklisar i imao je sedam sinova. 1814. godine smrću Junija Antunovog ugasio se Vlahin ogranak, ali i cijeli vlasteoski rod Rastića. Drugi ogranak bio je Matijašev (oko 1225.). Njegov ogranak bio je malobrojniji i ugasio se sredinom 16. stoljeća. Rastići, bez obzira na to jesu li su pripadali većoj rodovskoj skupini, nisu bili toliko utjecajni, a rod je teško stradao od kuge 1348. i 1363. godine.³⁵⁶

---

³⁵³ Hrvatska enciklopedija, s.v. „Rastić“

³⁵⁴ Mahnken, *Dubrovački patricijat*, sv.1, 1960, 234.

³⁵⁵ Isto 385.

³⁵⁶ Vekarić, *Vlastela*, sv.3, 228.

Grb

U Sarakinu i Martecchiniju postoje dva različita grba obitelji Rastić. Prvi je grb ovalni vodoravno razdijeljeni štit. Glava je štita plava i u njoj je zlatna rogata životinja, moguće jarac. Podnožje štita koso je razdijeljeno trima crvenim i trima zlatnim gredama. Drugi je grb ovalni vodoravno razdijeljeni štit. U glavi štita koja je crvene boje nalazi se bijela kula. Podnožje je koso razdijeljeno trima crvenim i trima bijelim gredama.

U *Der Adelu* nalaze se tri inačice grba. Prvi je polukružni vodoravno razdijeljeni štit. Glava je štita plave boje i u njoj se nalazi zlatna rogata životinja. Podnožje je crvene boje razdijeljeno trima zlatnim gredama. Od nakita iznad štita je viteška kaciga s točenicom iz koje izlazi zlatna rogata životinja te plašt u zlatnoj, crvenoj i plavoj boji. Drugi je štit crveni polukružni štit, vodoravno razdijeljen. U glavi se štita u crvenom nalazi srebrna kula. Podnožje štita trostruko je razdijeljeno kosim srebrnim gredama. Od nakita se iznad štita nalazi viteška kaciga sa zlatnom krunom iznad koje izlazi zlatni lav koji drži zlatni ključ u prednjim nogama te srebrno-crveni plašt. Treći je štit nešto drugačiji. Polukružni je vodoravno razdijeljeni štit. Glava je štita crvene boje i u njoj je srebrna kula. Podnožje je srebrno, razdijeljeno trima crvenim kosim gredama. Od nakita se iznad štita nalazi zlatna kruna.

Slika 125. Grb obitelji *Rastić*³⁵⁷

Slika 126. Grb obitelji *Rastić*³⁵⁸

Slika 127. Grb obitelji *Rastić*³⁵⁹

Slika 128. Grb obitelji *Rastić*³⁶⁰

³⁵⁷ Osobno uslikano u *Grbovnik Saraca*, DAD

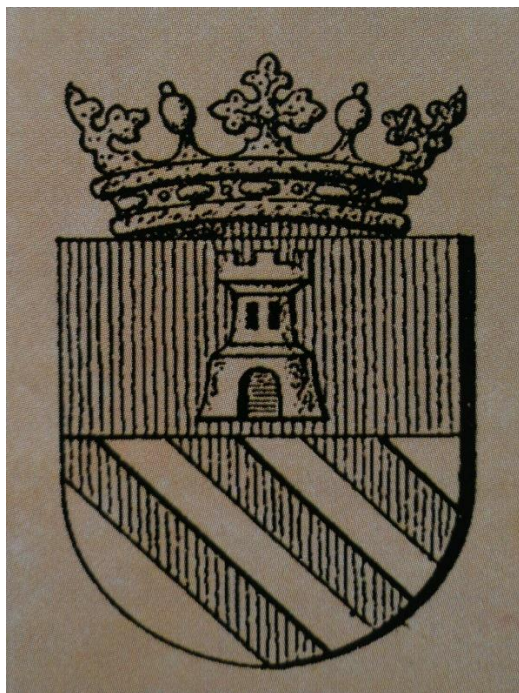
³⁵⁸ Osobno uslikano u *Grbovnik Saraca*, DAD

³⁵⁹ Slika preuzeta iz Nenad Vekarić, sv.3, izvorno *Album Martecchini*, grbovi, DAD

³⁶⁰ Slika preuzeta iz Nenad Vekarić, sv.3, izvorno *Album Martecchini*, grbovi, DAD

Slika 129. Grb obitelji *Rastić*³⁶¹

Slika 130. Grb obitelji *Rastić*³⁶²

Slika 131. Grb obitelji *Rastić*³⁶³

³⁶¹ Slika preuzeta iz Heyer von Rosenfeld 1873, tab. 46.

³⁶² Slika preuzeta iz Heyer von Rosenfeld 1873, tab. 75.

³⁶³ Slika preuzeta iz Heyer von Rosenfeld 1873, tab. 40.

3.34. Saraka

(tal. Saraca)

Prema dubrovačkim kroničarima, Sarake su se doselili u Dubrovnik iz Huma. Postoje dva podatka o prvom spomenu prezimena. Prvi je u falsificiranoj ispravi o osnivanju samostana na Lokrumu iz 1023. godine u kojoj se spominje Lampridije Andrijin Saraca.³⁶⁴ Drugi je podatak sigurniji, ako se uzme u obzir vjerodostojnost falsificirane isprave o osnivanju samostana, a to je spomen Palme Pankracijevog (oko 1160.) između 1216. i 1218. godine.³⁶⁵ Rod se počinje razvijati sredinom 13. stoljeća od potomaka Rusina Sarake,³⁶⁶ koji je imao nekoliko sinova, a najznačajniji je dubrovački nadbiskup Ilija (oko 1300. – 1360.).³⁶⁷ Jedan ogranak bio je od Vlaha Rusinovog (oko 1303.) koji je izumro krajem 14. stoljeća. Ogranak Đive Rusinovog (oko 1303.), koji se spominje kao poklisar u Bosni 1349. godine,³⁶⁸ najdugotrajniji je te se ugasio sredinom 20. stoljeća. Đivinim potomcima, Mate-Vlahu, Nikoli-Dominiku i njegovu bratu Boži-Josipu 1. studenog 1817. godine Austrija je potvrdila plemstvo.³⁶⁹ Treći ogranak iz kojeg se razvila obitelj Saraka bio je od Nikole Rusinovog (oko 1310. – 1363.), koji je jedan od petnaestorice senatora koji su 5. ožujka 1358. godine imenovani da sastave uputu poslanicima za pregovore s Ludovikom I.³⁷⁰ Nikola je umro u epidemiji kuge 1363. godine, a iza sebe je ostavio četiri sina. Ogranak mu se ugasio 1628. godine.

---

³⁶⁴ Jireček, *Romani u gradovima Dalmacije*, 1962, 334; Mahnken, *Dubrovački patricijat*, sv.1, 1960, 397.

³⁶⁵ Mahnken, *Dubrovački patricijat*, sv.1, 1960, 397.

³⁶⁶ Mahnken, *Dubrovački patricijat*, sv.2, 1960, genealogija LXII (Saraca), 71.

³⁶⁷ Hrvatska enciklopedija, s.v. „Saraka“

³⁶⁸ Mahnken, *Dubrovački patricijat*, sv.1, 1960, 399-400.

³⁶⁹ Heyer von Rosenfeld, *Der Adel*, 1873, 20.

³⁷⁰ Janeković-Römer, *Višegradski ugovor*, 2003, 71.

Grb

Grb obitelji Saraka koji se nalazi u Sarakinovu grbovniku i Martecchiniju ovalni je zlatni štit koji vodoravno siječe plava greda unutar koje se nalazi srebrna riba.

U *Der Adelu* nalazi se polukružni zlatni štit koji vodoravno siječe plava greda unutar koje je srebrna riba. Od nakita iznad štita se nalazi viteška kaciga sa zlatnom krunom iz koje izlaze tri pera, po jedno zlatno, srebrno i plavo te plašt u plavoj, srebrnoj i zlatnoj boji.

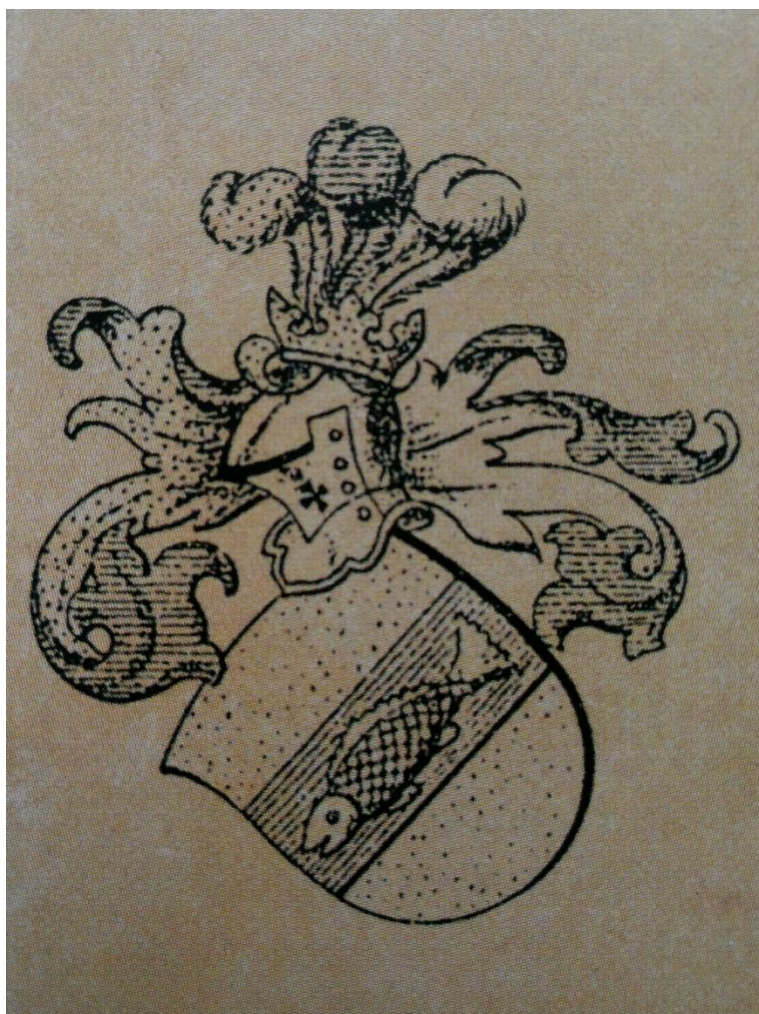
Slika 132. Grb obitelji Saraka³⁷¹

Slika 133. Grb obitelji Saraka³⁷²

³⁷¹ Osobno uslikano u *Grbovnik Saraca*, DAD

³⁷² Slika preuzeta iz Nenad Vekarić, sv.3, izvorno *Album Martecchini*, grbovi, DAD

Slika 134. Grb obitelji *Saraka*³⁷³

---

³⁷³ Slika preuzeta iz Heyer von Rosenfeld 1873, tab. 14.

3.35. Sorkočević

(tal. *Sorgo*)

Prema dubrovačkim kroničarima, obitelj Sorkočević podrijetlom je iz Kotora. Rod je primljen u patricijat jer je u doba velike gladi Dubrovnik opskrbljivao prosom, zobi i drugim žitom.³⁷⁴ Najstariji član obitelji koji se spominje je Vido Dobroslavić³⁷⁵ (oko 1195.), a spominje se 1253. godine prilikom potpisivanja saveza između Dubrovnika i bugarskog cara Mihajla Asena.³⁷⁶ Vido je imao sedam sinova: Marina, (oko 1220. – 1282.), Dobroslava (oko 1225 – 1283.), Dimitra (oko 1228.), Ivanka (oko 1230.), Andriju (oko 1235.), Palmu (oko 1240.) i Nikolu (oko 1245.).³⁷⁷ Dimitar nije imao potomaka, Ivanko nije imao muških potomaka, a rod mu je ugašen smrću kćeri 1348. u epidemiji kuge. Palma je imao tri sina: Junija (oko 1285. – 1339.), koji je bio poklisar u Veneciji 1329. godine,³⁷⁸ Andriju (oko 1290. – 1348.) koji je umro od kuge 1348. godine i Vida (oko 1280. – 1363.), koji je bio knez 1359. i 1362. godine, a umro je u epidemiji kuge 1363. godine čime se ugasio Palmin ogranak. Andrija je bio franjevac.

Ogranak Marina Vidovog razvio se u 14. stoljeću i razgranao kroz potomke trojice njegovih unuka, prvoga, Andrije Pavlovog (oko 1280. – 1330.), čiji se ogranak ugasio sredinom 19. stoljeća, a njegovom je potomku Petru Ivanu-Vlahi Austrija 1. prosinca 1817. godine potvrdila plemstvo³⁷⁹ drugoga, Marina Pavlovog (oko 1285.), čiji se ogranak ugasio početkom 15. stoljeća i trećeg, Marina Junijevog (oko 1290.), čiji se ogranak ugasio krajem 16. stoljeća.

Ogranak Dobroslava Vidovog nije bio mnogobrojan, a ugasio se početkom 15. stoljeća

Ogranak Nikole Vidovog, koji se spominje u mirovnim pregovorima sa Stefanom Urošem II. Milutinom 1302. godine,³⁸⁰ razgranao se kroz potomke njegovog sina Stjepana (oko 1285. – 1348.), a održao se do kraja 19. stoljeća. U ovom ogranku potvrdu plemstva od Austrije dobili su

---

³⁷⁴ Janeković-Römer, *Okvir slobode*, 1999, 54.

³⁷⁵ Mahnken, *Dubrovački patricijat*, sv.2, 1960, genealogija LXVII/2 (*Sorgo*), 75.

³⁷⁶ Mahnken, *Dubrovački patricijat*, sv.1, 1960, 407.

³⁷⁷ Mahnken, *Dubrovački patricijat*, sv.2, 1960, genealogija LXVII/2 (*Sorgo*), 75.

³⁷⁸ Janeković-Römer, *Višegradski ugovor*, 2003, 54-55.

³⁷⁹ Heyer von Rosenfeld, *Der Adel*, 1873, 21.

³⁸⁰ Mahnken, *Dubrovački patricijat*, sv.1, 1960, 419-420.

Nikola i Sigismund-Lujo Ivanovi 1. prosinca 1817. godine³⁸¹ i Petar Ignacije Franatičin 10. studenog 1817. godine.³⁸²

Grb

Grb obitelji Sorkočević u Sarakinu i Martecchiniju ovalni je štit s po četiri crvene i četiri plave kose grede.

Grbovi u *Der Adelu* trokutasti su štitovi s po četiri crvene i četiri plave kose grede. Prvi štit od nakita sadrži vitešku kacigu sa zlatnom krunom iz koje izlaze tri biljke (moguće proso)³⁸³ te plašt u crvenoj, plavoj i zlatnoj boji. Na drugom štitu od nakit se nalazi viteška kaciga sa zlatnom krunom iz koje izlaze tri zlatna klasa te plavo-crveni plašt.

Slika 135. Grb obitelji Sorkočević³⁸⁴

Slika 136. Grb obitelji Sorkočević³⁸⁵

³⁸¹ Heyer von Rosenfeld, *Der Adel*, 1873, 21.

³⁸² Isto 22.

³⁸³ Janeković-Römer, *Okvir slobode*, 1999, 54.

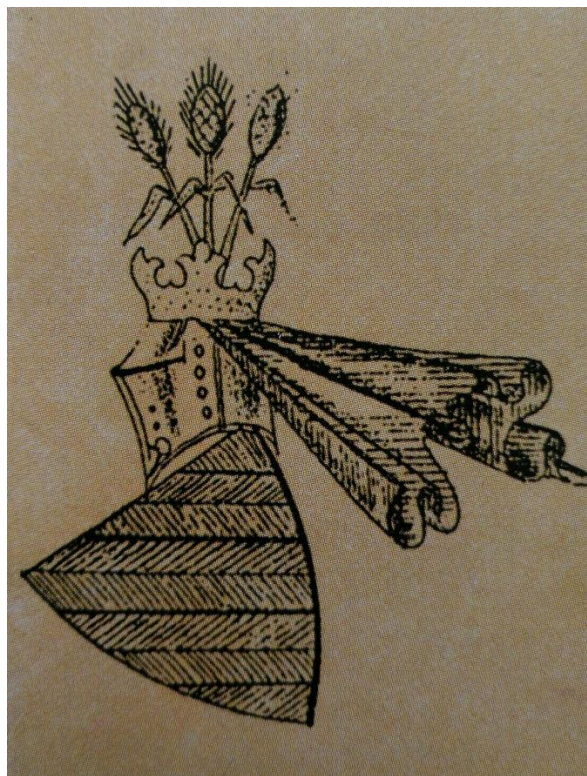
³⁸⁴ Osobno uslikano u *Grbovnik Saraca*, DAD

³⁸⁵ Slika preuzeta iz Nenad Vekarić, sv.3, izvorno *Album Martecchini*, grbovi, DAD

Slika 137. Grb obitelji *Sorkočević*³⁸⁶

Slika 138. Grb obitelji *Sorkočević*³⁸⁷

³⁸⁶ Slika preuzeta iz Heyer von Rosenfeld 1873, tab. 14.

³⁸⁷ Slika preuzeta iz Heyer von Rosenfeld 1873, tab. 75.

3.36. Tudizić

(tal. Tudisi)

Dubrovački kroničari podrijetlo obitelji Tudizić smještaju u Gallipoli, iako se ne može sa sigurnošću točno ustvrditi kada su se doselili u Dubrovnik. U 13. stoljeću se spominje Stanko Petrov kao baštinik crkve sv. Fuske u Gružu 1270. godine.³⁸⁸ Iako je obitelj Tudizić bila plemićkog roda, njihov uspon dogodio se sredinom i krajem 14. stoljeća, kada je senator Đivo Martolov postao knezom, nakon što se Dubrovnik oslobodio mletačke vlasti 1358. godine. Đivini potomci, njegova dva unuka Ivan Nikolin (oko 1405./1423. – 1466.) i Fran Nikolin (oko 1415./1423. – 1483.)³⁸⁹ te njihovi potomci u 15. i 16. stoljeću razvili su obitelj koja, iako nije bila brojna, jedna je od dugotrajnijih vlasteoskih obitelji koja je doživjela 18. stoljeće, a to najbolje prikazuje podatak da se pojedinci poput Frana Vlahinog (1643. – 1716.) ili Marina Franovog (oko 1641. – 1702) u periodu između 1687. i 1701. godine izmjenjuju na položaju kneza te sinovi Stjepan-Dominik Vlaho (1678. – 1759.) koji u periodu od 1733. do 1759. godine obnaša kneževsku dužnost devetnaest puta i Ivan (1684. – 1753.), koji istu dužnost vrši šest puta u periodu između 1742. i 1752. godine.³⁹⁰

---

³⁸⁸ Mahnken, *Dubrovački patricijat*, sv.1, 1960, 432; Mahnken, *Dubrovački patricijat*, sv.2, 1960, genealogija LXXI (Tudisio), 80.

³⁸⁹ Usp. Vekarić, *Vlastela*, sv.3, 2012, 313-314; Mahnken, *Dubrovački patricijat*, sv.2, 1960, genealogija LXXI (Tudisio), 80.

³⁹⁰ Vekarić, *Vlastela*, sv.3, 2012, 311-318.

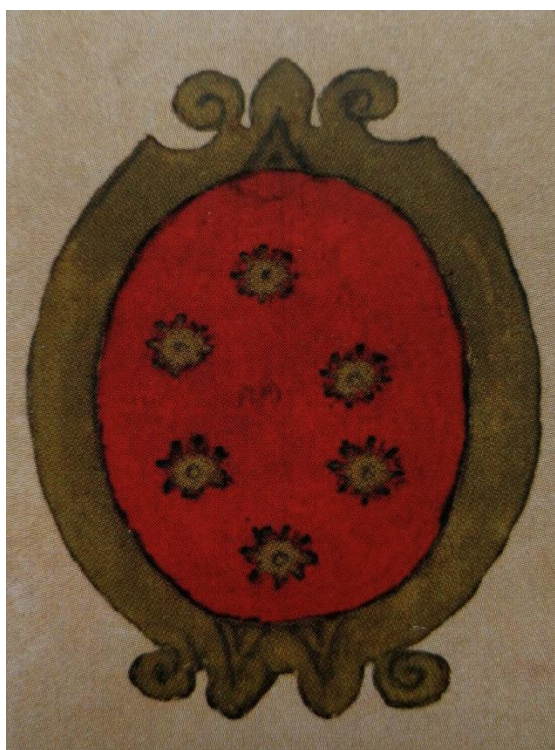
Grb

Grb obitelji Tudizić koji se nalazi u Sarakinu i Martecchiniju crveni je ovalni štit sa šest zlatnih cvjetova prikazanih ovalno u obliku štita.

U *Der Adelu* se nalaze dva grba. Prvi je crveni trokutasti štit sa šest srebrnih cvjetova, tri u najvišem, dva u srednjem redu te jedan u podnožju. Od nakita iznad štita nalazi se viteška kaciga sa zlatnom krunom iz koje izlaze tri pera, jedno srebrno u sredini i dva crvena, po jedno sa svake strane i crveno-srebrni plašt. Drugi je grb crveni polukružni štit sa šest srebrnih zvijezda. Od nakita se iznad štita nalazi kruna.

Slika 139. Grb obitelji Tudizić³⁹¹

Slika 140. Grb obitelji Tudizić³⁹²

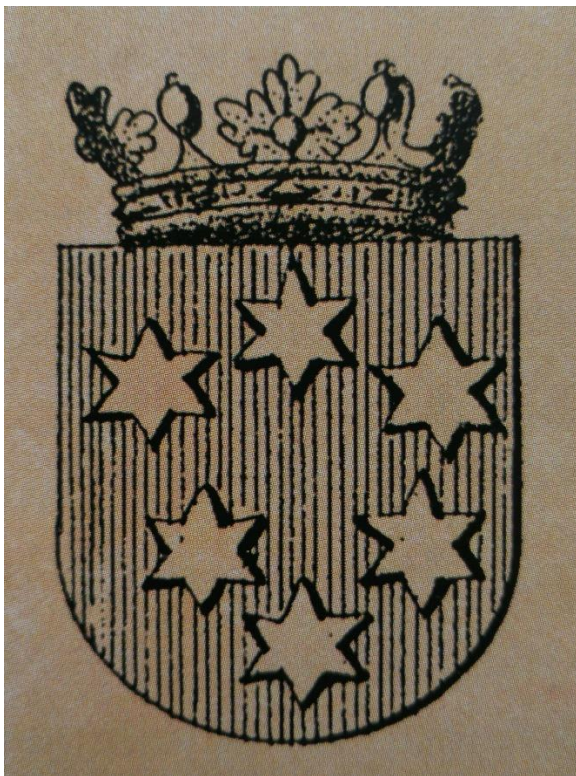
³⁹¹ Osobno uslikano u *Grbovnik Saraca*, DAD

³⁹² Slika preuzeta iz Nenad Vekarić, sv.3, izvorno *Album Martecchini*, grbovi, DAD

Slika 141. Grb obitelji *Tudizić*³⁹³

Slika 142. Grb obitelji *Tudizić*³⁹⁴

³⁹³ Slika preuzeta iz Heyer von Rosenfeld 1873, tab. 52.

³⁹⁴ Slika preuzeta iz Heyer von Rosenfeld 1873, tab. 76.

3.37. Vodopić

Prvotno Vodopija, obitelj pučkog roda u 16. stoljeću dobiva oblik prezimena Vodopić. Podrijetlo ove obitelji sa sigurnošću se ne može utvrditi, moguće je da dolaze iz Konavala. Prvi se spominje Ilija Vodopija (oko 1305.), a njegov sin Jakobče Ilijin, do tada pravoslavac, oko 1340. godine mijenja vjeru te iz Konavala seli u Dubrovnik. Vrlo tijesnom odlukom Velikog vijeća Petru Stjepanovom Vodopiću (oko 1629. – 1684.) 25. lipnja 1678. godine dodijeljen je vlasteoski status. Petar umire u Anconi 1684. godine, a njegova žena 1713. godine. Oni su bili posljednji od loze Vodopića te se loza ugasila.³⁹⁵

Grb

Grb obitelji Vodopić nalazi se u Martecchinijevom albumu. To je plavi ovalni štit, koso presječen crvenom gredom unutar koje su tri osmerokrake zlatne zvijezde. U gornjem desnom kutu štita nalazi se mlađak zlatne boje, a nasuprot njemu u lijevom je kutu sedmerokraka zvijezda iste boje. U donjem lijevom kutu štita nalazi se šesterokraka zvijezda zlatne boje. Iza štita vidljiva su dva prekrížena mača.

---

³⁹⁵ Ćosić i Vekarić, *Dubrovačka vlastela*, 2005, 214; Vekarić, *Vlastela*, sv.3, 2012, 335-337; VGA, f. 229-233., DAD

Slika 143. Grb obitelji *Vodopić*³⁹⁶

---

³⁹⁶ Slika preuzeta iz Nenad Vekarić, sv.3, izvorno *Album Martecchini*, grbovi, DAD

3.38. Zlatarić

Zlatarići su obitelj s Koločepa te su u početku bili pučki rod. Rodonačelnik je obitelji izvjesni Marko Marojević, čiji su sinovi Mihoje (oko 1400. – oko 1447.) i Miho (oko 1405.). Između 1430. i 1440. doselili su se u Dubrovnik. Obojica su bili zlatari te im se prezime oblikovalo prema vrsti njihovog zanata. Mihoje nije imao potomaka, dok je Miho imao dva sina: Marka i Ivana, kroz čiji se ogranak nastavila loza. 30. srpnja 1667. godine zbog svojih zasluga nakon potresa u vlastelu je primljen Miho Dominikov (oko 1605. – 1671.), praunuk gore spomenutog Mihe. Iako su Zlatarići bili vlastela, nisu bili utjecajni te su tek početkom 19. stoljeća imali člana, Marina Dominikovog (1753. – 1826.), koji je obnašao važnu državnu dužnost i to dužnost kneza neposredno prije pada Republike između 1805. i 1807. godine. 10. studenog 1817. godine Austrija mu je potvrdila plemstvo,³⁹⁷ a ujedno je on i posljednji član, čijom se smrću 1826. godine ugasio rod Zlatarića.³⁹⁸

Grb

Grb obitelji Zlatarić u Sarakinu i Martecchiniju plavi je ovalni štit koso rasječen zlatnom gredom unutar koje su crveni cvijet u sredini i dva srebrna ljiljana, po jedan sa svake strane. Okomito po sredini štita u glavi i podnožju nalazi se po još jedan crveni cvijet.

Grb u *Der Adelu* plavi je polukružni štit lijevo koso razdijeljen zlatnom gredom unutar koje su crveni cvijet u sredini i dva srebrna ljiljana, po jedan sa svake strane. Okomito po sredini nalazi se po još jedan crveni štit. Od nakita na štitu se nalazi kaciga sa zlatnom krunom iz koje izlaze dvije plave perjanice između kojih je crveni cvijet te zlatno-plavi plašt.

---

³⁹⁷ Heyer von Rosenfeld, *Der Adel*, 1873, 21.

³⁹⁸ Ćosić i Vekarić, *Dubrovačka vlastela*, 2005, 219; Vekarić, *Vlastela*, sv.3, 2012, 364-367; VGA, f. 305-307., DAD

Slika 144. Grb obitelji Zlatarić³⁹⁹

Slika 145. Grb obitelji Zlatarić⁴⁰⁰

³⁹⁹ Osobno uslikano u *Grbovnik Saraca*, DAD

⁴⁰⁰ Slika preuzeta iz Nenad Vekarić, sv.3, izvorno *Album Martecchini*, grbovi, DAD

Slika 146. Grb obitelji Zlatarić⁴⁰¹

---

⁴⁰¹ Slika preuzeta iz Heyer von Rosenfeld 1873, tab. 76.

4. Zaključak

Dubrovnik kao najjužnije središte na dalmatinskoj obali u srednjem je vijeku bio bogato i važno kulturno-umjetničko, političko i ekonomsko središte, što može zahvaliti svom položaju, ali i nadasve sposobnim diplomatima koji su djelovali u srednjem vijeku. Grad je kroz svoju povijest priznavao bizantsku, mletačku i ugarsku vlast, ali je uspio na kraju očuvati svoju samostalnost i neutralnost. Brojne vlasteoske obitelji i njihovi pojedinci proslavili su se i stekli ugled kao izvrsni diplomati, političari i trgovci.

Diplomski rad *Heraldička baština grada Dubrovnika (do 16. stoljeća)* prikazuje samo manji dio povijesti grada Dubrovnika i okuplja na jednom mjestu relevantne podatke o simbolima identificiranja kako grada, tako i njegovih stanovnika u razdoblju od 12. do 16. stoljeća. Ovaj rad, važno je naglasiti, pokušava sistematizirati dostupnu heraldičku građu koja se nalazi u tri zbornika te dati kratki uvid u povijesni pregled obitelji koje su se identificirale navedenim grbovima. To se čini pomoću adekvatnih heraldičkih zbornika i grbovnika. Tako se u radu mogu uvidjeti učestala ponavljanja određenih simbola na navedenim grbovima. Najzastupljeniji je od biljnih simbola ljiljan, koji bi možda mogao označavati povezanost plemstva s Francuskom, a od životinjskih se pojavljuju orao i lav, isto sa svrhom povezanosti obitelji s njihovim legendarnim porijeklom. Uz biljne i životinjske simbole javljaju se često i elementi nebeskih pojava, polumjesec, sunce, zvijezde. Važno za naglasiti kako se u Rosenfedovu grbovniku iznad svakog grba, odnosno štita redovito pojavljuje kruna s kacigom i plaštem.

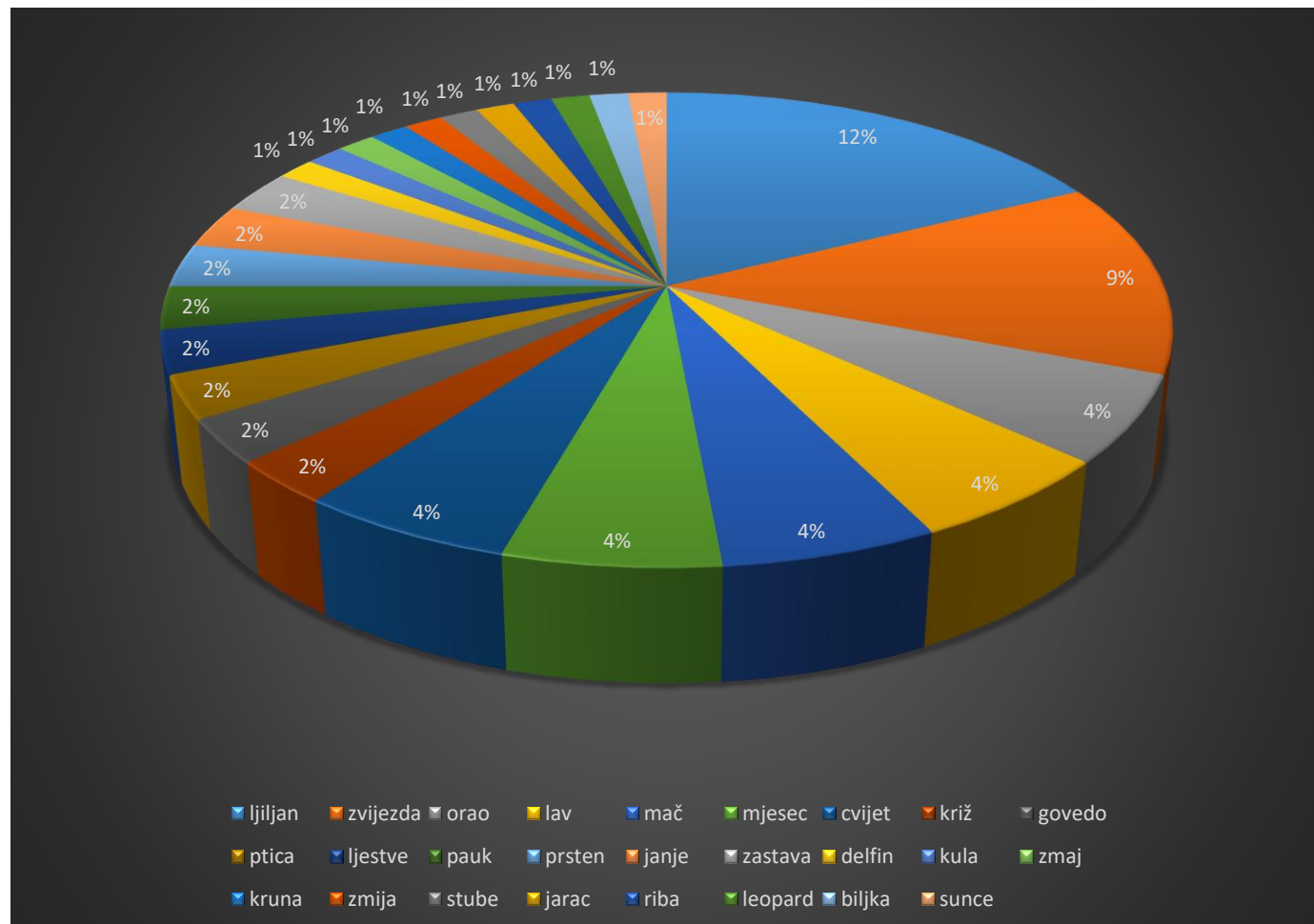
Dubrovnik je heraldički gledano bogat grad, no katastrofe koje su pogodile Dubrovnik, kao što su kuge, požari i kasniji potresi, a svakako onaj najjači iz 1667. godine, onemogućile su istraživanje velikog broja vlasteoskih obitelji kojima je ostalo zapisano samo ime. Stoga brojka od 38 vlasteoskih obitelji s analizom njihovih grbova svakako predstavlja djelo iznimne važnosti, ali i ostavlja mogućnost produbljivanja istoga.

5. Prilozi

Tablica 1. prikaz učestalosti ponavljanja i ukupan zbroj simbola unutar štita na grbovima dubrovačkih plemićkih obitelji

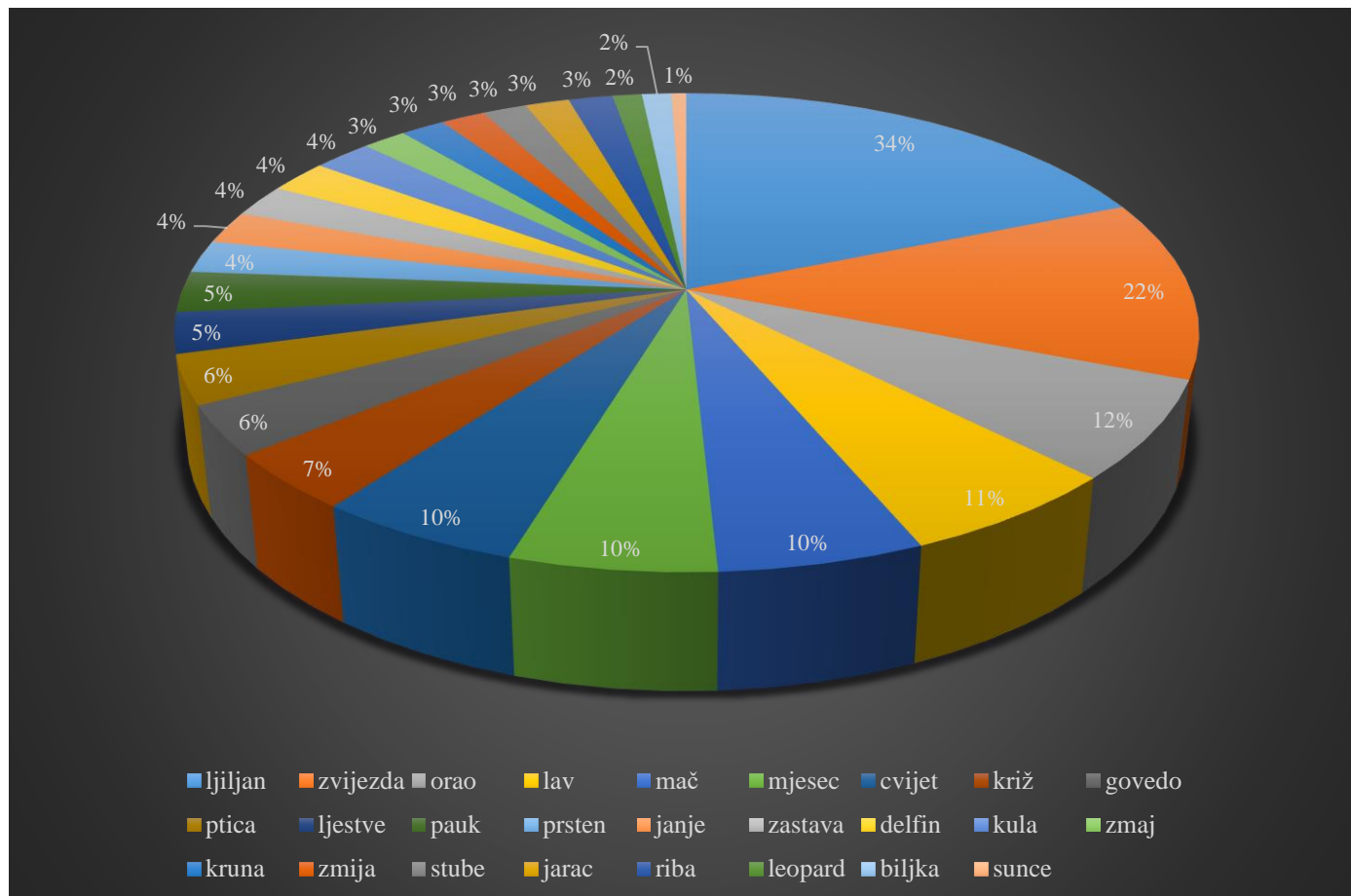
Naziv	Broj pojavljivanja simbola u grbovima	Ukupan zbroj pojavljivanja simbola
ljiljan	12	34
zvijezda	9	22
orao	4	12
lav	4	11
mač	4	10
polumjesec	4	10
cvijet	4	10
križ	2	7
govedo	2	6
ptica	2	6
ljestve	2	5
pauk	2	5
prsten	2	4
janje	2	4
zastava	2	4
delfin	1	4
kula	1	4
zmaj	1	3
kruna	1	3
zmija	1	3
stube	1	3
jarac	1	3
riba	1	3
leopard	1	2
biljka	1	2
sunce	1	1

Grafički prikaz 1. statistički podaci o simbolima koji se pojavljuju u grbovima dubrovačkih plemićkih obitelji

Grafički prikaz 2. statistički podaci o ukupnom zbroju pojavljivanja simbola u grbovima dubrovačkih plemićkih obitelji

6. Sažetak

Heraldička baština grada Dubrovnika (do 16. stoljeća)

Tema ovoga rada heraldička je baština grada Dubrovnika u vremenskom periodu od 12. do 16. stoljeća. Heraldika sadržana je u tri grbovnika, no područje je istraživanja, uz heraldiku, i grad Dubrovnik, čija je kratka povijest prikazana u prvom dijelu rada te su obrađeni simboli kojima se identificira. Radom se može utvrditi bogatstvo vlasteoskih obitelji i njihovih identifikacijskih simbola. Uz heraldičku analizu grbova vlasteoskih obitelji, prikazana je i njihova kratka povijest uz naglasak na neke od najvažnijih članova. U završnom dijelu rada napravljena je analiza različitih simbola koji se nalaze na grbovima te je priložena statistika o najčešće upotrebljavanim simbolima.

Ključne riječi: heraldika, grbovi, Dubrovnik, vlastela, simboli

7. Summary

Heraldic heritage of the city of Dubrovnik (up until 16th century)

The theme of this work is heraldic heritage of the city of Dubrovnik in the period between 12th and 16th century. Heraldic inheritance is included in three Kings of Arms, but the research is also focuses on the city of Dubrovnik, which has a short history summary shown in the first part of this work, and the symbols that represent it are shown here. Using this work it is possible to determine the wealth and identification symbols of the gentry. Apart from the heraldic analysis of the coat of arms of the gentry, the short history summary is presented with emphasis on some the most important members. In the final part, the analysis of different symbols was done that are presented on crests, and the statistics of the most used ones enclosed.

Keywords: heraldry, coats of arms, Dubrovnik, gentry, symbols

8. Bibliografija

Arhivska građa

Državni arhiv u Dubrovniku

DAD Katićeva genealogija Antunina

DAD Vlajkijeva genealogija Antunina

HR-DAD-264 Album Martecchini, grbovi

HR-DAD-62 Sarakin grbovnik

Literatura

Appendini, Francesco Maria. *Notizie storico-critiche: storia a letteratura de Ragusei*. Sv.1. Ragusa: Dalle stampe di Antonio Martecchini, 1802.

Badurina, Anđelko. „Motivi izbora sv. Vlaha za patrona grada Dubrovnika.“ *Prilozi povijesti umjetnosti u Dalmaciji* 21 (1980), 142-148.

Baničević, Božo. *Korčulanska biskupija (1300.-1830.): Prilog poznavanju povijesti Korčulanske biskupije u povodu 700. obljetnice njena utemeljenja*. Split: Crkva u svijetu, 2003.

Dadić, Žarko. U *Hrvatski biografski leksikon*, sv.4, s.v. „Getaldić, Marin“.

de Diversis, Filip. *Opis slavnoga grada Dubrovnika*. Prevela Zdenka Janeković-Römer. Zagreb: Dom i svijet, 2004.

Duišin, Antun Viktor. *Zbornik plemstva u Hrvatskoj, Slavoniji, Dalmaciji, Bosni-Hercegovini, Dubrovniku, Kotoru i Vojvodini*. Sv.1. Zagreb: Vlastita naklada, 1938.

Čizmić, Frane. *Državni grb Dubrovačke Republike*. Dubrovnik: Dubrovački muzeji-Kulturno povijesni muzej, 2010.

Ćosić, Stjepan, Nenad Vekarić. *Dubrovačka vlastela između roda i države: salamankezi i sorbonezi*. Zagreb-Dubrovnik: HAZU, 2005.

Ćošković, Pejo. U *Hrvatski biografski leksikon*, sv.8, s.v. „Krusić“.

Engel, Johan Christian. *Povijest Dubrovačke Republike*. Preveo Ivan Stojanović. Dubrovnik: Srpska dubrovačka štamparija A. Pasarića, 1993

Ferluga, Jadran. *Vizantiska uprava u Dalmaciji*. Uredio. Georgije Ostrogorski. Beograd: Naučno delo, 1957.

Foretić, Vinko. *Povijest Dubrovnika do 1808*. Sv.1. Zagreb: Nakladni zavod Matice hrvatske, 1980.

Foretić, Vinko. U *Hrvatski biografski leksikon*, sv.1, s.v. „Basiljević“.

_____. U *Hrvatski biografski leksikon*, sv.1, s.v. „Beneša“.

_____. U *Hrvatski biografski leksikon*, sv.1, s.v. „Binčulić“.

_____. U *Hrvatski biografski leksikon*, sv.2, s.v. „Bobaljević“.

_____. U *Hrvatski biografski leksikon*, sv.2, s.v. „Boždarević“.

_____. U *Hrvatski biografski leksikon*, sv.2, s.v. „Bundić“.

_____. U *Hrvatski biografski leksikon*, sv.2, s.v. „Bunić“.

_____. U *Hrvatski biografski leksikon*, sv.2, s.v. „Crijević“.

Heyer von Rosenfeld, Carl Georg Friedrich. *Der Adel des Königreichs Dalmatien*. Nürnberg: Bauer und Raspe, 1873.

Galzinski, Vito. „Državni grb Dubrovačke Republike.“ *Prilozi umjetnosti Dalmacije* 21 (1980), 342-354.

Janeković-Römer, Zdenka. *Okvir slobode: dubrovačka vlastela između srednjovjekovlja i humanizma*. Zagreb-Dubrovnik: HAZU, 1991.

_____. *Rod i grad: dubrovačka obitelj od XIII do XV stoljeća*. Dubrovnik: HAZU, 1994.

_____. *Višegradski ugovor temelj Dubrovačke Republike*. Zagreb: Golden Marketing, 2003.

- Jireček, Konstantin. *Romani u gradovima Dalmacije tokom srednjeg veka*. Uredio Georgije Ostrogorski
- Klaić, Vjekoslav. *Povijest Hrvata od najstarijih vremena do svršetka XIX stoljeća*. Sv.4. Zagreb: Nakladni zavod Matice hrvatske, 1973.
- Krasić, Stjepan i Tatjana Radauš. U *Hrvatski biografski leksikon*, sv.2, s.v. „Buća“.
- Kunčević, Lovro. „Etnički i politički identitet predmodernog Dubrovnika od 14. do 17. stoljeća,“ *Anali Dubrovnika* 55/1 (2017), 65-87.
- _____. „O dubrovačkoj *Libertas* u kasnom srednjem vijeku.“ *Anali Dubrovnika* 40 (2008), 9-64.
- Lešić, Anto. U *Hrvatski biografski leksikon*, sv.2, s.v. „Bučinjelić, Miho“.
- Lučić, Josip. *Povijest Dubrovnika od VII stoljeća do godine 1205*. Zagreb: Izdavački zavod JAZU, 1957.
- _____. *Prošlost dubrovačke astareje*. Dubrovnik: Matica hrvatska, 1970.
- Lučić, Nikša i Nenad Vekarić. U *Hrvatski biografski leksikon*, sv.4, s.v. „Getaldić“.
- Mahnken, Irmgard. *Dubrovački patricijat u XIV veku*. Sv.1-2. Uredio Jorjo Tadić. Beograd: Naučno delo, 1960.
- Marinović, Ante. *Dubrovačko pomorsko pravo*. Sv.1. Split: Književni krug, 1998.
- Mujadžević, Dino i Nenad Vekarić. U *Hrvatski biografski leksikon*, sv.6, s.v. „Kaboga“
- Orbini, Mavro. *Kraljstvo Slavena*. Prevela Snježana Husić, priredio Franjo Šanjek. Zagreb: Golden marketing, 1999.
- Peić Čaldarovi, Dubravka i Nikša Stančić. *Povijest hrvatskoga grba: hrvatski grb u mijenama hrvatske povijesti od 14. do početka 21. stoljeća*. Zagreb: Školska knjiga, 2011.
- Prlender, Ivica. U *Hrvatski biografski leksikon*, sv.3, s.v. „Đurđević“.
- _____. U *Hrvatski biografski leksikon*, sv.5, s.v. „Gradić“.
- _____. U *Hrvatski biografski leksikon*, sv.5, s.v. „Gučetić“.

_____. U *Hrvatski biografski leksikon*, sv.5, s.v. „Gundulić“.

Raukar, Tomislav. *Hrvatsko srednjovjekovlje: prostor, ljudi, ideje*. Zagreb: Školska knjiga, Zavod za hrvatsku povijest Filozofskog fakulteta, 1997.

Ravančić, Gordan. *Vrijeme umiranja: crna smrt u Dubrovniku 1348-1349*. Zagreb: Hrvatski institut za povijest, 2010.

Razzi, Serafino. *Povijest Dubrovnika*. Preveli Iva Grgić i Stjepan Krasić. Dubrovnik: Matica hrvatska-ogranak Dubrovnik, 2011.

Rešetar, Milan. *Dubrovačka numizmatika*. Sv.1. Sremski Karlovci: Srpska kraljevska akademija nauka i umetnosti, 1926.

Tadić, Jorjo. *Dubrovački portreti*. Beograd: Srpska književna zadruga, 1948.

Vekarić, Nenad. *Nevidljive pukotine: dubrovački vlasteoski klanovi*. Zagreb-Dubrovnik: HAZU, 2009.

_____. *Pelješki rodovi*. Sv.1. Zagreb-Dubrovnik: HAZU, 1995.

_____. *Vlastela grada Dubrovnika*. Sv.1-4. Zagreb-Dubrovnik: HAZU, 2011-2013.

Vekarić, Nenad. „Udio plemstva u stanovništvu Dubrovnika u trenutku zatvaranja vijeća 1332. godine.“ *Rad Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti Razred društvenih znanosti* 48=150 (2011), 31-46.

Veramenta-Paviša, Patricija. „Palača Gozze-Gučetić u ulici svetog Josipa u Dubrovniku (dosad nazivana Martinušić).“ *Anali Dubrovnik* 41 (2003), 211-242.

Zmajić, Bartol. *Heraldika, sfragistika, genealogija, veksilologija, riječnik heraldičkog nazivlja*. Zagreb: Golden marketing, 1996.

Internetske stranice

Hrvatska enciklopedija, internetsko izdanje, s.v. „Menčetić“

<http://www.enciklopedija.hr/Natuknica.aspx?ID=40086> (pristupljeno 20.5.2018)

Hrvatska enciklopedija, internetsko izdanje, s.v. „Palmotić“

<http://www.enciklopedija.hr/Natuknica.aspx?ID=46327> (pristupljeno 25.5.2018)

Hrvatska enciklopedija, internetsko izdanje, s.v. „Prodanello“

<http://www.enciklopedija.hr/Natuknica.aspx?ID=50523> (pristupljeno 25.5.2018)

Hrvatska enciklopedija, internetsko izdanje, s.v. „Prokulo“

<http://www.enciklopedija.hr/Natuknica.aspx?ID=50608> (pristupljeno 25.5.2018)

Hrvatska enciklopedija, internetsko izdanje, s.v. „Pucić“

<http://www.enciklopedija.hr/Natuknica.aspx?ID=51007> (pristupljeno 30.5.2018)

Hrvatska enciklopedija, internetsko izdanje, s.v. „Ranjina“

<http://www.enciklopedija.hr/Natuknica.aspx?ID=51815> (pristupljeno 30.5.2018)

Hrvatska enciklopedija, internetsko izdanje, s.v. „Rastić“

<http://www.enciklopedija.hr/Natuknica.aspx?ID=51887> (pristupljeno 30.5.2018)

Hrvatska enciklopedija, internetsko izdanje, s.v. „Saraka“

<http://www.enciklopedija.hr/Natuknica.aspx?ID=54585> (pristupljeno 30.5.2018)

Hrvatska enciklopedija, internetsko izdanje, s.v. „Zamanja“

<http://www.enciklopedija.hr/Natuknica.aspx?ID=66790> (pristupljeno 15.5.2018)